

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

**SPOJENÉ STÁTY
VERSUS
ORGANIZOVANÝ ZLOČIN
(1959 – 1975)**

Kristýna Kabzanová

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 17. Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovědní obory

**SPOJENÉ STÁTY VERSUS ORGANIZOVANÝ ZLOČIN
(1959 – 1975)**

**THE UNITED STATES VS. THE ORGANIZED CRIME
(1959 – 1975)**

Autor: Kristýna Kabzanová

**Škola: Gymnázium Lud'ka Pika
Opavská 21
312 17 Plzeň**

Konzultant: Vladimíra Hodaňová

Plzeň 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci vypracovala samostatně a že jsem v seznamu informačních zdrojů uvedla všechny materiály, které mi k její tvorbě posloužily.

V Plzni 26. února 2010

Kristýna Kabzanová

ANOTACE:

Práce, jejíž původní název zní „Spojení mezi organizovaným zločinem a vládními organizacemi v USA mezi lety 1959 a 1975“, se zabývá nejnebezpečnějším typem organizovaného zločinu v dobách, kdy se jeho cesty křížily s americkou politikou. V sedmi kapitolách jsem se pokusila obsáhnout nejen vývoj kriminálních skupin ve Spojených státech, ale i jejich zapojení do významných událostí jako je revoluce Fidela Castra, válka ve Vietnamu či zvolení prezidenta Kennedyho. Čerpala jsem z mnoha knih stejně jako i z odtajněných dokumentů CIA a FBI, jelikož jsem se ale obávala, že by má práce mohla být příliš jednostranně zaměřená, rozhodla jsem se kontaktovat lidi v dané oblasti nejpopulárnější - profesory historie, politologie a práva na amerických a anglických školách - a požádala jsem je o vyjádření k danému tématu. Od března 2008, kdy jsem takto začala e-maily rozesílat, se mi ve schránce shromáždilo 44 pohledů na americkou politiku od profesorů, z nichž někteří napsali k dané problematice knihy, ze kterých celý západní svět vychází. Názory těchto lidí budou citovány v průběhu celé mé práce, v jejím závěru pak naleznete několik ukázek celých e-mailů, které jsem mezi březnem 2008 a lednem 2010 dostávala. Kdybych chtěla zveřejnit všechny i s následnou korespondencí, vyšlo by to na samostatnou odbornou práci...

ANOTATION:

My work, originally called "The Connections between the Organized Crime and the Governmental Organizations in the USA between 1959 and 1975", examines to the most dangerous type of the organized criminality in the times when its ways intersected with American politics. In 7 chapters, I've tried to include not only the development of the organized crime in the USA, but also its involvement in important incidents such as the revolution of Fidel Castro, the Vietnam War and the Kennedy presidential elections. I've drawn information from many books as well as from the declassified documents of CIA and FBI. As I was afraid to create a subjective, one-sided work, I decided to contact the people who should know the most about it - the professors of history, politics and law from American and British universities - and I asked them to express their opinions of the topic. Since March 2008, I've collected 44 views to American politics from professors, who have written many books on the topic and some of these books are essential for all researchers in the western world. Their thoughts are quoted throughout my work, as well as you can find a few unabridged e-mails at the end. I couldn't publish them all; if I did, they would stand for the scientific work themselves...

LA ANOTACIÓN:

En este trabajo, cuyo nombre genuino es "La conjunción entre el crimen organizado y las organizaciones gubernamentales en los EE.UU entre los años 1959 y 1975", se trata de un tipo más peligroso del crimen organizado durante las situaciones cuando se sus viajes cruzaron con la política norteamericana. En siete capítulos, he probado a examinar no solamente la evolución del crimen en los EE.UU, sino también su incorporación en unos eventos importantes como la revolución de Fidel Castro, la guerra de Vietnam y la elección de presidente Kennedy. He obtenido las informaciones de muchos libros al igual que de los documentos publicados de la CIA y la FBI. Puesto que he temido que mi trabajo habría sido de un solo lado, me decidí contactar con la gente que sabe más de este tema - de los profesores de la historia, política y derecho en las universidades norteamericanas e inglesas - y los pregunté de su opinión. He recibido 44 ideas de las profesores, cuyos libros hay a veces fundamentales para todos los investigadores en el mundo occidental. Sus opiniones son citados durante el trabajo y también se puede encontrar algunos correos electrónicos que he recibido en el final. No puedo publicarlos todos, hay tantos que tendría el trabajo científico segundo...

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem, kteří mi svými nápady a připomínkami pomohli k vytvoření mé práce. Krom profesorky Vladimíry Hodaňové z Gymnázia Luďka Pika, pod jejímž vedením jsem svou práci psala, se jedná o univerzitní profesory z nejrůznějších angloamerických univerzit. Na prvním místě bych chtěla zmínit profesora Howarda Jonese, Ph.D., z University of Alabama, který se mnou nejprve trpělivě konzultoval vylodění v Zátocě svini a následně mi ještě daroval svou knihu zabývající se tímto tématem. Mimořádně si cením i profesora Dana Williamse, Ph.D., z University of West Georgia, jehož dlouhé pojednání o organizovaném zločinu v USA by samo o sobě vydalo na kratší práci. Nesmím zapomenout ani na profesora Colina R. Johnsona, Ph.D., z Indiana University Bloomington, který mi ve svém obsáhlém e-mailu sdělil i několik užitečných rad, Chestera Pacha, Ph.D., z Ohio University, který mi přes svůj účet zařídil dočasný přístup k několika dokumentům z univerzitní knihovny, Freda Vieha, Ph.D., z Youngstown State University, který si našel čas, aby se vyjádřil ke všem zásadním událostem v americké politice v 60. a 70. letech a Jacka B. Owense, Ph.D., z Idaho State University a Richarda Cándidu Smithe, Ph.D., z University of California Berkeley, kteří se se mnou podělili o řadu svých myšlenek.

Mezi dalšími, kterým bych chtěla za jejich názory a rady poděkovat, se pak nachází profesori (v abecedním pořadí):

Christian Appy, Ph.D., z University of Massachusetts Amherst
David T. Beito, Ph.D., z University of Alabama
C. Robert Blakey, Ph.D., z University of Notre Dame
Kathleen Blee, Ph.D., z University of Pittsburgh
Julian Bond, Ph.D., z University of Virginia
H. W. Brands, Ph.D., z University of Texas
Karl Brooks, Ph.D., z University of Kansas
Kathleen Burk, Ph.D., z University College London
David Cunningham, Ph.D., z Brandeis University
Joe P. Dunn, Ph.D., z Converse College
Jonathan H. Earle, Ph.D., z University of Kansas
John Enyeart, Ph.D., z Bucknell University
Jack Epstein, Ph.D., z Ohio University
Jim Finckenauer, Ph.D., z Rutgers University
Michael Flamm, Ph.D., z Ohio Wesleyan University
Kathleen Frydl, Ph.D., z University of California
Leah S. Glaser, Ph.D., z Central CT State University
Mitchell K. Hall, Ph.D., z Central Michigan University
Henry Heller, Ph.D., z University of Manitoba
Jonathan Holloway, Ph.D., z Yale University
Mark Hulliung, Ph.D., z Brandeis University
Michael Kazin, Ph.D., z Georgetown University
Daniel J. Kevles, Ph.D., z Yale University
Seth Kotch, Ph.D., z University of North Carolina
James Kraft, Ph.D., z University of Hawaii
Dr. Michael A. Krysko z Kansas State University
Bruce Kuklick, Ph.D., z University of Pennsylvania
Alfred McCoy, Ph.D., z University of Wisconsin-Madison
Rory McVeigh, Ph.D., z University of Notre Dame
Michael Schaller, Ph.D., z University of Arizona

Eric Schneider, Ph.D., z University of Pennsylvania
Michael Seigel, Ph.D., z University of Florida
Adam I. P. Smith, Ph.D., z University College London
Rogers Smith, Ph.D., z University of Pennsylvania
Joseph Spillane, Ph.D., z University of Florida
Marian Strobel, Ph.D., z Furman University
Mauricio Tenorio, Ph.D., z Univesity of Chicago

ÚVOD	5
I. ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	7
I.I. TYPY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	7
I.II. DEFINICE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	7
I.III. ZNAKY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	8
I.IV. STRUKTURA ORGANIZOVANÉ KRIMINALITY V USA	8
I.V. MAFIA	9
II. HISTORIE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V USA	10
II.I. POČÁTKY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V USA	10
II.II. DOBA AL CAPONA	11
II.III. CASTELLAMARSKÁ VÁLKA A VZESTUP CHARLESE LUCIANA	13
II.IV. SYNDIKÁT	14
II.V. VSTUP SPOJENÝCH STÁTŮ DO VÁLKY	16
II.VI. GAMBLING	17
III. KUBA	18
III.I. PRŮBĚH UDÁLOSTÍ NA KUBĚ OD LEDNA DO DUBNA 1959	18
III.II. OSOBNOST RICHARDA NIXONA	19
III.III. SETKÁNÍ RICHARDA NIXONA A FIDELA CASTRA	22
III.IV. PRŮBĚH UDÁLOSTÍ NA KUBĚ OD KVĚTNA 1959 DO DUBNA 1961.....	23
III.IV.I . Rok 1959	23
III.IV.II. Rok 1960	24
III.IV.III. Rok 1961	24
III.V. SPOJENÍ MEZI CIA A MAFÍÍ	25
III.VI. ZÁTOKA SVINÍ	28
III.VII. ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ	29
IV. KENNEDYOVÉ	31
IV.I. PREZIDENTSKÉ VOLBY V ILLINOIS, 1960	31
IV.II. FRANK SINATRA A JEHO VZTAH KE KENNEDYOVÝM	32
IV.III. FBI POD VEDENÍM J. EDGARA HOOVERA	33
IV.IV. KŘÍŽOVÁ VÝPRAVA ROBERTA F. KENNEDYHO.....	35
IV.V. ATENTÁT NA PREZIDENTA KENNEDYHO.....	37
IV.V.I. Kdo měl motiv	37
IV.V.II. Názory profesorů na atentát	39
IV.V.III. Přiznání	40
IV.V.IV. Odvracená strana mince	41
IV.VI. ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ	42
V. DROGOVÍ DEALEŘI	43
V.I. ÚVOD DO PROBLEMATIKY	43
V.II. HEROINOVÝ SYNDIKÁT LUCIANO-LANSKY-TRAFFICANTE	44
V.III. LAOS	45
V.IV. ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ	47

VI. WATERGATE	48
VII. PRŮBĚH AFÉFY WATERGATE	48
VI.I. Lupiči a jejich napojení na Výbor pro znovuzvolení prezidenta	48
VI.II Stansův tajný fond	51
VI.III. Cíl: Zničení opozice	53
VI.IV. Haldemanova úloha	55
VI.V. Prezident	57
VI.VI. Pád všech prezidentových mužů	60
VII. DÁ SE WATERGATE OZNAČIT ZA ORGANIZOVANÝ ZLOČIN?	62
VI.II.I. Bod první: Spolupráce více než dvou osob	62
VI.II.II. Bod druhý: Podezření ze spáchání závažné trestné činnosti	63
VI.II.III. Bod třetí: Činnost zaměřená na honbu za ziskem nebo získáním moci	63
VI.II.IV. Bod čtvrtý: V organizaci má každý své konkrétní a specifické úkoly	63
VI.II.V. Bod pátý: Činnost je dlouhodobá	63
VI.II.VI. Bod šestý: Uvnitř organizace funguje určitá forma kázně a kontroly	63
VI.II.VII. Bod sedmý: Páchání trestné činnosti na mezinárodní úrovni	64
VI.II.VIII. Bod osmý: Používá násilí a jiných prostředků k zastrašování	64
VI.II.IX. Bod devátý: Využívá stávajících hospodářských a obchodních struktur ve svůj prospěch	64
VI.II.X. Bod desátý: Napojení na organizace na praní peněz	64
VI.II.XI. Bod jedenáctý: Ovlivňování politiky, médií, veřejné správy, soudních orgánů nebo ekonomiky	64
VII.III. ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ	65
VII. VYŠETŘOVÁNÍ PO ROCE 1975	66
VII.I. OSUDY NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH POSTAV	66
ZÁVĚR	69
ODKAZY NA POUŽITOU LITERATURU	71
ZDROJE	76
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	81
TEXTOVÁ PŘÍLOHA – UKÁZKY Z KORESPONDENCE	89

ÚVOD

Příběhy zasazené do prostředí mafie jsou jedním z nevyčerpatelných námětů světové filmografie. I já se poprvé o organizovanou kriminalitu začala zajímat především kvůli kultovním dílům Martina Scorseseho či F. F. Coppoly, která se brzy vyšplhala ho čelních pozic v mé soukromé filmové síni slávy.

Po boku mé mnohaleté vášně pro gangsterky se roky vyvíjel i můj zájem o americkou historii a politiku. Mé přízní se těšila hlavně rodina Kennedyových a často jsem s nadsázkou tvrdila, že mám doma o této slavné dynastii více knih, než naleznete ve všech knihovnách v Plzeňském kraji dohromady. Jako tisíce jiných lidí na celém světě i mě zaujaly podezřelá úmrtí některých členů, a když jsem jednoho dne náhodou narazila na zmínku o pravděpodobné spolupráci mafie a CIA během vylovení v Zátocě sviní, napadlo mě věnovat podobným spojením mezi vládními organizacemi ve Spojených státech a organizovaným zločinem i celou mou práci.

Pokusím se zjistit, jakou moc držely ve svých rukách během 60. a 70. let skupiny organizované kriminality, stejně jako odpovědět na otázku, zda skutečně během té samé doby existovalo ve Spojených státech mezi vládními organizacemi a zločinci nějaké pouto; byť by bylo jen dočasné. Pokud by se mi tato domněnka potvrdila, nabízí se rozšiřující otázka: zda to byla vláda, kdo využíval zločince, nebo zda zločinci ovlivňovali politický vývoj v zemi. V neposlední řadě se také na základě faktů, které vypluly na povrch po aféře Watergate, zamyslím nad tím, jestli by se některé činy Nixonovy administrativy nedaly samy o sobě označit jako organizovaný zločin.

Úkol to nebude jednoduchý, protože často nebudu hledat odpověď na otázky: "Kdo? Kdy? Kde? Jak?" Budu se snažit zodpovědět otázku mnohem složitější, která zní: "Proč?"

Důvody jsou zahaleny jistou dávkou tajemství a nikdy je nelze přesně definovat. Prezident Kennedy se o nich ve své knize *Profily odvahy* zmiňuje takto: "Pohnutky jednání - jak nám každý psychiatr řekne - je vždy těžko odhadnout. A zvláště nesnadné je sledovat tyto pohnutky v kalných vodách politiky."¹

Přes tuto kalnou vodu se ve své práci pokusím nahlédnout. Budu se zabývat dobou od plánování vylovení v Zátocě sviní až po poslední dozvuky aféry Watergate. Byla to doba Johna F. Kennedyho i Santa Trafficanteho. Richarda Nixona i Carla Bernsteina. Lyndona Johnsona i Martina Luthera Kinga. Doba, kdy se ve Spojených státech událo množství významných změn. Po Castrově převratu se mezi Spojenými státy a Kubou vytvořilo napětí, které vyvrcholilo Kubánskou krizí. Spojené státy vstoupily do vleklé války ve Vietnamu. Domácí politiku poznamenal boj za lidská práva. Řada politických osobností se stala obětí atentátu. Richard Nixon byl jako první prezident v historii Spojených států donucen z úřadu odstoupit.

Ve své práci hodlám čerpat nejen z knih vydaných v českém jazyce, nýbrž se pokusím dodat i informace i anglických zdrojů. Krom v České republice nikdy nevydaných knih mezi nimi nebudou také chybět stále se rozšiřující archivy CIA a FBI, videozáznamy či zahraniční tisk.

Abych ale nevytvořila jen další subjektivně zaměřenou práci podobnou desítkám dalších, pokusila jsem se v průběhu posledního roku kontaktovat odborníky na dané téma, především profesory z univerzit ve Spojených státech, aby mi k daným událostem sdělili své poznatky. Do ledna 2010 jsem tímto způsobem získala přibližně padesát odpovědí, které budou na následujících stranách citované, aby podpořily můj názor, nebo nastínily jiný.

KAPITOLA I. ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

„Tvrzení, že mezi 30. a 60. lety existovalo jisté spojení mezi organizovaným zločinem a americkými zpravodajskými službami a vládním aparátem, je dle mého názoru naprosto bezpečné. Nicméně jakého typu a v jaké míře už bude těžké dokázat.“

- Mauricio Tenorio-Trillo, University of Chicago

I.I. Typy organizovaného zločinu

Organizovaný zločin není fenoménem moderní historie, na konci druhého a počátku třetího tisíciletí se s ním ale setkáváme častěji než kdy dříve. Mafiánské skupiny po celém světě si velmi dobře uvědomují, že s nimi demokratické státy mohou bojovat jen zákonnými metodami, a tohoto faktu silně využívají.

Ještě než budu zabývat definicí organizovaného zločinu páchaného skupinami (= více než dvěma osobami), rozdělím ho podle základních znaků na čtyři typy a to na: příležitostnou skupinu, partu, organizovanou skupinu a zločineckou organizaci. Má práce se bude zabývat pouze posledním jmenovaným, první tři tedy jen krátce zmíním.

Příležitostná skupina vzniká nahodile a dočasně, buď těsně před spácháním trestného činu, nebo až v jeho průběhu. Její účastníky dočasně spojuje společný zájem, nemají ale rozdělené úkoly, a tak jsou navzájem zaměnitelní. Jediný, kdo je odlišitelný od ostatních, je vůdce. Jako příklad může sloužit výtržnictví či agrese fotbalových fanoušků na stadionech.

Parta je časově stálější skupina, ve které se už vytváří jistá hierarchická struktura. Často také primárně nevzniká za účelem páchaní trestné činnosti, ale z důvodu naplnění společných zájmů. Členové jsou k sobě taktéž poutáni určitou symbolikou (oblečení, odznak) či rituály. Zahlazování činů a jejich plánování je stále na nízké úrovni.

Organizovaná kriminální skupina je už vyšší stupněm organizované kriminality. Pro její členy je páchaní trestné činnosti hlavní náplní, mohou být ale zaměstnáni i jinde a páchaní trestných činů nemusí být jediným zdrojem jejich příjmů. Skupina má pevně danou hierarchickou strukturu, vstoupit do ní nebo ji opustit je obtížné. Trestný čin i jeho zahlazování je pečlivě plánováno. Jako příklad jmenujme bankovní loupež.

Zločinecká organizace (zločinecký syndikát) je nejvyšším a nejnebezpečnějším typem organizované trestné činnosti a zároveň typem, který bývá nejčastěji popisován. Veškerý následující text v této práci se bude, pokud nebude zmíněno jinak, zaměřen výhradně na tento typ organizovaného zločinu.¹

I.II. Definice organizovaného zločinu

Nyní se konečně můžeme přesunout k definici, která se - podobně jako celá práce - bude zabývat jen zločineckou organizací. Co tedy můžeme označit jako organizovanou kriminalitu nejvyššího stupně? Jednotná definice neexistuje. Jan Musil ji vysvětluje takto: „Organizovaná kriminalita je druh organizované trestné činnosti, páchané organizovanou zločineckou skupinou nebo zločineckou organizací, vyznačující se dlouhodobostí, dělbou činnosti, plánovitostí a orientací na vysoký zisk nebo na získání vlivu na veřejný život. Výjimečně jsou zločinecké skupiny motivovány též ideologicky – např. teroristické organizace.“²

Plukovník Doc. JUDr. Miroslav Němec, Ph.D. doplnil definici Volkera Gehma a Martiny Link a vytvořil tuto: „Organizovaná kriminalita je plánovitě a snahou po zisku nebo moci motivované spáchání zvláště závažného trestného činu nebo páchaní – po delší či neurčitou dobu – trestných činů, které ve svém souhrnu jsou zvláště závažnými, pokud se tohoto nebo těchto trestných činů, účastní více než dvě osoby, které:

- mají mezi sebou rozděleny úkoly
- jednají konspirativně
- používají struktur podobajících se živnosti nebo obchodu
- používají násilí nebo jiných prostředků vhodných k zastrašení, anebo ovlivňují alespoň jednu z těchto sfér: hospodářství, politiku, hromadné sdělovací prostředky, státní či veřejnou správu, justici, policii.“³

I.III. Znaky organizovaného zločinu

Evropská unie na odlišení organizovaného zločinu od ostatních forem kriminality v polovině 90. let minulého století stanovila 11 znaků (3 základní a 8 doprovodných). Pokud jsou u daného případu zjištěny tři základní znaky a minimálně tři doprovodné, jedná se vždy o činnost charakteru organizovaného zločinu.

Mezi základní znaky podle EU patří:

- spolupráce více než dvou osob;
- podezření ze spáchání závažné trestné činnosti;
- činnost zaměřená na honbu za ziskem nebo získáním moci.

Mezi druhotných osm znaků, ze kterých by minimálně tři měly platit, aby byl čin označen jako organizovaná kriminalita, zařazujeme:

- v organizaci má každý své konkrétní a specifické úkoly;
- činnost je dlouhodobá;
- uvnitř organizace funguje určitá forma kázně a kontroly;
- páchaní trestné činnosti na mezinárodní úrovni;
- používá násilí a jiných prostředků k zastrašování;
- využívá stávajících hospodářských a obchodních struktur ve svůj prospěch;
- napojení na organizace na praní peněz;
- ovlivňování politiky, médií, veřejné správy, soudních orgánů nebo ekonomiky.⁴

I.IV. Struktura organizované kriminality v USA

Vývoj organizovaného zločinu v USA bude nastíněn v II. kapitole, ještě před tím však zmíním zločinecký gang zvaný La Cosa Nostra (ve vládních dokumentech známý také pod zkratkou LCN), který je prakticky synonymem pro mafii operující na území USA.

La Cosa Nostra, v překladu „Naše věc“, je organizována v regionálních skupinách, známých také jako rodiny. Výsadní postavení mezi nimi má rodina v Chicagu a pět rodin (Bonanno, Colombo, Gambino, Genovese, Luchese), na které byl roku 1931 na podnět Charlese Luciana rozdělen New York. Kromě těchto šesti dominantních skupin se na území USA nachází ještě dalších 19 rodin La Cosa Nostry. V dnešní době se počet lidí zaměstnaných v těchto „rodinách“ odhaduje na 2000.⁵

Každá rodina LCN má specifickou strukturu; v čele stojí boss, který má svého poradce (consigliere), pod ním stojí zástupce šéfa (underboss). Zástupce šéfa dává příkazy kapitánům (caporegime), kteří kontaktují jednotlivé členy, tzv. vojáky (soldier). Přes tyto lidi se příkaz dostane až k společníkům (associate), kteří nejsou registrovanými členy rodiny a mohou tak akce provádět bez jejího ohrožení.⁶

Mafiánské skupiny, které budu na následujících stranách popisovat, však takto přehledné nebudou, jelikož se v nich budou spojovat zástupci nejrůznějších rodin a političtí představitelé. Profesor Joseph F. Spillane z University of Florida mi ve svém e-mailu tuto domněnku potvrdil: „Organizovaný zločin je těžké definovat a stejně tak složité by bylo přesně říct, jaký vliv mohl anebo nemusel mít na politiku USA během poválečných let. Myslím, že to nejužitečnější, co mohu říct, je, že je třeba dívat se na organizovaný zločin jako na sérii sítí - sérii vztahů, které vykovávají ilegální aktivity. Je lepší uvažovat o organizovaném zločinu jako o sérii fungujících vztahů než se pokoušet stanovit jeho nejasnou, hierarchickou strukturu.“

I.V. MaFia

Odkud se však slovo mafie vzalo? Etymologie slova je dodnes nejasná. Nejčastěji se uvádí, že se jedná o zkratku fráze „Morte alla Francia, Italia avanti!“ (Smrt Francii, Itálie kupředu!, pozn. aut.) z doby, kdy byla Itálie pod francouzskou nadvládou. V některých pramenech ale také můžeme zjistit, že se slovo vyvinulo ze sicilského přídavného jména mafiusu (agresivní, opovážlivý, odvážný, pozn. aut.) či italských maffia (chudoba, bída, pozn. aut.) a malfusso (= zločinec, pozn. aut.)⁷

Ať už je původ slova jakýkoliv, nedá se pochybovat o tom, že ze všech druhů organizované kriminality v USA měla právě tato v období mezi lety 1959 a 1975 největší moc. Na rozdíl od moderního typu kriminality, nazývaného také jako manažersko-podnikatelský typ, se mafie uchyluje k násilí a nesnaží se u své kriminální aktivity vyvolávat zdání „dodržování zákonů“ či dokonce dobročinné činnosti. Pro mafiána je nejdůležitější čest, statečnost a úcta, pro pomstu a urážku své osoby se nebojí použít „drsné“ postupy včetně vražd. Nejedná se však o nemyslícího zabijáka; takový člověk se vždy snaží chovat natolik konspirativně, aby mu jeho činy nemohly být nikdy prokázány.⁸

KAPITOLA II. HISTORIE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V USA

„Odešel jsem do Ameriky, protože jsem slyšel, že tam jsou ulice dlážděny zlatem. Když jsem se do USA dostal, zjistil jsem několik věcí. Zaprvé ulice nebyly dlážděny zlatem. Zadruhé nebyly dlážděny vůbec. A zatřetí byl jsem to já, od koho se očekávalo, že je vydláždí.“
- neznámý italský imigrant¹

II.I. Počátky organizovaného zločinu v USA

Historie organizovaného zločinu v USA sahá do 19. století, kdy do nového světa proudily zástupy chudých Evropanů hledat lepší život. Oproti veškerým očekáváním však Spojené státy neoplývaly takovým bohatstvím, jak se z evropského pohledu zdálo, a legitimní občané USA už vůbec neměli ve zvyku dělit se s nově příchozími o svá těžce vydobytá privilegia. Počet imigrantů nicméně rostl, v roce 1860 už více jak čtvrtina obyvatel New Yorku pocházela z Irska a velkou základnu si ve městě udržovali také Němci. Jak prokazují statistiky, byli imigranti kvůli náročným životním podmínkám náchylnější inklinovat k trestné činnosti; toho samého roku bylo v New Yorku zatčeno téměř 60 000 zločinců a 80% z nich se narodilo mimo území Spojených států.²

Mezi lety 1885 a 1926 na americkém pobřeží vylodilo více než 25 milionů nových přistěhovalců, z toho přibližně čtyři miliony pocházely z Itálie. Trend chudých imigrantů pokračoval; typický člověk, který na lodi mířící z Evropy připlul, byl mužského pohlaví, mezi 18 a 30 lety, negramotný a málokdy u sebe měl více než 12 dolarů. Jak se dalo očekávat, cizincům nezbývalo než se usadit v nejhudších oblastech New Yorku a vzhledem k jazykovým bariérám byly jejich šance na nalezení práce velmi nízké. Italové se proto semkli k sobě a vytvořili uzavřenou komunitu, která provozovala vlastní obchody a vydávala vlastní noviny. K původním obyvatelům USA si vytvořili averzi a kdokoliv, kdo se vyskytoval v jejich dohledu, nebyl Ital a měl hodně peněz, byl v nebezpečí. Chudí přistěhovalci se totiž živili vydíráním a nebáli se pro peníze zabíjet; jen mezi lety 1910 a 1914 bylo v Chicagu podle sicilských praktik zabito 424 lidí. Ve většině případů se policii nepodařilo viníky najít.³

V chudé čtvrti vyrostl i John Torrio, první člověk, který se pokusil organizovaný zločin v USA sjednotit. Torrio se narodil v Itálii, ve dvou letech se s rodiči přestěhoval do USA a už jako teenager vedl vlastní zločinecké bandy. Svými současníky byl označován za nesmírně inteligentního člověka, který nepotřeboval zbraně, ani brutální násilí, aby si dokázal vydobýt respekt. Kdyby však Torrio neměl v Chicagu sestřenicí Vittoriu, mohl do konce života zůstat jedním z bezvýznamných pouličních gangsterů, o kterých by se zmiňovaly maximálně trestní záznamy. K Torriově štěstí se ale Vittoria provdala za Jima Colosima, později známého pod přezdívkou „Diamantový Jim“, který se dostal pod záštitu dvou významných politických osobností a pod podmínkou, že se bude dohlížet na pořádek v jedné chicagské čtvrti, mu byla darována policejní imunita. Jak se dalo očekávat, Colosimo situace využil a do roku 1912 vlastnil 200 podniků s prostitutkami. Jeho roční tržby se odhadovaly na 600 000 dolarů ročně, což je v dnešním přepočtu přibližně 10 milionů dolarů.⁴

V očích některých chudých obyvatel měl nicméně Colosimo za své prestižní postavení zaplatit. Italské gangy se ho pokusily několikrát zabít, jako zázrakem ale Colosimo přežil a v několika případech se mu podařilo útočníky i zneškodnit. Uvědomil si však, že podobné štěstí vždy mít nemusí, a jelikož situace v Chicagu byla již neúnosná, rozhodl se přestěhovat za švagrem Torriem do New Yorku. Ve vděku za pomoc, kterou mu Torrio okamžitě poskytl, Colosimo daroval Torriovi vedoucí funkci v řízení svého impéria. Inteligentní Torrio si koupil

budovu na 2222 South Wabash Avenue a přeměnil ji na nevěstinec, casino a hospodu v jednom, v závislosti na tom, na jakém poschodí se momentálně hosti pohybovali. Úspěch budovy známé jako Four Deuces byl okamžitý a dalece překonal představy samotného Colosima. Torrio náhle ovládal tři nejdělejší a výhledově nejstálejší odvětví: gambling, alkohol a sex. Kdokoliv si dovolil proti Torriovi vystoupit, byl odstraněn.

Když roku 1920 přišla prohibice, Torrio si okamžitě všiml nových možností a rozhodl se je využít. Brzy mu navíc došlo, že k tomu bude potřeba vymezit teritorium Colosimova impéria a uzavřít s ostatními významnými zločinci v New Yorku dohodu. K Torriově velkému údivu si však jeho boss Colosimo hrozící nebezpečí neuvědomoval a rozhodl se nechránit území před rivaly z jiných částí města. Torrio si uvědomil, že pokud mají jim vybudované podniky přežít, je potřeba zbavit se Colosima jednou provždy. Čtyři týdny po vyhlášení prohibice byl Diamantový Joe neznámým mužem zastřelen.⁵

Jeho pohřeb se stal významnou společenskou událostí, které se zúčastnili zástupci vlády, soudci i právníci.

John Torrio během následujících dnů převzal Colosimovo impérium do svých rukou.

II.II. Doba Al Capona

V roce 1921 už Torriovo impérium zaměstnávalo téměř 800 mužů a vydělávalo na alkoholu, prostituci a gamblingu kolem 10 milionů dolarů ročně.⁶

Stále mocnějšímu gangsterovi to však nestačilo a pokusil se svou moc rozšířit až do Cicera, kam jeho konexe dosud nesahaly. Dlouhé popotahování s policií a místními zločineckými organizacemi vyústilo v dohodu, podle které nesměl Torrio v Ciceru otevírat nevěstince, zato ale mohl provozovat casina a dodávat do oblasti pivo.* Vědom si toho, že dosáhl všeho, čeho kdy chtěl, se Torrio rozhodl odejít na odpočinek. Vybral si několik milionů dolarů, koupil matce vilu v Itálii, uložil peníze do jedné z italských bank a vše, co roky budoval, předal do rukou muže, kterému od Colosimovy smrti maximálně důvěřoval. Al Caponovi.

Al Capone, pravděpodobně nejznámější americký gangster všech dob, pocházel z newyorského Brooklynu, kam se jeho rodiče přestěhovali v roce 1893. Capone byl od dětství ctižádnostivý a temperamentní, ve čtrnácti ho ze školy vyloučili, protože zmlátil učitelku, v šestnácti pracoval jako vyhazovač v jednom z Torriových podniků, v osmnácti utržil v barové rvačce charakteristické zranění na levé tváři, které mu vyneslo přezdívku Scarface (Zjizvená tvář).**⁷

* V tehdejším Ciceru žilo velké množství českých imigrantů, kteří si zvykli na české pivo. Po uzavření dohody dostal Torrio pravomoc, aby se stal jeho výsadním dovozcem do Cicera. (Paul Lunde - Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry)

** Filmovým fanouškům je název Scarface znám především kvůli kultovní gangsterce s Al Pacinem z roku 1983. V tomto filmu však Pacino nehraje Capona, nýbrž kubánského imigranta Tonyho Montanu, který na Floridě založí své drogové impérium. Původ názvu filmu i přesto vede až ke Caponovi; Scarface z 80. let je totiž volným remakem nadčasového, o půl století staršího, stejnojmenného filmu o gangsterovi, jehož příběh byl inspirován životem Al Capona, pozn. aut.

Během prohibice se Capone stal jedním z Torriových nejvčetnějších lidí, ačkoliv povahou si tito dva muži nebyli příliš podobní. Torrio dával přednost diskusi před použitím násilí, Capone se naopak ve svých pozdějších letech proslavil nemilosrdnými vraždami svých protivníků. Když roku 1925 Capone konečně převzal Torriovo impérium, tento rys Caponovy brutální, od Torria naprosto odlišné povahy prosákl na povrch. Capone netoleroval jakékoliv prohřešky a kohokoliv, kdo mu zkřížil cestu, byl ochoten nechat odstranit; známá je například příhoda, kdy při jedné takové příležitosti umlátíl tři lidi baseballovou pálkou.⁸ Jen mezi lety 1925 a 1930 bylo v Chicagu zabito téměř 500 lidí, většina na Caponův příkaz.⁹ Policie byla bezmocná a zdálo se, že je série vražd nezastavitelná.

Caponova moc byla na vrcholu jeho kariéry nezměrná. Podle Chicagské komise pro trestné činy si Capone ročně vydělával kolem 60 milionů dolarů ročně, FBI tvrdí, že jsou tyto odhady velmi podhodnocené, a uváděla zisky kolem 120 milionů dolarů (cca 2 miliardy dolarů v přepočtu na dnešní hodnotu), z toho 75 milionů pocházelo z prodeje alkoholu.¹⁰ Není nepochopitelné, že podobně jako na Jima Colosima i na Al Capona některé kriminální skupiny pohlížely se závistí a pokoušely se ho zbavit. Jedním z největších Caponových nepřátel byl irský gang z North Side, který se ho pokusil několikrát zabít. Slavného gangstera to rozzuřilo natolik, že nařídil likvidaci bosse gangu O'Baniona a později ještě i jeho nástupce Morana.¹¹

Morano měl být odstraněn během slavného masakru na svatého Valentýna,* měl však štěstí, že na místo události dorazil pozdě. Tehdy ještě Capone netušil, že se jeho impérium má už brzy zhroutit. Capone byl velmi opatrný, aby s ním jeho činy nemohly být spojovány, a nešťtíl se případné vládní vyšetřovatele podplácet a zabíjet. Objevila se však skupina Eliota Nesse, která měla slavného zločince konečně přivést za mříže.

Eliot Ness se narodil v Chicagu v roce 1903 a poté, co vystudoval University of Chicago, pracoval pro ministerstvo financí, kde se pokoušel odhalovat daňové podvody. Podle záznamů FBI byl vyhodnocen jako: „Důvěryhodný ve všech aspektech, bezúhonný, mladý muž; morálně ušlechtilý.“ Nejspíše i kvůli tomuto posudku bylo Nessovi svěřeno dopadení Capona. Ness si sestavil malý tým spolehlivých lidí, kteří dokázali vzdorovat Caponovým pokusům o uplacení, a vytvořil tak skupinu, které se přezdívalo „Nedotknutelní“.**¹²

* Incident známý jako masakr na svatého Valentýna se odehrál 14. února 1929. Jednalo se o operaci vymyšlenou Caponovým zaměstnancem Jackem McGurnem a jejím cílem bylo odstranění George Morana a vedoucích postav gangu z North Side. Caponovi muži tehdy pod cizí identitou kontaktovali Morana, že pro něj mají zásilku whiskey, náklad měl být dovezen dodávkou do jedné z chicagských garáží během 14. 2. v 10.30 ráno. Na místě nicméně z auta vystoupili tři muži v policejních uniformách a nařídili Moranovým mužům, aby se postavili čelem ke zdi. Poté „policie“ (ve skutečnosti Caponovi muži) zahájila střelbu. Celkem bylo do sedmi mužů nastoupených u zdi vypáleno 80 - 100 kulek, nikdo pochopitelně incident nepřežil. Policejní vyšetřování později ukázalo, že mezi zabitými nebyli jen Moranovi muži, nýbrž i renomovaný optik Dr Reinhardt Schwimmer, který se zajímal o organizovaný zločin a často se pohyboval v okolí kriminálních. Morano samotný měl štěstí, že zaspal a na místo nestačil dorazit včas. Když se ho později novináři ptali na jeho názor, Morano odpověděl: „Jen Capone takto zabíjí.“ O Caponově zapojení do masakru nikdo nepochyboval, nemohlo mu však být nikdy dokázáno, protože si vytvořil neprůstřelné alibi; 14. února pobýval ve své vile na Floridě. (Paul Lunde - Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry)

** Podle vyšetřování Eliota Nesse byl na počátku 90. let natočen film s Kevinem Costnerem v hlavní roli, který nese název Untouchables (Nedotknutelní), pozn. aut.

Kvůli nepříjemnému vyšetřování se Capone na Nesse několikrát pokusil spáchat atentát, mimo jiným mu jednou nastražil bombu do auta. Nessovi se však jako zázrakem podařilo vždy vyvázat a roku 1931 slavného gangstera obvinil z krácení daně ve výši 215 000 dolarů.¹³ Capone soudní přelíčení nepovažoval za velmi důležité a věřil, že dostane pouze mírný trest. Pro jistotu podplatil porotu, nepočítal ovšem s tím, že soudce na poslední chvíli všech 12 členů vymění.¹⁴

Odsouzení na 11 let způsobilo pád Caponova impéria. Situace venku se měnila a Capone ji nemohl nadále ovládat. U vedoucí postavy amerického podsvětí se navíc ve vězení projevila sifylida, a když byl tak roku 1939 předčasně propuštěn, nepředstavoval pro nikoho hrozbu; do konce života ho trápily příznaky nemoci a jeho mozek byl nenávratně poškozen.¹⁵

II.III. Castellamarská válka a vzestup Charlese Luciana

Zatímco Al Capone pobýval ve vězení, vrcholila v New Yorku Castellamarská válka, ve které proti sobě bojovali dva italské rivalové o pozici nejmocnějšího mafiánského bosse ve Spojených státech. Těmi muži byli Giuseppe Masseria a Salvatore Maranzano.

Masseria, přezdívaný „Boss Joe“, pocházel ze Sicílie, odkud do Spojených států emigroval v roce 1903 kvůli obvinění z vraždy. V době Castellamarské války stál v čele nejvlivnější newyorské mafiánské rodiny, pracoval pro něj i samotný Al Capone.¹⁶

Maranzano se narodil v Itálii a do Spojených států ho vyslal don Vito Cascio Ferro, tehdejší šéf mafie na Sicílii, pod jehož nadvládu měl Maranzano sjednotit všechny mafiánské skupiny na území USA. Byl to nesmírně vzdělaný muž; kdysi studoval na kněze, ovládal šest jazyků a obdivoval Julia Caesara a myslitele Machiavelliho.¹⁷

Castellamarská válka probíhala mezi lety 1928 a 1931¹⁸ a údaje o tom, kolik lidí v jejím přímém důsledku zemřelo, se různí. V.P. Borovička se zmiňuje o více než 100 obětech¹⁹, Paul Lunde jich odhaduje +/- 50, protože „během prohibice nebyl nedostatek jiných důvodů pro vraždu“.²⁰ I přesto však soupeření dvou sicilských rivalů nechávalo většinu významných mafiánských osob v klidu. Jedním z těchto mužů byl i Salvatore Lucania, který se později proslavil jako Charles „Lucky“ Luciano. Ten se svými partnery Maierem Suchowlijanskim (známým spíše pod jménem Meyer Lansky), Benjaminem „Bugsym“ Siegelem, Francescem Castigliem (překřtěným Lucianem na Franka Costella) a Vitem Genovesem pašoval do USA alkohol²¹. Jeho propracovaná síť a hlavně inovativní způsoby Lucianovi zajistily raketový vzestup, což Masserioví, ani Maranzanovi nebylo po chuti. Masseria se trvale snažil přetáhnout mladé gangstery na svou stranu, až Luciano se svými muži podvolil.

Roku 1929 pak došlo k události, která měla Luciana navždy poznamenat. Jedné říjnové noci se setkal s Maranzanem. Někteří tvrdí, že mu chtěl nabídnout vraždu svého šéfa,²² jiní, že schůzku zorganizoval Maranzano, aby Luciana donutil Masseriu zabít.²³ Ať už si schůzku vyžádal kterýkoliv z dvou rivalů, zprávy se shodují v tom, že si během diskuse o odstranění Masseriy Maranzano Lucianův opatrný postoj vyložil jako vyhýbání se povinností. Reakce jindy klidného a rozvážného Maranzana byla okamžitá, snad i proto, že si Ferrův velvyslanec více než kdy jindy uvědomoval, jak nebezpečný může Luciano být. Ještě toho večera Masseriova muže čtveřice Maranzanových gangsterů zmlátila a pořezala sekáčkem na led na obličej i krku. Vážně zraněného Luciana pak pohodila na pláži, kde měl zanedlouho vykrvácet. Dvaatřicetiletý gangster však zázračně přežil, a byť mu obličej do konce života

zůstal zjizvený, dostal prý právě po tomto incidentu od Meyera Lanskyho přezdívku Lucky (Šťastný).²⁴

Většina lidí by se po podobném incidentu rozhodla Maranzanovi pomstít. Ne však Luciano. Vědom si toho, že má jeho protivník větší moc než Masseria, nabídl Maranzanovi vraždu svého bossa. Tentokrát už vystupoval přímo a neochvějně, požadoval drobnou odměnu a záruku, že ho Maranzano za jeho čin nebude stíhat. Ten s podmínkami souhlasil, a tak byl v dubnu 1931 Masseria Lucianovými muž zastřelen.²⁵ Hned po akci se Luciano obrátil na Maranzana a uzavřel s ním mír. Válka skončila. Maranzano sám sobě daroval titul "capo di tutti capi" (boss všech bossů) a Luciana na oplátku jmenoval svým zástupcem. Jeho vláda však dlouho netrvala. Luciano o čtyři měsíce později zjistil, že si Maranzano vede seznam nepohodlných lidí a že on sám na něm nechybí. Lucky Luciano jednal rychle a v září 1931 byl Maranzano na jeho příkaz zabit.²⁶

Smrtí Maranzana zanikly i poslední vazby na tradiční sicilskou mafii. Moc se dostala do rukou mužů, kteří s Castellamarskou válkou svých bývalých bossů nesouhlasili. Hlavními postavami přerodu americké mafie se měli stát Lucky Luciano a Meyer Lansky.

II.IV. Syndikát

Lansky a Luciano věřili, že spolupráce jednotlivých kriminálních skupin může vést jen k větším ziskům, a společně nejen obohatili hierarchii rodiny a hodnost consigliere,²⁷ ale hlavně stáli za vznikem Syndikátu. Do něj se jim podařilo pod pevná pravidla sjednotit pět newyorských rodin: Genovese (v jejímž čele po Masseriově stanul Luciano), Colombo, Mangano (později známá jako Gambino), Lucchese a Bonanno. Nezůstalo však jen u New Yorku. Do Syndikátu postupně vstoupily i mafiánské organizace v dalších státech a městech, z těch nejdůležitějších jmenujme Chicago, Californii či New Jersey.

Hlavní prvek, který nové zřízení nabízelo, byla tzv. Národní komise. Fungovala jako jakýsi hlavní správní orgán; hlídala dodržování pravidel a vydávala sankce při jejich porušení, udržovala mír mezi rodinami. Jelikož v Národní komisi zasedalo šest lidí (tři měli být židovského původu a tři původu italského), dalo se očekávat, že má hlavně zabránit kterémukoliv významnému mafiánskému bossovi, aby v budoucnu mohl sám sebe prohlásit, podobně jako Maranzano, „capo di tutti capi“. Jak se ale později mělo ukázat, některé významné mafiánské figurky, které v Komisi zasedly, si právě přes „legální“ kontrolu jiných donů svou moc zajistili. Není asi náhodou, že právě Lucky Luciano měl být jeden z nich. Sám se ostatně po vzniku Syndikátu jmenoval do čela Komise a z Meyera Lanskyho učinil svého zástupce.²⁸

Význam Syndikátu byl pro mafii 30. let nezměrný. Sám Luciano v rozhovoru Johnu H. Davisovi sdělil: „V době prohibice neexistoval vůbec žádný Syndikát, jak jsme to pak nazvali. Po celý Americe operovala spousta gangsterských band, ale každá jela na vlastní pěst. Věčně se to mezi sebou rvalo, války gangů byly na denním pořádku. Po té první světové válce jsem je dal dohromady, a tak vzniknul Syndikát. Rozdělil jsem hochy do rodin a stanovil jim určitá pravidla. Pak jsem vytvořil vrchní poradní orgán Komisi, složenou z předních bossů. Ta dostala za úkol urovnávat spory mezi rodinami a udržovat pořádek. Jo, tohle všechno jsem udělal.“²⁹

Pomocnou rukou Syndikátu se měla stát organizace, které vláda a novináři udělili přezdívku „Murder, Inc.“ (Vražda, a.s.). Tato skupina organizovaná kriminality spolupracovala úzce s Komisí a byla vystavena na velmi jednoduchém nápadu. Syndikát i

bossové významných rodin si totiž začali uvědomovat, že na vraždy nemohou najímat vlastní lidi; následné vyšetřování policie bylo až moc nebezpečné a mohlo celou organizaci zničit. Význam Murder, Inc. byl tedy zprostředkovávat vraždy na objednávku. Ještě než došlo k samotnému odstranění člověka, musela být vražda schválena Lanskyem, Lucianem a členy Komise, následně putovala k členům Murder, Inc., kterými byli Buchalter a Anastasia, a ti informaci předali skupině jménem Brownsville Rose, která sídlila v Brooklynu. Zajistilo se tak, že vrazi byli lidé zvenčí, kteří s mafií neměli co dočinění a sami nevěděli, pro koho pracují. Jen mezi lety 1933 a 1940 se podobným způsobem Murder, Inc. postarala o zabití 400 až 500 lidí.³⁰

V prosinci 1933 byla 21. dodatkem zrušena prohibice. Nicméně pašování lihovin to zabránit nemohlo, daň na alkohol byla tak vysoká, že se mafií stále velmi vyplatilo dovážet a vyrábět nezdaněný.³¹

Králem v obchodu s lihovinami se v 30. letech stal Carlo Gambino. Tento třicetiletý muž začal od ostatních mafiánů hned po zrušení prohibice vykupovat destilační přístroje, protože věřil, že při vysoké dani na alkohol bude o jeho levnou, kvalitní produkci stále zájem. Nemýlil se. Do poloviny 30. let měl monopol na výrobu ilegálního alkoholu, který dodával až do okolí sta mil kolem New Yorku. Rodina Vincenta Mangany, kde Gambino sloužil jako caporegime, zásluhou Carla prosperovala. Jak se dalo očekávat, tento muž se měl později stát bossem rodiny; ta od jeho nástupu v roce 1957 nese jméno Gambino.³²

Alkohol byl však jen jednou z mnoha činností, kterými si tehdejší mafie vydělávala na živobytí. Během třicátých let se Meyer Lansky a Frank Costello rozhodli zbohatnout na casinech a Luciano je následoval. I tady byl jeho úspěch okamžitý; zanedlouho v New Yorku ovládal vše od gamblingu, přes drogy až po prostituci. Podle odhadů si jen na posledním jmenovaném ročně vydělal něco kolem 12 milionů amerických dolarů.³³ V době, kdy se celé Spojené státy topily v hluboké hospodářské krizi.

Přibližně v té samé době začal organizovaný zločin vydělávat i na filmovém průmyslu, který byl tehdy 4. nejúspěšnějším odvětvím v zemi.

Ve Spojených státech se mezitím nicméně rozšířilo vyšetřování právníka Thomase E. Deweyho. Jedním z jeho prvních cílů byl newyorský gangster Dutch Schultz, který se svou touhou po moci začal podobat Al Caponovi a výrazně porušoval pravidla Syndikátu. Roku 1935 Schultz požádal Komisi o povolení zabít Deweyho. Syndikát to zamítl s odůvodněním, že by to přitáhlo zbytečnou pozornost.

Schultz znovu překročil své pravomoce a rozhodl se, že Deweyho odstraní sám i bez požehnání Komise. Luciano, který si byl vědom toho, co chce Schultz udělat, požádal Komisi, aby mu dovolila Schulze zabít. Bylo mu vyhověno. V říjnu 1935 byl Schultz Lucianovými muži zastřelen.³⁴

To, že mu Luciano zachránil život, se pravděpodobně Dewey nikdy nedozvěděl. Přesto se může jevit paradoxní, že to byl nakonec právě Dewey, kdo Luciana dostal do vězení. Stalo se to roku 1936, kdy byl Lucky Luciano v soudním procesu vedeném státním prokurátorem Deweyem odsouzen za kuplířství na 30 až 50 let.³⁵

Ani tím však Deweyho čistka neskončila. Jeho dalším cílem se stal newyorský gangster Louis Buchalter, který byl jedním z členů Komise a blízkým přítelem Luciana, Lanskyho a Costella, nám je ale známý především jako jeden z prostředníků Murder, Inc. Luciano si dobře uvědomoval, jaké nebezpečí Buchalterovo vyšetřování pro jím vytvořené organizace může představovat, a společně s Lanskyem gangstera přemluvil, aby se v rámci uchránění Syndikátu vydal do rukou policie sám. Podle dohody, která měla být uzavřena s ředitelem FBI J. Edgarem Hooverem, měl Buchalter za pašování drog strávit ve vězení jen pět let. S vidinou

krátkého pobytu za mřížemi se Buchalter roku 1939 vydal zákonu. Byl však obviněn z vraždy a i přes všemožné nabídky na dohodu odsouzen k smrti na elektrickém křesle.³⁶

II.V. Vstup Spojených států do války

V prosinci 1941 zaútočilo japonské letectvo na Pearl Harbour a Spojené státy byly nuceny vstoupit do války. Počáteční nepřipravenost Američanů si ale vybírala krutou daň. Jen za prvního půl roku bylo německými ponorkami potopeno u pobřeží Spojených států 272 amerických lodí. V únoru 1942 byl v docích zapálen křižník Normandie. Americké zpravodajské služby věřili, že za akcí stojí sabotéři v přístavu.³⁷

Doky byly tehdy podřízeny Tonymu Anastasiovi, který byl bratrem Alberta a Josepha Lanzových, členů mafiánské rodiny Genovese. Když vláda požádala bratry o pomoc při hledání viníků, navrhl Lanza, aby byla celá záležitost předána někomu, kdo má větší autoritu. Tím někým měl být Lucky Luciano.

Luciano, který si v té době odpykával svůj trest ve věznici poblíž kanadských hranic, byl okamžitě přemístěn do New Yorku. Zde ho do věznice chodil navštěvovat Meyer Lansky a na základě jeho pokynů bylo zanedlouho dopadeno v New Yorku a Chicagu osm německých agentů. Lucianův vliv také pomohl uklidnit několik dalších stávek. Na základě své pomoci Spojeným státům byl Luciano roku 1946 propuštěn z vězení a deportován do Itálie.³⁸

Těžko říct, zda byla Lucianova pomoc prvním významnějším spojením mezi vládními organizacemi v USA a organizovaným zločinem, minimálně je ale jako jedna z prvních historicky dokazatelná a nebývá ani vládou zapírána (byť všichni zúčastnění tvrdí, že se Luciano rozhodl pomoci z ryze patriotických důvodů).

Profesor Fred Viehe z Youngstown State University k dané události dodává: „Vláda Spojených států kontaktovala Charlese „Luckyho“ Luciana kvůli pomoci v záležitostech války. V té době byl Luciano v nejtěžejším vězení ve státě New York. Aby podpořili Lucianovu spolupráci, byl přesunut do vězení Great Meadows, které bývá často označováno jako rekreační středisko. Lucianův 'přínos' je nicméně předmětem otázek.“

To, zda Luciano vládě Spojených států na konci druhé světové války pomohl, je dnes skutečně často propíráno. Někteří uvažují, že sabotáže v docích mohli organizovat sami Lucianovi muži, kteří si byli vědomi toho, že je vláda Spojených států jednou požádá o pomoc, další tvrdí, že Luciano mohl předhodit policii téměř kohokoliv a nemusel si s nějakým velkým vyšetřováním lámat hlavu.

Lucianovi však jeho ochota ke spolupráci velmi pomohla a pravděpodobně nebyl jediným zločincem, který během druhé světové války uzavřel se Spojenými státy dohodu o oboustranné pomoci. Další příklad podobného vztahu lze hledat na Sicílii. Tamní mafie pod nadvládou Mussoliniho trpěla, není se tedy čemu divit, že vynášela Spojencům informace o povrchu ostrova a tím napomohla vylodění Pattona a Montgomeryho v roce 1943.

Spojenci se na mafii mohli spolehnout i při sestavování dočasné vlády. Na její vedení potřebovali silné osobnosti nevyznávající ani ideologii fašismu, ani komunismu a ukázalo se, že právě sicilská mafie tyto požadavky výborně splňuje. Například Don Calogero Vizzini, budoucí boss sicilské mafie, byl jmenován čestným plukovníkem.³⁹

II.VI. Gambling

Jak už bylo dříve zmíněno, americká mafie se po svém přerodu na počátku 30. let začala zaměřovat i na okolní státy, jedním (a pravděpodobně tím nejdůležitějším) byla také Kuba. Pokud přeskočíme počátky spolupráce, můžeme se zaměřit až na rok 1952,⁴⁰ kdy Batista uzavřel s Meyerem Lanskyem smlouvu, podle které měla kubánská vláda a americká mafie pracovat na rozvoji turistického ruchu na Kubě. Jinými slovy americký organizovaný zločin začal pronikat i na tento ostrovní stát a Meyer Lansky získal výstavní postavení na to, aby rozhodoval, kdo casina na Kubě bude moci řídit.

Jak se dalo očekávat, sám sobě Lansky postavil hotel Riviera. Santo Trafficante Jr. obdržel Sans Souci a dostával taktéž část zisku z Capri, Hiltonu a hotelu Commodoro. Své podniky řídili i Sam Giancana a Carlos Marcello. Nakonec ani na Luckyho Luciano, který v té době pobýval v Itálii, nemohlo být zapomenuto; připadl mu podíl z Riviery a Sans Souci.⁴¹

Všichni výše jmenovaní do svých podniků vkládali obrovské sumy peněz. Podniky vydělávaly, takže se zdálo, že se investice všem brzy vrátí. Přišla však událost, která jim zhatila plány. Na Kubě proběhla revoluce a v čele země roku 1959 stanul Fidel Castro.

KAPITOLA III. KUBA

„Nechci být součástí vlády, nechci být součástí Spojených států, nechci být součástí amerického lidu, má-li se o nás psát to, co o Římu: 'Pustošili, a nazývali to mírem.'“

- Robert F. Kennedy¹

III.I. Průběh událostí na Kubě od ledna do dubna 1959

1. ledna 1959 kolem druhé hodiny ráno kubánský diktátor Batista a jeho rodina nasedli na letadlo a opustili ostrov. Havany se toho samého dne zmocnily jednotky revolucionářů a Fidel Castro pronesl v Santiagu de Cuba vítěznou řeč slibující lepší zítřky. Krom jiného v ní lidu oznámil, že „to nebude jako v roce 1898, kdy přišli Američani a prohlásili se pány země.“ O den později byl Manuel Urrutua zvolen prezidentem a Jose Miró Cordonas nastoupil do funkce premiéra.²

Jak se k událostem na Kubě postavila v této době americká CIA? V jejím dokumentu datovaném z 6. ledna 1959 je Fidel Castro hodnocen velmi dobře, mimo jiné se o něm píše, že „pravděpodobně bude hlavním vojenským velitelem a nejvlivnější osobností vlády“ a že „často vyjádřil svou touhu po přátelství s USA“. O ministru zahraničí Robertu Agramontem navíc CIA soudí, že „je pro-americky orientovaný a silně anti-komunistického zaměření.“³ Teprve v poslední části dokumentu se objevuje zmínka o tom, že by se komunisté v zemi mohli pokusit využít situace, tato možnost se nicméně americké vládě zatím nejeví jako důležitá; komunisté mají vliv jen na nejnižších úrovních. Jak se ale časem ukáže, hrozba komunismu na Kubě bude americké vládní organizace znepokojovat stále více.

7. ledna do Havany přijíždí samotný Castro a Spojené státy poprvé oficiálně uznávají novou kubánskou vládu. 12. ledna je v Santiagu de Cuba popraveno 75 mužů, kteří sloužili jako policisté pro minulou vládu a byli známí pro svou krutost.⁴

14. ledna CIA vydává další zprávu označenou slovy „přísně tajně“. Castro stále není označen za komunistu, nicméně se zdá, že u americké vlády panují jisté obavy z toho, že Castro legalizoval „v rámci politické svobody“ i komunistickou stranu.

O týden později zpravodajská služba vydává další zprávu, kde se zmiňuje, že se na Kubě projevuje stále silnější proti-americká orientace. Castrova kampaň je poprvé označena jako proti-americká. CIA se mimo jiné pozastavuje i nad počtem popravených, který dosáhl čísla 200; další 3000 osob přítom na svůj proces čekají.

11. února je vypracována další zpráva o průběhu událostí na Kubě. Castro tentokrát „ve svých veřejných projevech prokázal svůj silný antagonismus vůči USA“, mimo jiné také „obviňuje Spojené státy z podpory diktátorů“. Komunistická strana podle tohoto dokumentu na Kubě operuje už zcela svobodně.⁵ Touto zprávou na více než měsíc končí veškeré zpravodajství CIA o vývoji na Kubě či – což je pravděpodobnější – zbylé dokumenty ještě nebyly odtajněny. Vraťme se tedy k vývoji ostrovního státu.

16. února Fidel Castro nahrazuje Cordonase v pozici premiéra a o necelé dva týdny později oznamuje, že za dva roky proběhnou na Kubě politické volby. New York Times ho citují: „Volby nemohou být teď, protože by nebyly férové. V současné době máme velkou převahu a je v zájmu vlasti, aby politické strany byly plně vyvinuté a jejich programy stanovené ještě než volby začnou.“ Do 15. března je na Kubě popraveno více než 450 „válečných zločinců“. V kubánských novinách se začínají objevovat první protesty proti těmto aktivitám.⁶

17. března se v dokumentu CIA píše, že Che Guevara, kterému dal Castro pravomoc jednat s revolučními skupinami, prokazuje pro-komunistické sympatie. Sám Castro prý už taktéž podporuje komunisty ovlivněnou Union Patriótica de Nicaragua, která touží svrhnout prezidenta Nicaraguy Somozu.

Dokument z 23. března přichází s následujícím zjištěním: „Kubánská revoluční vláda začíná pod premiérem Fidelem Castrem nabývat znaků diktátorství, ačkoliv pořád skýtá větší potenciál pro demokracii než Batistův režim.“ Dále se zmiňuje, že Castro ve svých projevech „vyzývá pro jednotřídní společnost“ a „vývoj demokratického zřízení pod vládou jednoho muže, Fidela Castra je omezený.“ Castro je také nazýván nezkušeným a idealistickým. V závěru zprávy stojí, že „kubánská vláda není momentálně komunisty kontrolována, ani řízena.“

Dokument z 26. března téměř kopíruje ten předchozí, vydaný o dva dny dříve. Neznámý představitel CIA znovu zmiňuje, že je Castro proti-americky orientovaný, ačkoliv činy vlády, ani vývoj zemi nevypovídají o nějakém silném komunistickém vlivu.

Další zpráva, která byla vydána 14. dubna, přímo předchází setkání Richarda Nixona s Fidelem Castrem a je to poslední zveřejněný dokument, který se dá v archivech CIA o Fidelu Castrovi před jeho návštěvou USA nalézt. Zmíním z něj pouze jedinou větu, ve které stojí: „S ohledem na tvrzení, že jsou Castrovy činy ovlivňovány komunisty, (jméno začerněno) nenašel jediný důkaz, který by vypovídal o nějakém ovlivňování na zaznamenatelné úrovni.“ Podobná věta je v dokumentu zmíněna ještě jednou, jen v ní místo jména neznámého zpravodaje stojí zájmeno „my“.⁷

V průběhu dubna je zatčeno několik osob včetně jednoho Američana a jednoho příslušníka americké armády, kteří se měli pokoušet spáchat atentát na Fidela Castra.⁸

Od 15. do 26. dubna Fidel Castro pobývá ve Spojených státech. Je především ve spojení s tiskem a na lidi, se kterými se dostane do styku, působí dojmem vyrovnaného, inteligentního člověka.⁹

III.II. Osobnost Richarda Nixona

Ještě dříve než se zaměříme na první setkání Fidela Castra s americkým viceprezidentem Richardem Nixonem, bychom se měli podívat na osobnost Richarda Nixona, která nám snad pomůže lépe pochopit jeho jednání.

Richard Nixon pocházel ze střední třídy, po návratu z bojišť druhé světové války se začal živit jako právník. V jednom ze svých nejslavnějších případů obvinil Algera Hisse, poradce

prezidenta Roosevelta, z komunismu, čímž si na dlouhou dobu zajistil antipatie všech příznivců válečného demokratického prezidenta. Nebylo to však naposledy, co Nixon někoho osočil z této levicové ideologie; ve svých kampaních do senátu a sněmovny reprezentantů použil proti svým protivníkům stejný postup. Existují například důkazy o tom, jak členové jeho kampaně vytáčeli náhodná telefonní čísla, aby se lidí na druhé straně zeptali, zda už ví, že Nixonův oponent skrytý komunista.¹⁰

Nixon se brzy stal významným představitelem Republikánské strany. V roce 1951 měl kandidovat ve volbách po boku bývalého pětihvězdičkového generála americké armády Dwighta D. Eisenhowera. Ještě dříve než však mohlo dojít k volbám, zasáhl jeho politickou prestiž skandál; vyplulo na povrch, že jistí bohatí Kalifornané tajně darovali Nixonovi peníze. Nixon tehdy reagoval slavným projevem o psu Checkersovi, kde prohlásil, že jediný dar, který kdy dostal, je kokršpaněl Checkers a toho si jeho rodina nechá.¹¹ Americký lid Nixonovi uvěřil. Nynější výzkumy nicméně ukazují, že Nixon během svých kampaní peníze tajně přijímal; existují například záznamy o tom, že mu finanční hotovost poskytl miliardář Howard Hughes.¹²

Ve viceprezidentské funkci Nixon velmi oblíbený nebyl. Zatímco prezident Eisenhower byl během prvního prezidentského období na vrcholu popularity jak v USA, tak i v Evropě, představy, že by měl Nixon stanout v čele země, se mnozí děsili. Nejlépe to snad vystihuje výrok jednoho z vrcholných představitelů Republikánské strany, který na otázku, co bude Republikánská strana dělat, pokud prezident Eisenhower zemře,* odpověděl: „Stejně bychom ho nominovali znovu. V ústavě se nikde nepíše, že prezident musí být naživu.“¹³

Krom zarytého antikomunistického přesvědčení, tajného přijímání peněz a neoblíbenosti, by měla být zmíněna i Nixonova povaha. Doktor Hutschnecker, kterému se Nixon od roku 1951 do roku 1993 svěřoval, dostal od Nixona na sklonku života - pod podmínkou, že ho doktor přežije - povolení rozebírat veřejně jejich soukromá sezení. Dle doktora Hutschneckera Nixon často trpěl depresemi a byl nevyrovnanou osobností. Na jedné straně toužil být po vzoru své matky čestným člověkem, na druhé se v politice neštítit použít špinavé metody, což si později často vyčítal. Psychoterapeut na jeho adresu prohlásil: „Nixon je nejšťastnější, buď když nenese žádnou odpovědnost, nebo když naopak doléhá na celá jeho bedra. Když nenese žádnou odpovědnost, není ho možno za nic kritizovat (...), když na něho naopak doléhá veškerá odpovědnost, domnívá se, že ji může uplatňovat, jak sám uzná za vhodné, a nesnese vůbec žádné kritické výtky za cokoli. V takovém případě pak pronáší a činí předem nepromyšlené věci a nakonec pokaždé vyhledá mne.“¹⁴

Nixonova duševní nestabilita vyplývá i z toho, že doktor Hutschnecker na základě Pavlovova dělení osobností podle způsobu reakce na duševní vypětí označil Nixona jako typ

* Prezidenta Eisenhowera zasáhl na konci prvního prezidentského období infarkt, v důsledku čehož musel Nixon na několik dní převzít prezidentskou funkci. Nebylo tehdy jasné, zda se Eisenhower do úřadu ještě bude moci vrátit, a Nixon byl jedinou další osobností strany, která byla natolik výrazná, aby měla vůbec naději na zvolení. (Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci)

silný a vzrušivý, tedy skupinu lidí, která má pod psychickým tlakem tendence zhroutit se a není vhodná pro odpovědné společenské postavení.

Richard M. Nixon se snažil své návštěvy u doktora tajit dokonce i po rezignaci na úřad prezidenta v 70. letech, protože se obával, že by si lidé mysleli, že je blázen. Může se tedy jevit poměrně paradoxní, že ač se mu důvody setkání podařily držet v tajnosti, řada osobností, které rozhodně nelze považovat za Nixonovy nepřátele, o něm v tomto smyslu částečně smýšlela. V jednom příkladu za všechny jmenujme bývalého republikánského starostu San Francisca, který prohlásil, že „Nixon podléhal depresím dávno před volbami v roce 1962 - byl jaksi deprimovaný a roztržitý. V takových obdobích na něm nebylo nic, co by vzbuzovalo nenávist. Byl prostě v hrozném duševním stavu, v němž by podle mého názoru někdo jiný na jeho místě skoncoval se životem.“¹⁵

V jedné z dob, kdy byl Nixon na dně a cítil se vyčerpaný, také poprvé poznal muže jménem Bebe Rebozo, který dnes bývá označován za Nixonova nejlepšího přítele. O koho se však jednalo?

Celým jménem Charles Gregory Rebozo pocházel z chudé rodiny kubánského přistěhovalce, po dokončení střední školy se živil jako steward, řidič i prodavač u benzinové pumpy. Už ve třidvaceti letech se ale pustil do podnikání a do konce druhé světové války disponoval nemalým majetkem. S Nixonem se poprvé setkal roku 1951, kdy měl za sebou akorát svůj druhý rozvod. Počátky jejich přátelství byly dle líčení známých přinejmenším zvláštní. Po dlouhé roky spolu vyplouvali na moře, jinak spolu ale téměř nemluvili. George Smathers, který Nixona s Rebozem seznámil, jejich výlety líčí takto: „(Nixon) si vždycky zalezl někde do kouta se žlutou podložkou na psaní, seděl tam a dělal si poznámky. Asi vůbec nerybařil a neřekl ani ň. Asi byl opravdu svým způsobem cvok.“¹⁶

Zaměříme se však ještě více na samotného Bebeho Reboza. Tento muž totiž nebyl typickým představitelem ctnostného občana, a byť měl do osoby typu Charlese Luciana daleko, zajímala se o něj i samotná FBI. William Gallinaro, hlavní vyšetřovatel senátního Podvýboru pro vyšetřování, k Rebozovi sdělil: „Šli jsme po něm. Přechovával cenné papíry, jež byly nezákonné, kradené. (...) Když jsme začali zjišťovat právě tuto věc, někdo mu dal hlášku, aby si dal pozor. Pak jsme se hned dozvěděli, že ty kradené akcie prodal. To je samo o sobě zločin, takže by za to měl být zatčen a poslán do vězení. Zkrátka, když šlo o mafii, byl Bebe Rebozo přátelsky naladěný bankéř.“¹⁷ Rebozo však nikdy za žádné nelegální počínání zatčen nebyl. Někteří se domnívají, že nad ním Nixon držel ochrannou ruku.

S osobnostmi mafie, které už byly představeny v druhé kapitole, se Rebozo také stýkal. Mezi jeho přátele patřil například Meyer Lansky a existují také záznamy o tom, že Nixona v 50. letech vytáhl do kubánských casin, kde za viceprezidenta společníci Meyera Lanskyho zaplatili veškerou útratu. Charles Stanley, bývalý agent FBI se specializací na organizovaný zločin, Reboza dle měřítek FBI zařadil do kategorie „společník organizovaného zločinu, jenž sám není členem“. Pod tuto definici spadali všichni, kteří byli odhodláni mít významné, úmyslné spojení s „vyhlášenými členy“ organizace „La Cosa Nostra“.¹⁸

A jaký byl Nixonův vztah ke Kubě? Není žádným tajemstvím, že ač Batistův režim na Kubě znamenal pro většinu Kubánců období tyranie a bídy, na Nixona tento muž udělal

dojem a po návštěvě Havany v roce 1955 Eisenhowerovi sdělil, že je Batista „velice pozoruhodný člověk (...), který touží pracovat spíše pro Kubu než sám pro sebe.“¹⁹

III.III. Setkání Richarda Nixona a Fidela Castra

Nixon a Castro se setkali během jednoho víkendu v dubnu roku 1959. Eisenhower před příjezdem revolucionáře opustil město a kubánský premiér se tak musel spokojit pouze s americkým viceprezidentem. Ze záznamů, které Nixon připravil pro Eisenhowera, vyplývá, že během samostatného setkání dvojice - Castro trval na tom, že umí anglicky natolik dobře, že tlumočnicka nepotřebuje - Nixon tíhl k tomu svého oponenta poučovat. Znamější než detaily samostatného setkání jsou ale výroky, které o sobě navzájem pronesli v průběhu následujících dnů.

Ačkoliv se oba státníci při opouštění Bílého domu drželi kolem ramen a v televizi si slíbili spolupráci, velmi pozitivně o sobě nesmýšleli. Fidel Castro si stěžoval: „Ten hajzl Nixon se mnou zacházel špatně. (...) Nixon se mi nedíval do očí, zíral někam vzhůru nad sebe, na stěnu nebo kamkoliv jinam, jenom ne na mě. Nechtěl jsem od něho peníze, řekl jsem však, že skutečně potřebujeme pomoc. Odpověděl mi, že jsem zatím byl prima chlap a že jsem zavedl spoustu skvělých reforem. Potom prohlásil, že se asi během půl roku můžeme znovu setkat a všechno probrat. Půl roku! Věděl přece, že je Kuba na dně, že Batista vybral státní pokladnu až na dno. Vlastně nám tím říkal, abychom se klidně vrátili a zemřeli hladem.“²⁰

Kangles k tomu dodává: „Castro nevěřil, že by měl Nixon zájem o poskytnutí pomoci. Domníval se, že Nixon chtěl, aby Kubu postihla hospodářská katastrofa, jež by vedla k tomu, že by lid svrhl Castra. Castro měl za to, že si Nixon prostě přeje, aby byl svržen.“²¹

Nixon o Castrovi naopak řekl, že je „vyložený komunista, který bude představovat skutečnou hrozbu“ a že „vůbec nechápe, co je demokracie.“²² Jeho názor sdílel i ředitel CIA Allen Dulles, který považoval Castra za hrozbu.²³

Zda Castro už tehdy tíhl ke komunismu, zůstává otázkou. Historici se dnes nicméně přiklání spíše k možnosti, že Castro tehdy neměl silné politické preference a jen hledal pomoc. Takový názor si na něj vytvořili někteří další členové americké vlády včetně Gerryho Drollera, nejváženějšího odborníka CIA v oboru jihoamerického komunismu. Droller o kubánském revolucionáři prohlásil: „Castro nejen není komunista, ale je i důrazný bojovník proti komunismu.“²⁴

Co vedlo Nixona k tomu, aby svého oponenta označil za komunistu? Mohlo za to snad jeho přátelství k Bebemem Rebozovi, který se často vyskytoval v přítomnosti Meyera Lanskyho a dalších mafiánských bossů, kteří na Kubě přišli o svá casina? Byl snad Nixon přímo napojen na postavu na hraně organizovaného zločinu, které mu dříve poskytovaly peníze?

Odpověď na následující otázku není, a nejspíše ani nikdy nebude, jednoznačná. Z informací, které ale momentálně máme k dispozici, soudím, že za vytvořením Nixonova názoru v tomto případě nestála americká mafie. Pokud se ještě jednou podíváme na úryvky z dokumentů CIA, nedá se Nixon označit za první postavu, která Castra obvinila z proti-

amerických úmyslů, ačkoliv k němu asi jako první zaujal podobně vyhraněný postoj. Vzhledem k Nixonově smýšlení ale není nic podobného překvapivé; už dříve se u něj objevovaly tendence obviňovat členy vlády z této levicové ideologie a během prezidentského období se u něj objevovala silná nedůvěra k představitelům cizích vlád.²⁵

Když jsem se s otázkou Nixonova napojení na mafii obrátila na profesorku Marian Strobel z Furman University, můj názor potvrdila. Ve svém e-mailu mi sdělila: „Pokud vím, mezi Bebem Rebozem a Richardem Nixonem nebylo žádné spojení, které by se dalo označit za organizovaný zločin. Byli dobří přátelé a prosperovali navzájem ze svojí společnosti.“

Podobně ve své odpovědi na mou otázku vyjádřil i profesor Dan Williams z University of West Georgia: „Někteří si myslí, že byl Nixon napojen na organizovaný zločin, ale z toho mála, co jsem přečetl, si nemyslím, že by mafie ovlivňovala Nixonovu politiku. Místo toho se zdá, že mafie pomohla Nixonovu znovuzvolení, čímž si zajistila Nixonovu větší toleranci k pronásledování svých členů.“

Bývalý ministr zahraničí Henry Kissinger, který s Nixonovi choval jistou úctu, navíc ve svých pamětech zmiňuje, že měl Nixon místy tendence vydávat bezmyšlenkovitá, až absurdní hodnocení a soudy. Právě během jeho setkání s Fidelem Castrem tyto dvě jeho vlastnosti nejspíš způsobily, že odmítl s kubánským revolucionářem jakkoliv spolupracovat.²⁵

III.IV. Průběh událostí na Kubě od května 1959 do dubna 1961

Průběh událostí mezi květnem 1959 a dubnem 1961 svědčí o stále silnějším poutu kubánské vlády se SSSR a tím i s komunistickou ideologií. Ještě než se dostaneme k americkému pohledu na celou záležitost a plánování operací na svržení Fidela Castra, podívejme se, v jakém duchu se nesla Kuba v měsících mezi setkáním Fidela Castra s Richardem Nixonem a americkou invazí do Zátoky sviní.

III.IV.I. Rok 1959

17. května 1959 Castro podepsal Agrarian Reform Act, kterým znárodnil 1000 akrů půdy a zakázal cizincům, aby na Kubě vlastnili pozemky. Tímto majitelé casin definitivně přišli o možnost na Kubě nadále provozovat živnost. Následujícího měsíce se v Káhiře Che Guevara poprvé setkal se zástupci Sovětského svazu.²⁷

V druhé polovině roku 1959 došlo i k prvním významnějším politickým změnám ve vládě. Nejdříve v červenci prezident Urrutia rezignoval a ve vedení země ho nahradil Osvaldo Dorticós Torrado, v říjnu se navíc členem vlády stal i Raúl Castro, když obsadil pozici ministra obrany. Do konce roku 1959 své pozice opustilo 12 z 21 ministrů dosazených v lednu 1959 a 4 další odešli během následujícího roku. Podle některých to značilo definitivní příklon kubánské politiky ke komunismu.²⁸

III.IV.II. Rok 1960

6. února 1960 navštěvuje Kubu sovětský premiér a slibuje odkup 5 milionů tun cukru během pěti let. Také se zavazuje, že SSSR bude Kubě dodávat olej, železo, ropu a pšenici. Kuba se tímto krokem ještě více vzdaluje USA, což se potvrdí i o tři týdny později, kdy americký ministr zahraničí John Dulles odmítá nabídku Kuby o započetí obchodování.²⁹

V dubnu na Kubu přijíždí první zásilka oleje ze SSSR. O měsíc později SSSR a Kuba uzavírají diplomatické vztahy. V červnu je znárodněn ropný podnik Texaco. V červenci Kuba znárodnuje ropné podniky Esso a Shell. Spojené státy vydávají v odpovědi na tento čin tzv. Sugar Act, ve kterém prezident Eisenhower ukončuje zbylé dodávky cukru z Kuby.³⁰ O necelé tři týdny později se Čína zavazuje, že z Kuby bude odebírat 500 000 tun cukru ročně po dobu příštích pěti let. Jedná se o první obchodní dohodu mezi těmito dvěma státy v historii.³¹

V září je znárodněno 16 doutníkových a 14 cigaretových továren. Stejný osud postihne i 20 velkoobchodů s tabákem. Mezi znárodněnými podniky nechybí například H. Upmann a Partagas, nejvýznamnější kubánské značky.³²

O dva dny později jsou na Kubě znárodněny i všechny americké banky.³³

V říjnu je vydán zákon, na základě kterého je 382 soukromých firem včetně cukrovarů, bank a velkých průmyslových továren znárodněno. V odpovědi na tento čin uvaluje USA na Kubu částečné embargo a nadále do země dodává pouze léky a jídlo. Kuba si však tento čin nenechá líbit také a jako odvetu zvolí znárodnění veškerého majetku, který v zemi Američané vlastní.³⁴

Změny v roce 1960 se však netýkají pouze soukromého vlastnictví, ale i vědy a výzkumu. Oproti stavu z posledního roku Batistovy vlády je v zemi o více než 50% méně lékařů a učitelů. Nejčastěji emigrují do USA.³⁵

III.IV.III. Rok 1961

Na počátku roku 1961 Spojené státy registrují více než 100 000 kubánských uprchlíků, jedná se však jen o zlomek oproti těm, kteří by Kubu opustit chtěli, ale nemohou. Řada emigrantů také umírá na cestě z ostrova.³⁶

Na Kubě mezitím pokračují popravky a uvěznování. V únoru je zatčen Lino Fernandez a jeho 500 mužů, v březnu jsou popraveni za zradu dva Castrovi vojenští poradci.³⁷

Ještě dříve, v lednu 1961 kubánský zástupce v Radě bezpečnosti OSN obviňuje USA, že plánují invazi s cílem převratu. 16. dubna 1961 se mají jeho slova potvrdit.³⁸

III.V. Spojení mezi CIA a mafií

Jak vyplývá z předchozího textu, počátek kubánské krize nemůže být připisován Johnu F. Kennedymu jako spíše vládě prezidenta Eisenhowera. V době, kdy se invaze začala plánovat, stál doposud v čele Spojených států on sám. Pro Eisenhowera, bývalého pětihvězdičkového generála americké armády, to neměla být první akce podobného charakteru; už dříve se zasadil o porážku komunistů v Guatemale.³⁹

O to, jak naložil s radikálním Kubáncem, se dubnové schůzce začala stále více zajímat CIA. V jejím čele stál od roku 1953 Allen Dulles,⁴⁰ který už dříve schválil několik brutálních postupů proti režimům v Guatemale a Íránu. Zdálo se však, že téměř sedmdesátiletý ředitel CIA, kterému toho roku zemřel bratr John Foster Dulles (mimo jiné také ministr zahraniční Spojených států), už není zdaleka tak průbojný, jak by se hodilo.⁴¹ Radikálnější postoj proti Castrovi tedy tentokrát zaujal Richard M. Bissell, náměstek ředitele pro plánování, který dříve stál například za konceptem slavného letadla U 2.* Bissell studoval na Univerzitě Yale, byl rázný povahy, měl talent pro plánování a v politice se nikdy příliš nezabýval morálkou. Ve svých pamětech mimo jiné napsal: „Mou filosofií během posledních dvou nebo tří let, co jsem u agentury strávil, jednoznačně bylo, že účel světí prostředky.“⁴² Jeho spolupracovníci mimo jiné také vzpomínají, jak nejednou tvrdil, že „atentáty jsou stejně staré jako sama historie.“

Na počátku roku 1960 Bissell požádal Dr. Sidneyho Gottlieba, známého také pod přezdívkou Dr. Smrt, aby v laboratořích zpravodajské služby vynalezl něco, čím by se Spojené státy zbavily nepohodlného Kubánce. CIA krom toho vytvořila komisi, jejímž cílem byl právě atentát na Fidela Castra. Plukovník L. Fletcher Prouty o několik let později vzpomínal, jak se roku 1959 nebo 1960 účastnil soukromého sezení, kde se probíralo provedení atentátu na kubánského premiéra. Prouty prohlásil, že „to bylo poprvé a naposledy, co byl součástí shromáždění, jehož hlavním cílem bylo spáchání atentátu.“⁴³

Nixon byl postupy CIA nadšený. Přál si, aby operace proběhla ještě před prezidentskými volbami, ve kterých se rozhodl kandidovat proti Johnu F. Kennedymu, a sám se považoval za strůjce celé operace. Jakou roli v ní však sehrál je dodnes nejisté a názory se na to velmi liší. Poslední americký vyslanec na Kubě Philip Bonsal prohlásil, že Nixon byl „duchovním otcem operace“,⁴⁴ historik CIA Jack Pfeiffer se naopak domníval, že „Nixon nebyl původcem invaze v Zátocě sviní ani v nejbujnějších představách.“⁴⁵

Samotný Nixon se ovšem považoval za postavu, která byla v operaci jednou z nejdůležitějších, a v soukromí tvrdil, že je vše vzniklo z jeho iniciativy. Kostarický prezident Figueres, v jehož zemi měli být vycvičeni účastníci operace, vzpomínal na jedno se setkání s viceprezidentem následujícím způsobem: „Nixon mi sdělil, že nařídil CIA, aby připravila

* Prezident Eisenhower během svého prvního prezidentského období schválil výrobu speciálního, tajného letadla U 2, které mělo sloužit především ke špehování Sovětského svazu, později jím byli nicméně sledováni i spojenci USA jako Briti, Izraelci či Francouzi. Roku 1959 SSSR letadlo nad svým územím sestřelilo, což ještě zhoršilo vztahy mezi oběma velmocemi a přispělo k nepříznivé atmosféře na pařížském summitu, který se konal o dva týdny později. (Stephen Graubard – Prezidenti)

vpád na Kubu. Zatelefonoval prý Allenu Dullesovi, že 'Castro musí být svržen. Snažte se ze všech sil.'⁴⁶

Eisenhower nicméně Nixonovo nadšení pro činnost CIA nesdílel. Odmítal jakoukoliv vojenskou akci a požadoval nenápadný, tajný program, který dostal název Operace Pluto.⁴⁷ I s jeho vykonáváním si nicméně dával na čas. Zatímco Nixon dle záznamů neustále dorážel na CIA, aby došlo k provedení operace, prezident vyzýval k opatrnosti. „Věděl, co hrozí,“ prohlásil později viceprezidentův poradce Cushman, „Nixon ne.“⁴⁸

Jakmile ovšem i Eisenhower souhlasil s krycí operací, měl Bissell vyhráno. Navrhl, aby byl Castro odstraněn „po gangstersku“. Spojení s mafií se zdálo být velmi výhodné. Zaprve mafie sama toužila po pomstě za svá casina, zadruhé bylo nepravděpodobné, že by někdo podobně provedenou akci spojoval s americkou vládou. Bissell tedy kontaktoval Roberta Maheua, bývalého agenta FBI a soukromého vyšetřovatele, který se přátelil s Johnem Rosellim. Roselli, přezdívaný také „Strýček Johnny“ a „Hezoun Johnny“, byl jednou z nejmocnějších mafiánských figur v USA. Jako dvacetiletý mladík pracoval pro Al Capona, u kterého si vydobyl pověst spolehlivého muže kvůli svým schopnostem vypořádat se s problémy tím, že „ostatním učinil nabídku, kterou nešlo odmítnout.“ Narážka na film Kmotr v tomto případě není bezvýznamná; Roselli se totiž pravděpodobně stal Puzovým předobrazem pro slavnou scénu s useknutou hlavou koně v posteli.*

Přemlouvání Roselliho ke spolupráci s vládou asi nebylo něco, o co by mnozí stáli, ale Maheu věděl, že se bez chicagského gangstera nepohne z místa. Dvojice se tedy setkala v restauraci Brown Derby v Beverly Hills, kde Maheu příteli prozradil plán CIA, který - jak vysvětlil - musí zůstat v utajení. CIA potřebuje pomoc v boji proti komunismu tím, že se zbaví Castra „jakýmkoliv způsobem“. Roselli se ještě ani nezmohl na reakci a Maheu už pokračoval: „Nikdo nesmí vědět detaily, ani zbytek americké vlády.“ Dle záznamů se prý Roselli ze všeho nejdříve rozesmál. Myšlenka, že by pomáhal vládě, zatímco ho na každém kroku sledují agenti FBI, mu pochopitelně připadala absurdní. Pravděpodobně si myslel, že je Maheu sám nastrčený agent, který ho má donutit ke spolupráci, aby FBI konečně měla nějaký důkaz k jeho zatčení. Když Maheu nicméně trval na tom, že vše myslí vážně, Roselliho pobavení se změnilo na údiv.⁴⁹

Maheu pokračoval: „Je na tobě, koho si vybereš, ale musí to vypadat tak, že do toho strýček Sam není namočený. Nikdy. Jestli si tě někdo někdy spojí s americkou vládou, popřu

* V roce 1952 prý podobným způsobem dopomohl Roselli Franku Sinatrovi. Sinatra, tehdy odepsaný zpěvák a herec, toužil po roli ve filmu *From Here to Eternity* (Odtud až na věčnost), hlavní producent Harry Cohn ho ale nemohl vystát a navíc nevěřil, že by danou postavu dokázal podat přesvědčivě. Za Sinatru se postavila i jeho manželka Ava Gardner, jedna z nejoblíbenějších amerických hereček té doby, která se nabídla, že pro studio natočí film bez nároku na honorář, pokud jejího manžela obsadí. I přes její naléhání a Sinatrovu nabídku, že ve filmu bude hrát za minimální plat, však Cohn svůj názor nezměnil. Situaci vyřešil až Sinatrův přítel Roselli, který tehdy učinil producentovi „nabídku, kterou nešlo odmítnout.“ Sinatra roli získal a v roce 1953 za svůj výkon ve filmu obdržel Oscara, který mu pomohl znovu nastartovat jeho upadající kariéru. (Howard Jones – *Bay of Pigs*; Ava Gardner – *My Story*)

tu. Jestli řekneš, že tě do toho zatáhl Bob Maheu, že jsem byl tvým kontaktem, řeknu, že ses zbláznil, že lzeš, že se jen snažíš zachránit si zadek. Budu přísahat na vše svaté, že nevím, o čem to mluvíš.“ Maheu dále Rosellimu vysvětlil, že se jedná pouze o jednu akci. „Nebudu s tebou už nikdy spolupracovat,“ řekl. Zároveň zaručil Rosellimu absolutní mlčenlivost: „Nebudu nikdy zveřejňovat obsah soukromých rozhovorů, které bych mohl zaslechnout ve tvé společnosti. Není do nich nic mně, ani nikomu jinému.“⁵⁰

Roselli se na chvíli zarazil, ale pak váhavě souhlasil, že do projektu vstoupí, pokud bude pod záštitou vlády. Maheu neotálel s ujištěním, že ho odsouhlasily vysoce postavené osoby. Roselli však požadoval další důkazy, a tak dvojice se toho dne rozešla s ujištěním, že Maheu Rosellimu brzy někoho představí. Jak se mělo ukázat, Maheu v ničem nelhal a do konce života si, přesně jak Rosellimu slíbil, počínal nesmírně opatrně.*⁵¹

V polovině září se tedy dvojice znovu setkala v domě pracovníka CIA Jima O'Conella, kde už Roselli definitivně potvrdil svou účast na projektu a tím CIA zpřístupnil cesty do podsvětí. Během následujících týdnů se do projektu odhodlaly vstoupit další osoby.⁵²

První z nich byl Sam Giancana, boss chicagské organizace známé pod názvem Outfit. Byl to Roselliho šéf a nebylo s ním snadné jednat. Giancana byl vyšetřujícím psychologem ve 40. letech popsán jako „psychopat“, který vykazuje silné „antisociální smýšlení“, v důsledku čehož mu byl zakázán vstup do americké armády během druhé světové války. Během připravované operace, která se měla týkat svržení Fidela Castra, Giancana patřil k nejvýznamnějším postavám amerického podsvětí. Vlastnil casina, obchodoval s prostitutkami i drogami, jednomu agentovi FBI dokonce prozradil, že mu nepatří jen Chicago, ale i Los Angeles a Miami.⁵³

Druhým mužem, který se do operace s Giancanou měl zapojit, byl Santo Trafficante Jr. Trafficante pocházel z mafiánské rodiny a po smrti svého otce v roce 1954 převzal vedení mafiánské rodiny v Tampě. Podobně jako i Giancana během Batistovy vlády investoval do casin na Kubě a k nemalým výdělkům si přišel i obchodem s drogami, byť mu nebyl nikdy dokázán.⁵⁴

Giancana podobně jako Roselli odmítl převzít za operaci jakékoliv peníze, byť CIA na zaplacení služeb organizovaného zločinu vyčlenilo 150 000 dolarů.⁵⁵ Mafiánský trojlístek v pozdějších letech tvrdil, že se na operaci rozhodl pracovat především z patriotických důvodů, ve skutečnosti ale spíše doufali v obnovení byznysu, o který Castrovým přičiněním přišli, a větší toleranci vlády ke svým kriminálním aktivitám.

* Když byl Maheu v pozdějších letech dotazován na jeho úlohu v proti-castrovském spiknutí, počínal si vždy velmi opatrně. Byl si tehdy velmi dobře vědom faktu, že dva mafiáni, kteří se na operaci podíleli, zemřeli násilnou smrtí; tělo jednoho z nich bylo nalezeno rozsekané v železném sudu plném ropy. Maheu své obavy z toho, že by ho prozrazení důležitých informací mohlo stát život, netajil a v jednom rozhovoru prohlásil: „Jsem jedním z posledních, kdo vědí, co se skutečně stalo během operace, jejímž cílem bylo zavraždění Fidela Castra. (...) Nejsem si sice jist, jak hodlám sejít ze světa, zato jistě vím, že chci, aby mé tělo bylo přítom celé.“ (Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci)

Maheu a Roselli se později dohodli, že k atentátu dojde pomocí bomby uložené v Castrově stole nebo podáním otráveného jídla v restauraci. Pak se nicméně objevila třetí možnost; Juan Orta. Orta si během Batistova režimu přivydělával u casin a se změnou politické situace na Kubě nesouhlasil. Jelikož si ale své preference nechával pro sebe, mohl sloužit po boku jednoho z ministrů, čímž měl otevřenou cestu až ke Castrovi. Maheu a Roselli Ortu schválili jako ideální osobu, která by mohla atentát provést. Trafficante přislíbil, že dodá otrávené pilulky.

Ortův plán na odstranění Castra však nikdy nevyšel. Po šesti neúspěšných pokusech Orta požadoval, aby byl z mise odvolán, a svou práci se rozhodl přenechat někomu jinému. Jméno inkriminované osoby je ale dodnes - minimálně veřejnosti - neznámé. K žádné další nepovedené akci už podle zveřejněných záznamů nedošlo, mafie nicméně objevila novou osobu. Tou byl Dr. Anthony Verona, vůdce kubánských emigrantů. Verona požadoval za své služby na odstranění Castra 11 000 dolarů, které obdržel. Není však známo, jak daleko se se svými plány dostal, jelikož CIA jeho operaci zanedlouho ukončila a věnovala se novému plánu. Vylodění v Zátoce sviní.⁵⁶

III.VI. Zátoka sviní

Do čela operace byl povolán E. Howard Hunt, který už dříve pracoval na svržení Arbenze v Guatemale. Americká vláda na ni najala kubánské uprchlíky, kteří pobývali na Floridě, a zřídila pro ně výcvikové tábory. Každý z rekrutů měl přiděleno osobní číslo počínaje číslem 2500, což mělo zastrašit případné zpravodaje Fidela Castra velikostí jednotky. Aby bylo zamezeno možnosti, kdy by si mohl operaci kdokoliv spojit s americkou vládou, byli noví vojáci nuceni mluvit zásadně španělsky a jejich vybavení sestávalo pouze z pěti malých, rezavých parníků pronajatých od jedné kubánské společnosti. Ty měly být sice doprovázeny ještě pěti torpédoborci a jednou letadlovou lodí, posádkám těchto plavidel bylo nicméně zakázáno jakkoliv se účastnit akce. Taková byla situace, když měl na počátku roku 1961 vystřídat v úřadu prezidenta Eisenhowera mladý John F. Kennedy.⁵⁷

Kennedy, který se o probíhající operaci dozvěděl nejspíše teprve po svém zvolení prezidentem, neměl moc času na rozhodování. Ve svém nitru s operací nesouhlasil a zdála se mu nebezpečná, špičky CIA včetně Bissella a Dullese ho nicméně ujistily, že jsou šance na úspěch velmi příznivé.

Přibližně měsíc před provedením invaze se začaly objevovat nepříjemné zprávy o tom, že si je Castro operace vědom. V každé z možných výsadekových oblastí byly rozmístěny milice a ve vězení skončily desetitisíce potenciálních oponentů režimu. Prezident Kennedy se bál, že je akce příliš nápadná, a v obavě, jak by se představitelé Sovětského svazu a Jižní Ameriky reagovali, kdyby pravda o invazi vyplula na povrch, požádal Bissella, aby projekt omezil. Z tohoto důvodu tak byla měsíc před operací změněna i oblast, ve které se měly kubánské jednotky vylodit. Jižní oblast Kuby, kde lidé silně smýšleli proti Castrovi a kde se dala očekávat pomoc místních, nahradila Bahía de Cochinos, česky Zátoka sviní.

Ačkoliv si Kennedy nadále vyhrazoval právo invazi ze dne na den zrušit, mechanismy se daly do pohybu a slet událostí už byl nezastavitelný. Bohužel vše vypovídalo i o tom, že jsou kubánští vojáci odsouzeni k zániku. Informace se skrz složité postupy CIA šířily pomalu a trvalo téměř dva týdny, než se změna ohledně Zátoky sviní dostala ke všem zúčastněným. Někteří významní iniciátoři sesazení Fidela Castra se obávali nevyhnutelné katastrofy a pokoušeli se na poslední chvíli rezignovat na své funkce. Bissell však odstoupení svých lidí nepřijímal a Kennedyho opakovaně ujistil, že šance na výhru je velmi vysoká. Dnes se zdá, že si Bissell už tehdy uvědomoval rizika, předpokládal ale, že nezkušený prezident schválí silnější podporu akce, pokud by se něco zvrtilo. Americká armáda byla ostatně vždy připravena.

Kennedy se nicméně neúspěchem nenechal zlomit a posily do akce poslat odmítl. Vylodění v Zátoce sviní skončilo fiaskem, ze kterého se kubánsko-americké vztahy dodnes nevzpamatovaly.⁵⁸

III.VII. Závěrečné hodnocení

Cílem této kapitoly bylo pokusit se odhalit podstatu spolupráce CIA a mafie mezi lety 1959 a 1961. Narozdíl od případů, kdy můžeme o spojení mezi vládou a zločineckými organizacemi jen spekulovat, je právě kubánská krize jedním z nejlépe doložených případů o existenci vztahu, který nezapírá ani samotná CIA. V roce 2007 se dostaly do oběhu nově odtajněné dokumenty této zpravodajské agentury, které vypovídají o spojení mezi Bissellem, Rosellim, Trafficantem a Giancanou. Na jedné z 693 zveřejněných stran týkajících se příprav na zavraždění Fidela Castra mimo jiným stojí, že „kvůli extrémní citlivosti tohoto plánu na likvidaci Castra, je samozřejmostí, že o něm ví jen malá skupina spiklenců.“⁵⁹

Kdo kromě Bissella o plánu skutečně věděl či na něm pracoval, je dodnes záhadou. Plukovník King, jeden z nejnvýše postavených pracovníků v rámci CIA, o plánu na svržení Castra cosi tušil, ale svého podřízeného nabádal, aby se o přípravách neprořekl před Bissellem, jelikož si nebyl jistý Bissellovou loajalitou. Teprve o několik let později se dozvěděl, že operace zahrnovaly i provedení atentátu a že se před Bissellem pokoušel držet v tajnosti něco, co tento muž ve skutečnosti organizoval.⁶⁰

Zapojení prezidenta Eisenhowera a jeho znalosti ohledně toho, s kým je CIA ve styku, byly podle všeho minimální. Dulles se o možnosti atentátu nejspíše před Eisenhowerem zmínil, dále ale své plány nijak nerozváděl. Velmi blízko skutečné podstatě věci byl nejspíše pozdější ředitel CIA Richard Helms, který prohlásil, že i kdyby se k Dullesovi donesla všechna fakta o přípravách atentátu, nikdy by prezidentovi detaily nesdělil, protože by tím ohrozil základní myšlenku, na které bylo spojení postaveno; být připraven v jakémkoliv okamžiku vztah mezi CIA a mafií popřít.⁶¹

Osoba Richarda Nixona v celé záležitosti vyvolává asi nejvíce otázek. Během roku 1959 a 1960 se Nixon nejednou svěřil svým blízkým, že je původcem operace on sám, o několik let později naopak odmítal, že by se kdy zapojil do organizování atentátu na Fidela Castra. Zdálo se však, že je operací fascinovaný, a v době, kdy působil jako prezident, neustále po CIA

požadoval dokumenty týkající se příprav atentátu na Fidela Castra. Ze zveřejněných dokumentů také jasně vyplývá, že Nixon od svých známých, z nichž někteří byli napojeni na mafii, dostával dopisy, ve kterých stálo cosi „o problémech, které máme jižně od Miami.“⁶² Pokud vezmeme v potaz ještě fakt, že někteří lidé napojení na americkou mafii později tvrdili, že jim Nixon dluží laskavost, dalo by se nejspíše o využití Richarda Nixona jako loutky v rukou mafie hovořit. Tyto dopisy nicméně pochází až z poloviny roku 1960, tedy více jak rok poté, co Nixon sám poprvé označil Castra za komunistu, a minimálně půl roku poté, co probíhaly přípravy na Castrovo zavraždění.

Meyer Lansky, který sám sebe také rád považoval za iniciátora operací, v pozdějších letech prohlásil, že patřil k organizátorům spolupráce mezi CIA a Varonou. Jak ale už dnes podle zveřejněných dokumentů víme, bylo napojení na Varonu pouze posledním záchvěvem spolupráce mezi organizovaným zločinem a CIA a plán nakonec musel ustoupit do pozadí plánovanému vylodění.

Velmi efektivně se nastíněnou otázkou podařilo shrnout autoru knihy Zátoka sviní, profesoru Howardu Jonesovi z University of Alabama, který mi v jednom ze svých e-mailů sdělil: „Není pochyb o tom, že se mafiáni chtěli Castrovi pomstít za zabavení casin a dalších typů byznysu, a je snadno představitelné, že si mysleli (Giancana pravděpodobně více než ostatní), že ve skutečnosti oni manipulovali americkou vládou. Vláda USA nicméně považovala za iniciátora plánu CIA a pouze využila touhy mafie po pomstě. (...) Pravděpodobně se tak využívali navzájem, díky čemuž se jim podařilo vytvořit funkční dohodu. Spojil je oboustranný zájem zbavit se Castra.“

KAPITOLA IV. KENNEDYOVÉ

„Dejte na mý slova, tenhle Kennedy se dostal do maléru a dostane, co mu patří. (...) Někdo ho sejme.“

- Santo Trafficante koncem roku 1962¹

IV.I. Prezidentské volby v Illinois, 1960

Když jsem kontaktovala profesory amerických škol se žádostí o jejich vyjádření k organizovanému zločinu a americké politice v 60. a 70. letech, názory na Johna F. Kennedyho a události doprovázející jeho roky v úřadu prezidenta jsem nacházela v e-mailové schránce nejčastěji. Profesor Jonathan Earle z University of Kansas mi například napsal: „Podle poznatků z mého výzkumu v této oblasti bych vám doporučil zaměřit se na volby z roku 1960, především na výsledky z Cook County, Illinois (které obsahuje velkou část Chicaga). Vztah mezi velvyslancem Josephem Kennedym, starostou Richardem Daileym a organizovaným zločinem je také zajímavý.“ Rozhodla jsem se dát na radu pana Earla a první část mé práce se tak bude týkat Kennedyho vítězství v Illinois v roce 1960.

V roce 1960 se v prezidentských volbách setkal viceprezident Richard Nixon a senátor z Massachusetts John F. Kennedy. Volby byly vyrovnané a stále jasněji se ukazovalo, že jsou v zemi státy, kde o vítězi rozhodne jen velmi málo hlasů*. Jedním z takových států byl i Illinois.

Johnův otec a bývalý velvyslanec Spojených států ve Velké Británii Joseph Kennedy si uvědomoval, jak důležitá pro jeho syna výhra v Illinois může být, a rozhodl se kontaktovat svého starého přítele Franka Sinatru, kterého požádal o pomoc. O přátelství Sinatry a Kennedyových se vědělo už v průběhu voleb, teprve v roce 2000 ale Tina, dcera Franka Sinatry, vystoupila v televizním interview 60 minutes s prohlášením, že tato „pomoc“ nezahrnovala jen několik koncertů, jak se do té doby předpokládalo, ale i kontaktování Sama Giancany.²

* Prezidentské volby v USA jsou velmi rozdílné od těch, které známe v České republice. O tom, kdo se stane prezidentem, rozhodují volitelé. Na základě počtu obyvatel je každému státu přidělen určitý počet volitelů, jejich celkový počet je dnes 538. Aby kandidát na prezidenta vyhrál volby, musí získat nadpoloviční většinu těchto hlasů; dnes tedy 270. Volitelé přitom volí podle hlasů, které kandidáti v jejich státě získali od voličů. V majoritní skupině států platí většinový volební systém, tedy pokud v daném státě vyhraje nějaký kandidát byt' o jeden hlas voliče, získává všechny volitele. Výjimku tvoří státy Nebraska a Maine, kde se rozdělují hlasy podle vítězství kandidátů v jednotlivých obvodech. Co se volitelů týče, mají právo odklonit se od názoru svého státu, jedná se ale o výjimku a ještě nikdy se v historii USA nestalo, že by podobné oklonění jednoho z volitelů od svého lidu psalo dějiny. Co je však důležité si uvědomit, je prostý fakt, že si kandidát nemůže dovolit drtivé vítězství v několika státech a téměř zanedbatelnou porážku ve státech jiných. Pro vítěze voleb je nejdůležitější získat na svou stranu co nejvíce států, ne nejvíce občanů, pozn. aut.

Giancana, který byl tehdy mafiánským bossem Chicaga, dle výpovědi Tiny řekl, že vše bude „jen záležitostí několika telefonátů.“³

Kennedy nakonec volby v Illinois skutečně vyhrál, byť výsledek to byl velmi zvláštní. Rozdíl mezi ním a Nixonem tvořilo jen 8 000 hlasů voličů (0,19%), ve všech obvodech byl výsledek vyrovnán. Pouze v Cook County, kde byl starostou Daley a jehož součástí je také část Chicaga, Kennedy Nixona porazil o neuvěřitelných 450 000 hlasů.⁴

Jak se ale po volbách ukázalo, v celkovém vítězství Johna F. Kennedyho Illinois oproti veškerému přesvědčení nehrálo velkou úlohu; Kennedy celkem ve Spojených státech získal 303 hlasů volitelů, zatímco jejich oponent Nixon jen 219.⁵ I kdyby tedy 27 hlasů z Illinois připadlo Richardu Nixonovi, na vítězství Jacka Kennedyho by to nic nezměnilo.

Pokud tedy velvyslanec Kennedy onoho dne skutečně kontaktoval Sinatru se žádostí o pomoc, změnilo to budoucnost jeho syna spíše negativně. Nejen, že Nixon prohlašoval, že mu bylo Kennedyovým vítězství ukradeno, Sam Giancana se také cítil Kennedyovými zrazen, protože nový ministr spravedlnosti Robert F. Kennedy vyhlásil organizovanému zločinu, dosud tolerovanému americkou FBI, otevřenou válku.

Tina ve výše zmíněném rozhovoru z roku 2000 popsala povolební setkání jejího otce s Giancanou následujícími slovy: „Sam řekl: 'To není fér. Víš, že mi něco dluží,' čímž myslel Joa Kennedyho, a táta, myslím, reagoval: 'Ne, to já ti něco dlužím. Já tě žádal o laskavost.'“ Pak prý Sinatra odjel se svými přáteli Deanem Martinem a Sammym Davisem Jr. do Chicaga a odehrál několik představení v Giancanově podniku.⁶

Nic to však nemění na faktu, že Giancana Kennedyovi kvůli Robertovu vyšetřování nenáviděl, a pokud cítil, že ho podrazili, není těžké si představit, že se jim mohl chtít pomstít.

IV.II. Frank Sinatra a jeho vztah ke Kennedyovým

Ještě než přesuneme dál, je zajímavé podívat se na zvláštní přátelství, které panovalo mezi Johnem F. Kennedyem a Francisem Albertem Sinatrou. Jak už víme, Sinatra velvyslanci Kennedymu slíbil, že pomůže jeho synu Jackovi vyhrát v Illinois volby. Nicméně podobně jako Giancana i on se cítil po Johnově vítězství zrazen.

První rána přišla, když měl na inauguračním plese zakázáno vystupovat Sammy Davis Jr, možná nejlepší Sinatrův přítel. Důvod? Byl černoch a ženil se s běloškou. Na to ani Johnovy demokratické postoje nebyly - nejspíše kvůli strachu z reakce občanů - dost liberální. Nedlouho na to se objevil další problém. John před volbami Frankovi slíbil, že během své cesty po USA u Sinatry přespí. Nedlouho před cestou ale změnil plány a místo u Sinatry zůstal v domě zpěváka Binga Crosbyho, který byl nedaleko Sinatrova.⁷

Johnem předkládaný důvod? Frankův dům nesplňuje všechny bezpečnostní předpisy. Skutečný důvod? Robert Kennedy, prezidentův bratra a ministr spravedlnosti, svého bratra přemluvil, aby se nestýkal s někým, kdo by mohl být namočený v organizovaném zločinu.

Po tomto incidentu Frank Kennedyovi zavrhl a přestoupil k Republikánské straně. Blízkého přítele a jednoho z pěti členů legendárního Rat Packu Petera Lawforda, který se dříve oženil s Johnovou sestrou a v „duelu“ se postavil na stranu klanu Kennedyových, ze skupiny vyhodil. Podle dostupných záznamů s ním už do konce života nepromluvil.

A pak se objevil další zvrát. V bodě, kdy by se zdálo, že Sinatra Kennedyho bytostně nenáviděl, přišel moment, kdy si začal vyčítat jeho smrt. Po atentátu v Dallasu totiž zjistil, že údajný vrah Lee Harvey Oswald zbožňoval film Suddenly. A zdá se být poměrně zvláštní náhodou, že právě v Suddenly Sinatraova postava připravuje atentát na prezidenta Spojených států a navíc silně podobný tomu, který byl na Jacka skutečně spáchán.⁸

Frank okamžitě zahájil boj proti promítání filmu a přál si jeho stažení z obchodů, aby už nikdy nemohl být pro nikoho inspirací k podobnému činu. Suddenly nedlouho na to skutečně zmizelo a dvacet let byl tento film prakticky nesehnatelný.

Sinatra nicméně do konce života zůstal u Republikánské strany. Už nikdy žádného jiného Demokratického kandidáta nepodpořil. Místo toho se i v nejtěžších časech postavil za Republikány; když byl v roce 1973 viceprezident Spiro Agnew donucen rezignovat kvůli aféře Watergate (viz kapitola VI), Sinatra zaplatil ty Agnewovy účty, na které už bývalému viceprezidentovi nezbývaly peníze.⁹

Po Sinatrově smrti FBI odhalila téměř 1300 stran dokumentů, které o něm v průběhu 40 let nahromadila, pouhých 25 dosud ponechává v tajnosti. Zveřejněné zprávy se zaměřují na Sinatrovo spojení s organizovaným zločinem, ani v jednom případě se ho však nepodařilo potvrdit. Sám Sinatra ke svému údajnému přátelství s mafiány řekl, že je vše jen součástí jeho povolání a že se zločinci vyskytují tam, kde je i on: „V divadle, v nočních klubech, na koncertech. Takže kdekoliv, kde najdete i mě. V restauracích. Všude potkáte nejrůznější lidi a já k tomu nemám moc co říct. A myslím, že čím méně toho řeknu, tím lépe.“¹⁰

IV.III. FBI pod vedením J. Edgara Hoovera

John Edgar Hoover, známý spíše jako J. Edgar Hoover, vedl 48 let americkou FBI* (Federal Bureau of Investigation, česky Federální úřad pro vyšetřování, pozn. aut.). Občané ho zpočátku považovali za skutečného amerického hrdinu, který se rozhodl bojovat s krizí a zločinem všemi dostupnými prostředky, po jeho smrti se ale objevuje stále více negativních názorů na jeho osobu. Jednou z věcí, která mu bývá vyčítána nejvíce, je prostý fakt, že Hoover naprosto ignoroval existenci organizovaného zločinu v USA.¹¹

V 50. letech probíhalo vyšetřování vedené senátorem Estesem Kefauverem, ve kterém Hoover opakovaně tvrdil, že se na území Spojených států nevyskytuje nic podobného mafií. Tento výrok se později stal kontroverzním i kvůli tomu, že již tehdy se v jemu předkládaných

* Počítáno včetně doby, kdy byl Hoover ředitelem BOI (Bureau of Investigation), organizace, která v roce 1935 přejmenovala právě na FBI, pozn. aut.

zprávách FBI objevovaly zmínky o organizované kriminalitě. Profesor Michael Schaller z University of Arizona mi na e-mail, ve kterém jsem zmínila J. Edgara Hoovera, odpověděl: „Máte pravdu, když upozorňujete na to, že ředitel FBI J. Edgar Hoover většinou ignoroval organizovaný zločin a raději používal prostředky FBI v boji proti nevýznamným zločincům a politickým provinilcům.“ Proč tak však činil?

Důvody k tomu, aby J. Edgar Hoover nejen přehlížel, ale i toleroval veškeré mafiánské hnutí v USA, jsou dodnes nejasné. Podle některých teorií byl Hoover homosexuál, který byl Meyerem Lanskyem vydírán, podle jiných mu mafie dávala tipy na vítěze v dostizích, které tak miloval.¹² Pravděpodobnější než tyto dva názory se nicméně jeví závěr, že si J. Edgar Hoover velmi dobře uvědomoval špatnou pozici, ve které se nacházel. Podobně jako i Nixon byl Hoover antikomunista a vyžíval se v McCarthyovském „honu na čarodějnice“. Tento cíl ho zaměstnával natolik, že mu na složité struktury organizovaného zločinu, který byl jen velmi těžko dokazatelný, nezbýval čas, navíc mafiáni představovali i ideálního spojence v boji proti tomuto levicovému hnutí. Tento názor sdílí i profesorka Leah S. Glaser z Central Connecticut State University, která mi o něm napsala: „Nevím toho moc o Nixonově spojení, ani o Hooverových obchodech (s členy organizovaného zločinu, pozn. aut.), ale z toho, co vím o Hooverovi, by mě něco podobného moc nepřekvapilo.“

Velmi podobně se k nastíněné otázce postavil i profesor Dan Williams z University of West Georgia: „Nepřekvapilo by, kdybyste objevila nějaký důkaz o tom, že měl organizovaný zločin nějaký vliv na FBI. (...) Vliv mafie asi především pomáhal zajistit vedoucím postavám organizovaného zločinu svobodu před pronásledováním.“

Doba tolerance nicméně nemohla vydržet věčně. Když byl roku 1960 zvolen prezidentem John F. Kennedy, Hoover si okamžitě uvědomil změnu, která takto v Bílém domě nastane. O dvacet dva let mladší Kennedy měl úplně jiné názory na vedení politiky a - co bylo horší - Hooverovým nadřízeným se stal o celých třicet let mladší Robert Kennedy, který proslul jako vytrvalý bojovník proti korupci a zločinu.

Zda mezi Hooverem a Kennedym existovalo ryzí nepřátelství, jak je dnes líčeno, zůstává předmětem otázek. Na jedné straně je pravda, že se Hoover snažil na Kennedyovi vyhrabat špínu a užíval si toho, že má řadu zákulisních informací o přítelkyních prezidenta Kennedyho, kterými ho mohl zdiskreditovat, na druhé straně dnes víme, že si Hoover dobře rozuměl s Johnovým otcem Joem, se kterým se stýkal už před zvolením jeho syna do úřadu prezidenta. Dalším nepopíratelným faktem na podporu teorie, že spolu Robert Kennedy a J. Edgar Hoover nevedli otevřenou válku, zůstává, že se Hooverova administrativa na počátku 60. let téměř proměnila a snažila se organizovaný zločin nadále netolerovat, mimo jiným se zaměřila i na Sama Giancanu.¹³ Že by však k podobné změně došlo i bez zásahu Kennedyových, je nepravděpodobné, byť „Hoover nebyl zdaleka takový ignorant, jak mnozí soudí,“ jak mi řekl profesor Fred W. Viehe z Youngstown State University.

Změna to nicméně byla úctyhodná, byť desetiletí ignorace zanechaly ve Spojených státech stopu, kterou nešlo během několika let snadno odstranit. Profesorka Marian Strobel z Furman University k tomu říká: „J. Edgar Hoover zemřel v roce 1969; dříve se snažil kontrolovat mafii pomocí FBI, ale zda se mu to podařilo, je už na posouzení každého člověka. Záleží jen na vaší perspektivě.“

IV.IV. Křížová výprava Roberta F. Kennedyho

Už v době, kdy byl John F. Kennedy senátorem, se jeho mladší bratr Bobby zajímal o organizovaný zločin. Psal se rok 1956 a jednatřicetiletý Robert Francis Kennedy, pracující pro jeden ze senátních výborů, začal sbírat informace o předních gangsterech, kteří pronikli do odborů. Jak brzy zjistil, problém má hlubší kořeny, než si sám myslel; vyděšení svědci mu vyprávěli o velkých peněžních částkách, které putují na soukromé účty, ale i o vyhrožování smrtí těm, kteří si by si mohli chtít stěžovat.¹⁴

Vyšetřování zanedlouho Kennedyho dovedlo až k největšímu americkému odborovému svazu International Brotherhood of Teamsters (dále uváděn pouze jako Teamsters, pozn. aut.). Earl Warren, pozdější předseda tzv. Warrenovy komise, která se zabývala vyšetřováním atentátu na prezidenta Kennedyho, o svazu soudil jen to nejlepší, Kennedy měl však jiný názor. V roce 1957 obvinil a usvědčil tehdejšího prezidenta Dava Becka z daňových úniků ve výši 322 000 amerických dolarů, to však ještě netušil, že jeho nástupce bude mnohem horší.¹⁵

Na konci 50. let se tak do čela Teamsters dostal Jimmy Hoffa, se kterým Roberta Kennedyho pojilo několikaleté nepřátelství. Kennedy neustále stíhal Hoffu za nejrůznější přečiny, mimo jiným ho sám nachytil při podplácení jednoho z právníků Senátu. Jindy zas Kennedy slyšel, jak při odchodu se soudní síně Hoffa poznamenal: „Ta krysa - přerazím mu hnáty, kurvě jedný,“ a hned následujícího dne se ho rozhodl při soudním slyšení na jím utrousenou poznámku zeptat:

- KENNEDY: Po výpovědích těchto lidí jste při odchodu řekl: „Ta krysa - přerazím mu hnáty, kurvě jedný.“ Je to pravda?
- HOFFA: Kdo?
- KENNEDY: Vy.
- HOFFA: Komu jsem to řekl?
- KENNEDY: Jen tak. Řekl jste to, když komise ukončila výslechy těchto lidí?
- HOFFA: S nikým jsem nemluvil.
- KENNEDY: Já neříkám, že jste s někým mluvil. Řekl jste tuto větu v sále po ukončení výslechů?
- HOFFA: O něm ne, pokud vím.
- KENNEDY: O kom jste to řekl?
- HOFFA: Nevím... Asi na někoho přišla řeč.
- KENNEDY: Tak komu jste to chtěl zpřerážet hnáty?
- HOFFA: Ani si nevzpomínám.
- KENNEDY: Komu jste chtěl zpřerážet hnáty, pane Hoffo?
- HOFFA: To byl jen takovej řečnickej obrat. Už nevím, o čem jsem to mluvil, a taky nevím, o čem vy mluvíte.¹⁶

Ačkoliv Hoffa unikal zatčení, ponižování ze strany Roberta Kennedyho ho nenechávalo v klidu. V prezidentských volbách se postavil za Richarda Nixona a před publikem mimo jiným

poznámek: „Pokud je to otázka toho, jak řekl Kennedy, že zlomí Hoffu, tak já mu na to říkám, že mu přeju, aby se toho dožil.“¹⁷

Jak ve své knize *The Enemy Within* přemítá Robert F. Kennedy, Hoffa soudní pře nevnímal jako boj proti zločinu, ale útok na svou osobu: „Myslím, si, že viděl celé vyšetřování jako souboj nás dvou - Bobby Kennedy a Jimmy Hoffa se nemají rádi. Pro něj to byla srážka dvou osobností, ne Spojené státy versus korupce. (...) Jednoho dne jsem si všiml jeho pohledu a byl to výraz muže, který právě dosáhl nepředstavitelného vítězství. Já byl unavený, a on ne. Jako by slyšení považoval za soutěž v odolnosti - zápas ve wrestlingu na národní úrovni.“¹⁸

Když se John F. Kennedy stal prezidentem, udělal z bratra Bobbyho svého ministra spravedlnosti, čímž se Robertovi otevřely brány boje proti mafii v USA dokořán. Nadále byl přímo posedlý Jimmym Hoffou, o kterém ve své knize *The Enemy Within* napsal: „Žádná jiná skupina neodpovídá tak dokonale prototypu starého syndikátu Al Capona jako Jimmy Hoffa a někteří jeho vazalové uvnitř svazu i mimo něj. Jsou úlisní, často žlučovití a tlustí a mají zákeřný gangsterský pohled. Nosí stejné nákladné oblečení, brilantové prsteny, hodinky s drahokamy a silný, odpudivě sladký parfém.“

Hoffa se stal Kennedyho posedlostí. Za méně než devět měsíců se ho na žádost Roberta Kennedyho pokusilo dostat 13 velkých komisí, 16 právníků a 30 agentů FBI před soud. Všichni shromažďovali důkazy proti Teamsters, až bylo Kennedymu přezdíváno „Hoffova stíhačka“.¹⁹

Hoffa však nebyl jediným člověkem, na kterého se nový ministr spravedlnosti zaměřil. K soudu byl předvolán i Sam Giancana; ve své výpovědi se ale stále odvolával na pátý dodatek ústavy, podle kterého může svědek odmítnout odpovědět, pokud by ho to mohlo ohrozit či to mohlo být použito proti němu. Kennedy se Giancanu vyptával na brutální vraždy, kterými byl chicagský boss pověstný; zalívání mrtvol do betonu, věšení lidí na háky, které se používají při jatkách, mučení pomocí ledu i ohně. Hned po Hoffovi Kennedy považoval Giancanu, jehož roční příjmy dosahovaly dvou miliard dolarů, za svůj nejvýznamnější případ a od roku 1963 ho nechal nepřetržitě sledovat.²⁰

Revoluci, kterou ministr Kennedy uvedl v Americe do praxe, však bude nejlépe charakterizovat počet odsouzených v jednotlivých letech. Poslední rok před nástupem Johna F. Kennedyho do prezidentské funkce se za činy spojené s organizovaným zločinem dostalo do vězení pouze 35 lidí. O tři roky později, v roce 1963 už ji bylo 288 a do roka se tento počet ještě zdvojnásobil, protože Robert F. Kennedy chtěl před svým odchodem z funkce ministra dotáhnout do konce co nejvíce případů. Než se Kennedyovi v USA chopili moci, trávili právníčtí specialisté kvůli organizovanému zločinu ročně 61 dní u soudu a 660 dní vyšetřováním. V posledním roce Kennedyho působení v úřadu prezidenta už to bylo 1081 dní u soudu a 6177 dní v terénu.²¹

To, co Robert F. Kennedy za pomoci svého bratra prováděl, někteří nazývali křížovou výpravou. Kongressman Floyd Fithian v roce 1979 jedné vyšetřovací komisi sdělil: „Organizovaný zločin měl skutečný motiv učinit konec Kennedyho vládě. (...) Jeho budoucnost se jevila velmi bledě. Tak bledě, že to podle mě stačilo některým členům mafie,

aby začali vážně uvažovat o zavraždění prezidenta. Protože nebude-li prezident Kennedy dál sedět v Bílém domě, bude jen otázkou času, než odejde jeho bratr ze soudnictví. Bylo všeobecně známo, že se Bobby Kennedy a viceprezident Lyndon Johnson nemají příliš v lásce. (...) Organizovaný zločin měl prostředky, jak prezidenta zavraždit. Měl motiv. A měl příležitost.²²

IV.V. Atentát na prezidenta Kennedyho

IV.V.I. Kdo měl motiv

Jak je všeobecně známo, stali se nakonec oba bratři Kennedyové obětí atentátu. Na následujících řádcích jejich smrt však dopodrobna rozebírat nebudu, protože ačkoliv sama nevěřím v teorii jednoho střelce, myslím, že o nich bylo napsáno už hodně a já bych jen těžko mohla přijít s něčím novým. Zaměřím se tedy jen na dvě z mnoha otázek. Kdo mohl chtít prezidenta Kennedyho zabít? Mohla si jeho smrt přát americká mafie?

Stoprocentně. Existují záznamy svědčící o tom, že řada představitelů organizovaného zločinu prohlásila, že je potřeba zbavit se nového prezidenta i jeho bratra.

Will Weisburg, společník šéfa gangu z Philadelphie, kupříkladu řekl: „Koukej, co dělá ten Kennedy. Člověk by měl popadnout kudlu a toho parchanta zapíchnout. Někdo by ho měl oddělat. To myslím vážně, na to vem jed. (...) Zabiju ho. Přímou v tom všivým Bílým domě. Někdo toho hajzla musí sejmut.“²³

Carlos Marcello, jeden z nejvýznamnějších gangsterů Ameriky v 60. letech a krom jiného přítel Trafficanteho, Hoffy nebo Lanskyho, byl Robertem F. Kennedym vyšetřován před atentátem na jeho bratra také. Edward Becker, který se zabýval vyšetřováním zločinů a do gangsterovy společnosti se náhodou dostal v doprovodu známého, FBI vypověděl, že Marcello „dal jasně najevo, že nechá prezidenta nějakým způsobem zavraždit. Tuto hrozbu pronesl vážným tónem a budilo to dojem, že už o tom dříve mluvil.“²⁴

V roce 1980 pro změnu podle záznamů FBI Marcellův bratr Joseph na poznámku o krušných časech s Kennedyovými reagoval: „Bez obav, vždyť jsme se o ně postarali, ne?“²⁵

Řeči však ještě neznamenají činy a pravdou zůstává, že se vzhledem k úmrtí naprosté většiny potenciálních svědků se už nejspíš nikdy nedozvíme pravdu. Řada lidí však v jejich zapojení do atentátu věří, stejně jako věří tomu, že se na něm podílel i někdo z vlády, nejspíše vysoce postavená osoba; jmenovitě bývalý viceprezident Richard Nixon, šéf FBI J. Edgar Hoover, bývalý ředitel CIA Allen Dulles či viceprezident Lyndon B. Johnson.

Mohl však mít někdo z nich důvod prezidenta zabíjet?

Podívejme se nejprve na Richarda Nixona. Jak víme, Nixon Kennedyovi od voleb v roce 1960 nemohl vystát, protože věřil, že mu vítězství bylo ukradeno. Navíc, jak mi potvrdil i profesor Jim Fickenauer z Rutgers University, „existovala spojení mezi Nixonovou administrativou a Teamsters, zvláště pak Jimmym Hoffou, kterému byla Nixonem udělena

milost.“ Nixon by mohl být člověk, který by podobnou akcí byl schopen řídit, mohli by si někteří myslet. Osobně o tom nicméně pochybuji. Nixon se v době, kdy se dostal do úřadu prezidenta, sám atentáty zabýval a podle svých podřízených byl posedlý tím, že by vyšetřovací komise mohla udělat chybu.²⁶ Navíc pro něj spáchání atentátu na Kennedyho nemělo smysl, jak ostatně přiznává i profesor Richard Cándida Smith z University of California: „Byl Richard Nixon kriminálník? Určitě. Ale také musel z úřadu odstoupit. CIA a Kongres byli zděšeni jeho snahou sestavit tajnou policii, která by byla podřízena jen jemu. Byl nějak zapojen do zabíjení? Pravděpodobně ne. Neměl tím co získat.“ Stejný názor má i Chester Pach z Ohio University: „To, že by Nixon stál za atentátem na JFK, RFK nebo Kinga, je nesmysl.“

Další vládní osobou, která měla být do atentátu podle konspiračních teorií zapojena, je J. Edgar Hoover. I v tomto případě se nicméně kloním na stranu těch, kteří tomu nevěří. Ať už byl totiž vztah mezi Hooverem a Kennedyovými jakýkoliv, bylo by pro Hoovera mnohem jednodušší publikovat všechny bulvární informace, které o Kennedym v průběhu let získal, a tím ho donutit z funkce odstoupit či zajistit, aby ho Američané znovu nezvolili. Američané byli tehdy – a dodnes jsou – citliví na bezúhonnost prezidenta a nedá se pochybovat o tom, že by Jacku Kennedymu zveřejnění zpráv o milenkách či špatném zdravotním stavu mohlo u občanů velmi ublížit. Hoover však reputaci prezidenta nečinil. Důvod k tomu měl podobný jako Nixon; neměl sesazením prezidenta co získat.

Nyní se podívejme blíže na teorii o zapojení Allena Dullese, bývalého ředitele CIA. Po nepovedené operaci v Zátocě svini ho prezident Kennedy donutil se slovy: „Kdybych byl v Anglii a byl bych premiér, rezignoval bych. Nejsem však v Anglii a rezignovat nemohu. Jste to vy, kdo musí odejít,“²⁷ k odchodu z funkce. Najít informace o Dullesových postojích mezi opuštěním CIA a atentátem na Kennedyho, kdy byl jmenován do Warrenovy komise (komise, která atentát oficiálně vyšetřovala, pozn. aut.), je téměř nemožné, stejně jako je těžké říci, jaký nadále choval vztah k prezidentovi. I pro něj – stejně jako pro výše jmenované – však platí jeden základní a nezpochybnitelný fakt; Dulles neměl atentátem na Kennedyho krom pomsty co získat, jeho návrat do funkce ředitele byl prakticky nemožný a Dulles o něj po prezidentově smrti ani neusiloval.

Poslední postavou, kterou z vysoce postavených představitelů americké politiky zmíním, je samotný viceprezident Lyndon B. Johnson. Podle informací, které dnes máme k dispozici, se chtěl Kennedy Johnsona v druhém prezidentském období zbavit, jelikož oba měli úplně rozdílné názory na vedení americké politiky.²⁸ Nucený odchod z funkce mohl velmi negativně poznamenat Johnsonovu budoucí politickou kariéru a viceprezident si jistě uvědomoval, že by takovým rozhodnutím ztratil mnoho šancí na to, aby jednoho dne stanul v úřadu prezidenta sám, jak si ostatně vždy přál. Kvůli těmto důvodům by mi zapojení viceprezidenta Johnsona do atentátu přišlo nejlogičtější, čímž ale na druhou stranu rozhodně netvrdím, že o něm předem věděl nebo se na něm dokonce podílel. Vše, co jsem zmínila, je totiž pouze záležitost motivu postavená na logickém uvažování, nikoliv na jakýchkoliv důkazech, které bychom proti Johnsonovi měli.

IV.V.II. Názory profesorů na atentát

Jak už jsem dříve zmínila, nevěřím v teorii jednoho střelce, musím proto říct, že mě osobně velmi překvapilo, kolik univerzitních profesorů se k ní přiklání a považuje ji za pravděpodobnější než konspiraci. Na následujících řádcích jsem se rozhodla několik z nich citovat, jelikož věřím, že jejich krátká vsuvka může být mnohem přínosnější než dlouhé vrtání se v nejrůznějších teoriích.

Profesor Adam Smith z University College London mi sdělil: „Nevěřím, že by alespoň jeden ze tří zmíněných atentátů (John F. Kennedy, Robert F. Kennedy, Martin Luther King, pozn. aut.) byl součástí konspirace.“

Profesor Dan Kevles z Yale University zastává podobný názor: „Nevím o žádném důkazu, že by výše zmíněné činy (atentáty na bratry Kennedyovi a Martina Luthera Kinga, pozn. aut.) byly předmětem organizovaného zločinu.“

Profesor Michael Kazin z Georgetown University se také kloní k teorii jednoho střelce: „Co se týká atentátu na Kennedyho, málokterý historik věří, že za ním stála mafie nebo jiná kriminální organizace. (...) Je ale samozřejmé, že kvůli Rubyho vraždě nemůžeme konspirační teorie vyloučit ze hry úplně.“

Profesor Rogers Smith z University of Pennsylvania by se svými kolegy souhlasil: „Věřím v teorii jednoho střelce. Nicméně také věřím, že se cesty organizovaného zločinu a vlády na jistých místech tehdy proplétaly (a někde se proplétají dodnes).“

Profesorka Mary F. Corey z University of California, Los Angeles zastává stejný názor jako výše zmínění: „Jsem člověk, který věří, že je většina konspiračních teorií hloupá. Je to jen jednoduchý způsob, jak vysvětlit komplexní, složité a pozoruhodné historické jevy jednoduše.“

Profesor H. W. Brands z University of Texas at Austin se vyjádřil k možnosti propojení atentátů: „Nemyslím si, že za zmíněnými třemi atentáty stáli stejní lidé. Byl do nich zapojen organizovaný zločin? Pochybuji. Zabíjeli se navzájem, politiky ale nepronásledovali.“

Profesor Jonathan Holloway z Calhoun College s k možnosti propojení politických vraž v 60. letech staví podobně: „Vím, že se objevily nějaké dohady o spojení těchto atentátů (JFK, RFK, King, pozn. aut.). Vládní konspirace, mafiánská konspirace atd. To vše jsou možnosti. Osobně nicméně pochybuji, že tomu tak je v tomto případě, protože věřím, že by v podobném případě, kdy nás od atentátů dělí 40 až 45 let, někdo vystoupil s přiznáním, i kdyby to mělo být přiznání na smrtelné posteli. Říkám tím, že bych se připravil uvěřit tomu, že okolnosti smrti všech tří mužů byly podobné; někdo cítil důležité a nezbytné udělat podobně strašnou věc kvůli nesouhlasu s americkou intervencí v zahraničí, ekonomické nerovnosti atd. To vše mohlo vést jiné osobnosti k víře, že zavraždit tyto muže dává smysl.“

Profesor Michael A. Krysko z Kansas State University mi k atentátu na Kennedyho napsal: „Atentát na Kennedyho zůstává populárním tématem a předmětem mnoha konspiračních teorií a jsem si vědom, že existují i takové, které tvrdí, že do něj byl zapojen organizovaný zločin a / nebo CIA. Kritiky konspiračních teorií pochází především z faktu, že neexistuje žádný solidní, definitivní důkaz, který to může potvrdit; základ konspirace pochází z toho, že

je vše skryto a tudíž neexistují ani důkazy. Jenže bez jasných důkazů, vše zůstává jen konspirační 'teorií'. (...) Co se týká mě, nečetl jsem žádný věrohodný materiál, který by mě přesvědčil natolik (ohledně atentátu na JFK, pozn. aut.), abych si mohl vytvořit si jasný, fundovaný názor.“

Profesor Jack Epstein nevěří, že by za atentátem na Kennedyho stál organizovaný zločin: „(Hodně Američanů) věří, že byla do atentátu na Kennedyho zapojena mafie, protože o pět let dříve, když byl ještě senátorem, Kennedy sloužil ve výboru Senátu, který vyšetřoval spojení mezi organizovaným zločinem a americkou obchodní unií / odborovým hnutím. Toto vyšetřování probíhalo po dobu tří let a mnoho slyšení bylo přenášeno televizí (televize byla tehdy poměrně nová a úžasná technologie), což mafii a odbory velmi ponížilo. (...) Mnoho lidí věří, že zabití Johna F. Kennedyho o pět let později, v roce 1963, bylo odplatou za toto ponížení, já nicméně ne.“

Profesor Richard Cándida Smith z University of California rozebral svůj náhled na atentáty takto: „Byly atentáty na Johna F. Kennedyho, Roberta F Kennedyho a Martina Luthera Kinga nějak spojeny? Neexistuje důkaz, který by mohl podpořit toto stanovisko, ačkoliv to nám nezabraňuje pokusit se vytvořit podobnou teorii. 60. léta byla v USA politicky i kulturně nestálá a vraždy nebo pokusy o vraždu prominentních postav jsou jen následkem politické neschopnosti dohodnout se na nějakém koncensu týkající se toho, jakým směrem by se měla země vyvíjet. Abych doplnil tyto tři, George Wallace, prominentní pravicový demagog, byl také zastřelen a další vraždy byly spáchány na politiky a soudce na lokálních úrovních. Roky 1965 až 1975 byly v americké historii velmi násilné, ale pokud se podíváme na vysokou nedůvěru v politiku, mohly být ještě mnohem více.“

Jeho kolegyně profesorka Kathleen Frydl, která taktéž učí na University of California, k otázce atentátu na Kennedyho říká: „Nevěřím, že Oswald jednal samostatně, ale zároveň také nevěřím, že byl součástí nějaké daleko sahající, mimořádně organizované konspirace.“

Profesor Bruce Kuklick z University of Pennsylvania na otázku více střelců řekl: „Nebyli žádní další střelci. Je možné, že vše bylo součástí jakési organizace, ale pochybuji o tom také.“ Když jsem se zeptala, zda si myslí, že do atentátu byl zapojen někdo z vlády, prohlásil: „Silně o tom pochybuji.“

Osobně se tak asi nejvíce kloním k názoru profesora Colina Johnsona z Indiana University Bloomington, který mi napsal: „Nemůžu říct, že bych se u atentátu na Kennedyho přikláněl k nějaké straně. (...) A musím říct, že do té doby, dokud nebudou zveřejněny všechny dokumenty, asi nebudeme NIKDY s jistotou vědět, co se stalo.“

IV.V.III. Přiznání

Je tu však ještě jeden fakt, který bývá opomíjen. Přiznání. Oproti výše vypsáním názorům totiž existuje případ jednoho muže, který se k atentátu přiznal, bohužel jeho doznání všechna média ignorují. Tímto mužem je postava, která se objevuje v mnohých kapitolách mé práce. Howard Hunt.

V roce 2007, jen nedlouho po Huntově smrti, vystoupil jeho syn na veřejnost s audio nahrávkami, které mu měl jeho otec odeslat v roce 2004, kdy ho taktéž požádal, aby byly uveřejněny po jeho smrti. Na těchto nahrávkách Hunt vysvětluje, že byl součástí konspirace na zavraždění prezidenta Kennedyho, kterou vedl samotný Lyndon B. Johnson. Hunt mimo jiné říká: „(Johnson) byl posedlý možností stát se prezidentem a viděl JFK jako překážku v uskutečnění svého cíle.“²⁹

Hunt neměl však být první osobou, která Johnsona z atentátu obvinila. Už dříve tak měl učinit Jack Ruby, muž, který zabil údajného vraha prezidenta Kennedyho – Lee Harvey Oswald. Ruby byl držen ve vězení, odkud měl ven propašovat dva dopisy. Jejich text byl později podroben zkoumání a podle badatelů odpovídá stylem a rukopisem Rubymu. V jednom z nich mimo jiným stojí: „Byli to oni, kdo plánovali tyto vraždy, tím oni mám na mysli Lyndona a další. (...) V celé historii USA nebyl prezident s takovým pozadím, jaké má Johnson. Věřte mi, že ve srovnání s ním jsem svatý.“³⁰

Pokud bychom zacházeli v konspiracích ohledně Johnsona dál, nalezneme i staré doznání jednoho fotografa, který měl slyšet, jak Robert F. Kennedy jednou Johnsonovi řekl: „Proč jste nechal mého bratra zabít?“³¹

Je však skutečně možné, že Johnson za atentátem stál?

IV.V.IV. Odvrácená strana mince

Z dnešního omezeného pohledu, který máme k dispozici, je těžké obvinít někoho s určitostí. Pokud bychom chtěli, lze totiž Johnsona od všech důkazů zase snadno očistit. Ptáte se jak?

Vezměme si větu, kterou měl Bobby Kennedy směrem k Johnsonovi pronést. Neexistuje pro ni žádný důkaz krom tvrzení jakéhosi svědka. A ten mohl lhát. Mohl slyšet špatně. Mohl se mýlit. Ted Kennedy navíc ve své knize vydané roku 2009 tuto teorii podporuje: „Jsem si vědom faktu, že řada badatelů zpochybňovala výsledky (Warrenovy komise, pozn. aut.) od té doby, co byly publikovány. Existovaly stovky takzvaných konspiračních teorií. Byl jsem spokojen, že Warrenova komise vše pochopila správně; byl jsem spokojen tehdy a jsem spokojen i dnes. Vždy jsem se zdráhal mluvit ve jménu mého bratra, ale vím, jak moc se Bobby považoval za důležité, aby bylo toto vyšetřování důkladné a přesné. Z našich pozdějších rozhovorů, když už vše bylo za námi, věřím, že Bobby akceptoval závěr Warrenovy komise také.“³²

Dále tu máme onen dopis od Jacka Rubyho. I ten se dá však zpochybnit a to řadou metod. Zaprvé nemůžeme si být jistí, že Ruby skutečně dopis psal. Zadruhé Ruby v dopisu neuvádí žádný konkrétní důkaz, který by proti Johnsonovi svědčil. A konečně zatřetí existují záznamy o tom, jak Jack Ruby při jednom ze slyšení Warrenovy komise prohlásil: „Dejte mi možnost vzkázat panu prezidentovi, že jsem nevinný. (...) Ještě nemusí být příliš pozdě, aby se náš prezident Lyndon Johnson nemohl ode mě dozvědět pravdu.“³³

Taková slova by jen stěží vyřkl někdo, kdo Johnsona považuje za strůjce atentátu.

Dostáváme se tak konečně ke třetímu důkazu: přiznání Howarda Hunta. Ani to však není úplně bez skvrny. Můžeme ho napadnout tím, že Hunt během celého svého života jakékoliv

zapojení do atentátu na prezidenta odmítal, krom toho je podezřelá i doba, kdy byl zveřejněn. Howard Hunt zemře a rázem jeho syn vystoupí s kazetou, kde se jeho otec ke všemu přiznává. Jedná se jen o audio nahrávku, tudíž je její ověřitelnost velmi omezená. Kdo může vědět, jak zněl Huntův hlas na sklonku života?

Nahrávka navíc neposkytuje – podobně jako Rubyho dopis – žádný konkrétní důkaz svědčící proti bývalému viceprezidentovi. Víceméně jen konstatuje: „Jeli jsme v tom my a vedl nás Lyndon Johnson.“ A pokud se podíváte na internetové stránky Huntova syna, automaticky vás napadne, že si Saint John Hunt nejspíš přiznání svého otce užívá. Hned na úvodní stránce na vás blikají nápisy, které vás vyzývají k zakoupení knihy Hunta mladšího či DVD se svědectvím jeho otce. DVD stojí 20 dolarů, podepsaná kniha vyjde na sympatických 32 USD.³⁴ Podobné svědectví je zkrátka výhodný byznys a Saint John Hunt na nahrávkách svého otce viditelně profituje.

I kdybychom však nechtěli obviňovat Hunta mladšího z padělání důkazů, existuje další vysvětlení. Howardu Huntovi mělo být v době přiznání 86 let. Od aféry Watergate se zabýval především psaním špionážních románů.³⁵ Nemohli bychom se divit, kdyby se u něj na sklonku života projevila nějaká mentální porucha (stařecká demence, schizofrenie či cokoliv jiného), kvůli které by si sám začal věci domýšlet. Představte si, že jste člověk, který neustále přemýšlí nad zápletkami svých konspiračních knih. Vyšetřovatelé vás pronásledují, protože jste organizoval vylodění v Zátocě sviní, kdosi vás poznal na fotce jednoho z podezřelých během atentátu na Kennedyho³⁶ a v důsledku aféry Watergate jste skončil ve vězení. Společně s vysokým věkem a postupem nemoci – Huntův syn v rozhovoru přiznává, že jeho otec v době zpovědi už stěží udržel v ruce tužku³⁷ – si lze představit, že mohl Howard Hunt považovat za pravdivé něco, co se ve skutečnosti nikdy nestalo.

IV.VI. Závěrečné hodnocení

Jak můžeme vidět, nikdy není nic tak jednoznačné, jak by se mohlo zdát, a o atentátu na prezidenta Kennedyho to platí dvojnásob. Existuje mnoho osob, které měly motiv Jacka Kennedyho zabít, existuje mnoho osob, které byly za strůjce atentátu označeny, ale na nikoho nemůžeme s jistotou ukázat.

Možná, že až jednoho dne odtajní zpravodajské agentury své záznamy, budeme o něco chytřejší. Obávám se však, že vzhledem k dlouhé době, která od atentátu uplynula, stejně jako faktu, že většina svědků už je po smrti, nebudeme nikdy vědět, co přesně se onoho 22. listopadu 1963 v Dallasu stalo.

KAPITOLA V. DROGOVÍ DEALERŮ

„Toto není válka Lyndona Johnsona. Je to válka Spojených států. Pokud zítra padnu k zemi mrtev, válka tu bude stále s vámi.“

- Lyndon B. Johnson¹

V.I. Úvod do problematiky

Po druhé světové válce musely Spojené státy čelit vzrůstajícímu vlivu Sovětského svazu, který začal významně ovlivňovat politický vývoj ve východní Evropě a Číně. Kvůli komunistické hrozbě prezident Harry Truman, následovník populárního Franklina D. Roosevelta, roku 1947 založil CIA (Central Intelligence Agency, česky Ústřední zpravodajská služba, pozn. aut.). Tato nová organizace se měla angažovat hlavně ve špionáži a krycích akcích v zemích, kde bylo potřeba oslabit vliv SSSR. Není tedy zvláštní, že se během let, kdy po celém světě bojovala proti komunismu, pokoušela najít spojence všude, kde to jen bylo možné. Jak se ukázalo, právě drogoví dealeri byli jako pomocná síla ideální.²

V dobách studené války se nacházely hlavní drogové základny v Turecku, střední Asii (Afgánistán, Pákistán) a jihovýchodní Asii (Barma, Thajsko, Laos). CIA během desetiletí operovala v mnoha z těchto států. V Barmě v 50. letech, v Laosu během vietnamské války v 60. letech, v Afgánistánu po okupaci této země Sovětským svazem v 80. letech.³ Drogoví dealeri se vždy prokázali jako schopní a výhodní spojenci a byť se to může zdát na první pohled paradoxní, CIA se jejich obchod s drogami hodil.

Zprvè CIA sice velmi štèdře prispívala na své operace, ale i tak se její finanční možnosti zdaleka nedaly považovat za neomezené. Když CIA pod svou záštitu přijala nějakého místního vůdce, její operační možnosti rázem vysoce přesáhly vše, čeho by mohla dosáhnout bez něj. Takový vůdce dokázal na svou stranu přetáhnout místní obyvatelstvo a přesvědčit ho o správnosti amerických cílů, což vládě dovolilo zaměřit se pouze na největšího nepřítele: SSSR. Také se dalo očekávat, že takový člověk bude mít prostředky na to, aby mohl - pod podmínkou loajality CIA - financovat některé operace americké vlády či na ně propůjčit své lidi. Generál Tuan Shi-wen, který sloužil v Barmě, prohlásil: „Pokud chcete bojovat, musíte mít armádu. Armáda musí mít zbraně. A na nákup zbraní musíte mít peníze. V těchto horách peníze symbolizuje opium.“⁴ A skutečně, pokud chtěla CIA získat nejmocnějšího spojence v jihovýchodní Asii, nemohla si vybrat nikoho jiného.

Druhý fakt, který hrál CIA významně do karet, byl, že Sovětský svaz drogové dealery nenáviděl a chtěl je zničit. Na oplátku byli zas překupníci opia ochotní pomoci komukoliv, kdo by Sověty z jejich zemí vyhnal.

A konečně se dostáváme i k třetímu důvodu, který nám odhalí, proč se CIA hodilo obchod s drogami tolerovat. Nejen, že tím získali mocného spojence, nýbrž obchodování s drogami také přinášelo těmto lidem peníze, čímž získávali větší moc v oblasti. Moc, kterou mohli následně použít na ovlivňování místních skupin. Jak však takové spojení mezi CIA a drogovými dealery vypadalo?

Stručnou odpověď mi v jednom z mailů nabídl profesor Henry Heller z University of Manitoba: „Kvůli podpoře proti-komunistických sil v Laosu v 60. letech CIA vytvořila speciální letectvo Air America, které pomáhalo při dovozu drog nejen do jižního Vietnamu, ale také do Francie. Nejlepší práci o této problematice dal dohromady Alfred McCoy.“

Z knihy pana McCoye, profesora University of Wisconsin-Madison, jsem v následujícím textu čerpala nejvíc. Úloha to však nebyla jednoduchá, což mi ostatně potvrdil i profesor McCoy, když jsem ho ohledně svého výzkumu kontaktovala: „Buďte připravena, že se snažíte zkoumat jeden z nejméně příjemných aspektů moderního státu a že tyto dokumenty jsou nejasné a často znepokojující.“

V.II. Heroinový syndikát Luciano-Lansky-Trafficante

Pravděpodobně nejvýznamnějším dovozcem drog do Spojených států byl na přelomu 50. a 60. let Lucky Luciano. Luciano, který byl kvůli své pomoci americké vládě během druhé světové války propuštěn z vězení a vyhoštěn do Itálie, se potřeboval v nové oblasti nějak uživit. Jak se ukázalo, drogy k tomu měly být ideálním prostředkem a během několika let vytvořil jeden z nejvýznamnějších drogových syndikátů v historii.

Názory na to, kdy a proč se Luciano dal do obchodu s drogami, se ale liší. Podle některých se Luciano na vývoz drog zaměřil hned po svém příjezdu do Itálie,⁵ jiní tvrdí, že obchod s heroinem zpočátku jeho cílem vůbec nebyl.⁶ John Davis, který se s Lucianem v průběhu let mnohokrát v Itálii setkal, soudí, že se chtěl bývalý mocný mafiánský boss v Neapoli zpočátku věnovat "poctivému řemeslu". Nedlouho po svém příjezdu si za městem továrnu na konzervy s rajským protlakem, který chtěl vyvážet i do USA. Policie, posedlá myšlenkou, že je Lucky Luciano zločinec, však první náklad zabavila a každou konzervu prohledala, jestli v ní nejsou drogy. Zásilka putující do USA tak byla znehodnocena a Luciano neměl jinou možnost než to přehlížet.

Zaměřil se tedy na jiný obor a rozhodl se do zbytku světa vyvážet mandle, které si už v dřívějších letech oblíbili lidé po celé Evropě. Luciano si tentokrát pozval do skladu i zástupce policie, aby je ujistil, že nehodlá činit nic nelegálního. Nepomohlo mu to. Sotva se jeho zboží objevilo v přístavu, byly všechny pytle vysypány a důkladně prohledány. Heroin v nich nikdo nenašel.⁷

Naštvaný Luciano po tomto incidentu zjistil, že obchod s drogami bude v mnohém jednodušší. Věděl, že se nebude muset bát drogových razií, protože si z vydělaných peněz bude moci správné lidi podplatit. A také už nehodlal nadále dávat své obchodní záměry najevo a vyprovázet v přístavu lodě, které s jeho zbožím putovaly do USA.

Ze všeho nejdřív si tak Luciano zajistil dodavatele morfia z Blízkého východu, jeho zásilky pocházely především z Libanonu. V dalším kroku se zaměřil na továrnu, kde by morfium mohlo být přeměněno na heroin. Úrodnou půdu našel u jedné z budov italské farmaceutické společnosti. Když vláda Spojených států později zjistila, co Lucianovi muži v továrnách dělají, pokusila se dovoz léků od této společnosti omezit a více ho kontrolovat, bylo však už

pozdě; Luciano mezitím našel nové manufaktury na Sicílii a v Marseille. Pro co nejlepší krytí nebyly zásilky heroinu často posílány přes italské přístavy, naopak se ukázalo, že se jako nejvýhodnější jeví export přes Korsiku, Sicílii, Paříž, Hamburg a Marseille.

V dovozu drog do USA Lucianovi tradičně pomáhal jeho partner Meyer Lansky. Lanskyho úkolem bylo dohlížet na celý heroinový syndikát, mimo jiným zajišťoval, že dodávky drog nebudou odhaleny, a vyjednával s továrnami na Korsice podmínky jejich spolupráce. I díky Lanskyho přičinění tak byly drogy přes oceán bezpečně dopraveny až na Kubu, kterou - jak už víme - během Batistovy vlády ovládala americká mafie. Zde zásilky převzal třetí muž - Santo Trafficante Jr., který na Kubě vlastnil četná casina a de facto ovládal veškerý turistický ruch na Kubě, což velmi zjednodušilo následnou dopravu heroinu do USA.

Trojice Luciano-Lansky-Trafficante patřila během 50. let mezi nejvýznamnější dovozce drog do USA. Není se asi čemu divit, že když po Castrově převratu o svou cestu přišli, měli o důvod navíc zbavit se kubánského revolucionáře (viz kapitola III.). Luciano nicméně brzy zemřel (1962) a Lansky se v průběhu 60. let stáhl do ústraní. Jediný ze syndikátu, kdo se kšeftování s drogami nehodlal vzdát a zasáhl i do jejich pašování z Vietnamu, tak byl Santo Trafficante.⁸

V.III. Laos

Roku 1953 OSN vypracovala Protokol o omezení a úpravě pěstování máku, jakož i výroby, mezinárodního obchodu, velkoobchodu a používání opia. Povolení na export opia do zahraničí bylo uděleno pouze sedmi zemím (Bulharsko, Jugoslávie, Řecko, Indie, Irán, Turecko a SSSR), čímž se většina států v jihovýchodní Asii dostala do problémů; jejich ekonomiky totiž nejednou byly na vývozu opia založené.⁹

V roce 1954 se do vietnamské války poprvé zapojila CIA rozhodnutá bojovat proti komunistům. Zda by se tento rok dal označit jako počátek americké intervence je sporné, prezident Kennedy například i na počátku 60. let soudil, že Spojené státy stále stojí mimo. Jakkoliv se nám může zdát, že v roce 1963, kdy měly Spojené státy v oblasti 16 000 jednotek, už do vývoje zasáhly, pravdou zůstává, že jednalo pouze o vojenské poradce a odborníky, kteří se bojují většinou neúčastnili. I tyto muže chtěl nicméně John F. Kennedy z Vietnamu odvolat. K jejich stažení mělo dojít v roce 1965, ještě dříve, než se tak mohlo stát, byl ale na prezidenta spáchán atentát a úřadu se chopil Lyndon B. Johnson, který měl o vedení situace úplně jiné představy; věřil, že bez pomoci Američanů se Jižního Vietnamu zmocní komunisté. Začal tedy do oblasti posílat americké vojáky, k jejichž definitivnímu stažení došlo až během 70. let za vlády Richarda Nixona.¹⁰

V roce 1965, kdy se bitevní pole přesunulo i do Laosu, si CIA v oblasti rekrutovala 30 000 Hmongů (etnická skupina obývající především hornaté oblasti Vietnamu, Barmy a Laosu, pozn. aut.), kteří vytvořili tajnou armádu. Úkolem Hmongů bylo postarat se o sestřelené americké piloty, bojovat s místními komunisty, hlídat Ho Či Minovu stezku a především chránit radar, který naváděl U. S. Air Force během bombardování Severního Vietnamu.

Radar byl navíc důležitý i pro letectvo Air America, které vzniklo v roce 1946 a mezi lety 1950 a 1976 ho vlastnila CIA. Slogan této společnosti zněl: „Anything, Anywhere, Anytime, Professionally“ (Cokoliv, kdekoliv, kdykoliv, profesionálně, pozn aut.) a rozhodně nebyl nijak přehnaný; Air America ve službách CIA sloužilo v Laosu, Kambodži, Vietnamu, Číně, Barmě či třeba v Japonsku. Mise této letky byly často tajné.¹¹

Síla Hmongů, kteří takto pomáhali Spojeným státům, v průběhu let rostla. Válka se zdála nekonečná a pro udržení si stávající přízně se CIA rozhodla předat generálu Vangu Paovi kontrolu nad veškerou leteckou dopravou, která probíhala mezi jednotlivými vesnicemi umístěnými v horách. Generál Pao svých pravomocí využil a krom tradičních zásilek rýže letectvo využil ještě k transportu opia. Vzhledem k tomu, že mu obchodování s opiem zvedlo prestiž a proměnil se z malého vůdce ve všemi respektovanou postavu, zdálo se CIA správné Paovi kšeftování s opiem tolerovat.

Pao tak mohl bez problémů zapojit své lidi do sběru opia v Severním Vietnamu a přes Air America ho exportovat na americkou základnu v Long Thien, kde se přeměnilo na bílý heroin. S povolením CIA navíc Pao mohl drogu šířit i dál, jeho kontakty sahaly až do Saigonu, kde se heroin prodával americkým vojákům a především korsickému syndikátu, od kterého si ho přebral již zmíněný Santo Trafficante a postaral se o jeho následnou dopravu do USA.

Politika Spojených států se vůči svým spojencům z řad Hmongů nezměnila, ani když se prokázaly jeho nezákonné dodávky americké armádě. V roce 1971 bylo podle průzkumů CIA na drogách závislých 34% amerických jednotek, které pobývaly v Jižním Vietnamu, a někteří z nich se podíleli i na pašování drog do USA. Jak mi ve svém e-mailu sdělil profesor Eric Schneider z University of Pennsylvania: „Někteří se sami zapojili do výdělečných operací kolem pašování a posílali heroin zpátky do USA v pytlích s ostatky mrtvých vojáků.“ Dá se předpokládat, že o všem vláda Spojených států věděla, rozhodla se nicméně sledovat vyšší cíle a proti Paově kšeftování nic nedělala.

Alfred McCoy ve své knize píše: „Když jsem kvůli svému vyšetřování přijel do Laosu v roce 1971, otevřel mi velitel laoské armády velmi ochotně všechny účetní knihy týkající se opia. (...) Ve vesnici Hmongů, kde jsme zkoumali dodávky opia pomocí Air America, žoldáci CIA přepadli můj tým. Jeden ze zaměstnanců CIA mi vyhrožoval, že zabije mého laoského tlumočnicka, pokud neskončím se svým vyšetřováním. Když se později do tisku dostala má kniha 'Politika Heroinu', nutil zástupce ředitele CIA mého vydavatele, aby tyto informace zatajil. Hlavní rada CIA si nárokovala vyškrtnutí jakýchkoliv poznámek o zapojení Ústřední zpravodajské služby.“

Generální inspektor CIA později nicméně McCoyovy názory částečně potvrdil, když v reakci na fakta, o které se opírá kniha, prohlásil: „Válka byla zcela jistě naší hlavní prioritou v jihovýchodní Asii a všechny ostatní záležitosti byly až druhořadé. Bylo by hloupé toto popřít a já nevidím žádný důvod, abych tak činil.“¹²

V.IV. Závěrečné hodnocení

Hodnotit spojení mezi CIA a organizovaným zločinem je v tomto případě složité. Jednotlivé vztahy nejsou jednoznačné a vždy poměrně těžko dokazatelné, takže se názory na tuto problematiku poměrně významně liší. To samé bychom mohli tvrdit i u atentátu na Fidela Castra; tam prokazování spojení nicméně hraje do karet prostý fakt, že ho CIA od roku 2008 nepopírá a zveřejnila k němu dosud nepřístupné dokumenty. Zprávy CIA o Air America a jejich zapojení do války ve Vietnamu jsou zatím tajné a na stránkách CIA se můžeme dočíst jen oficiální zprávu, kde CIA pomocí názorů nejrůznějších odborníků popírá, že by se kdy zapojila do obchodu s drogami. Zvláštním a znepokojivým faktem nicméně zůstává skutečnost, že v jsou v dlouhém textu citováni pouze lidé zvenčí a že zapojení do pašování drog v textu nepopřel žádný zaměstnanec CIA.¹³

Profesor Karl Brooks z University of Kansas věří tomu, že nějaké spojení mezi vládou a drogovými dealery existovalo: „Mám podezření, že se dlouhodobě fungující, kriminální skupiny podílely na dovozu nových drog, které se v té době v America staly populární, a jsem si jistý, že někteří policisté a úředníci (na všech vládních stupních) byli ovlivněni a / nebo zkorumpováni kriminálníky jako se tomu stalo s alkoholem v dobách prohibice.“

Profesor Michael Flamm z Ohio Wesleyan University soudí, že „veškeré poznatky o zapojení vlády do obchodu s drogami ve Vietnamu budou navždy kontroverzní,“ a profesor Joe P. Dunn z Converse College tvrdí: „Nevím o žádném spojení mezi drogovým průmyslem a americkou vládou. Objevila se nicméně nějaká obvinění, že se CIA pracující v utajení v Laosu během vietnamské války zapletla s drogovými bossy, které rekrutovala jako agenty proti jednotkám Patheta Laa v Laosu.“ O knížce profesora McCoye pak soudí: „Je to kontroverzní a pro mě příliš senzační kniha. CIA tehdy i dnes často pracuje s nejasnými postavami, podobně jako když jsme v Afghánistánu spolupracovali s drogovými dealery během sovětské okupace.“

I podle poslední věty profesora Dunna je poznat, že on sám v nějakou spolupráci mezi drogovými dealery a americkou vládou věří. Poznat, na jaké úrovni ale probíhala, už je na zvážení každého jednotlivce. Fakta jsou ale neúprosná. Jen za deset let americké intervence (1965 - 1975) se státy jihovýchodní Asie vyhouply na přední místo v tabulkách největších světových vývozců opia. V průběhu sedmdesátých let 70% veškeré ilegální produkce na světě pocházelo právě odtud.¹⁴

Odkaz spojení mezi CIA a drogovými dealery se navíc přesunul i do Spojených států a dokonale ho ilustruje počet drogově závislých. V roce 1938 užívalo v USA drogy 28% lidí, do konce války tento počet poklesl na 3% a v následujících letech se ještě snížil, až se dal problém drog považovat za zanedbatelný. V 50. letech však došlo k prudkému nárůstu a tento vývoj pokračoval i v následujících letech, především během války ve Vietnamu.¹⁵

Tento trend ilustrují i statistiky o vývozu drog z dříve zmíněných oblastí. V roce 1958 dosahovala roční produkce drog v Barmě 18 tun, v roce 1970 už to bylo 700 tun. Před sovětskou okupací a tedy i vstupem Ameriky do země se v roce 1971 v Afghánistánu vypěstovalo 100 tun, v roce 1991 už to bylo 2 000 tun a v následujících letech toto číslo dosáhlo dokonce 4 600 tun.¹⁶

KAPITOLA VI. WATERGATE

„Měli jsme štěstí, že to byla aféra Watergate, protože, jak se věci vyvíjely, kdyby to nebyla ona, bylo by to něco mnohem horšího.“

- Bryce Harlow, právní zástupce prezidenta Nixona¹

VI.I. Průběh aféry Watergate

VI.I.I. Lupiči a jejich napojení na Výbor pro znovuzvolení prezidenta

Psala se sobota 17. června 1972, když Bobu Woodwardovi, reportérovi Washington Postu, zavolal jeho vedoucí, že se kdosi vloupal do centra Demokratické strany, sídla Watergate. Ani ne třicetiletý Woodward pracoval u Postu teprve několik měsíců, ale už se dostal i k psaní článků o nepodařeném atentátu na alabamského guvernéra Wallace. Doufal tedy, že se mu podařilo definitivně vymanit z rozebírání událostí, které byly odsouzeny k zániku na zadních stranách novin, a zrovna případ Watergate vypadal jako jedna z nich. Woodward tedy z přiděleného úkolu neskákal nadšením; to ještě netušil, že právě Watergate bude jednou považováno za nejvýznamnější případ investigativní žurnalistiky a že za něj dostane Pulitzerovu cenu.

Toho rána jel Woodward k soudu, kde právě probíhal případ s pěti lupiči, jmenovitě Bernardem Barkerem, Virgilem Gonzalezem, Eugeniem Martinezem, Jamesem McCordem a Frankem Sturgisem. Již od úvodních minut soudního řízení však novináři na celé události několik věcí nesešlo. Zaprvé ve Watergate nebylo co ukrást, lupiči se mohli vloupat do běžného rodinného domku a jejich naděje na získání cenností by byly podstatně větší. Zadruhé u zlodějů byly nalezeny obnosy peněz ve stodolarových bankovkách, jejichž identifikační čísla tvořila souvislou řadu a musely být tedy vybrány najednou a mezi pěti rozděleny. Zatřetí u mužů byly nalezeny odposlouchávací zařízení. A konečně začtvrté McCord u soudu při otázce na zaměstnání vypověděl, že nedávno odešel od CIA. Woodward se do sepisování článku s kolegou Carlem Bernsteinem, dalším z mladých reportérů Washington Postu, narazil nakonec ještě na jeden fakt, který u McCorda působit ve spojení s vloupáním podezřele; McCord byl kdysi koordinátorem pro bezpečnostní otázky Výboru pro znovuzvolení prezidenta (dále uváděn pod oficiální zkratkou CRP, pozn. aut.).

Woodward s Bernsteinem se o McCorda začali blíže zajímat. Zjistili, že se narodil v Texasu, byl silně nábožensky založený, rodinný typ, známými považován za tichého a svědomitého muže. Kdysi působil jako agent FBI, pracoval v armádě, v CIA měl funkci šéfa oddělení pro tělesnou ochranu, všichni jeho přátelé se nicméně shodovali, že ho na plný úvazek zaměstnávalo CRP. John Mitchell, ředitel kampaně CRP a bývalý ministr spravedlnosti, však McCordovo napojení na CRP odmítal a v rozporu s názory McCordových přátel tvrdil, že lupičův vztah k CRP byl pouze povrchního typu.

Zanedlouho vypluly na povrch další události, které si zasloužily pozornost obou novinářů. V adresářích dvou zlodějů bylo nalezeno jméno a telefonní číslo jistého Howarda Hunta

(jméno této postavy bylo zmíněno už v kapitolách III. a IV., pozn. aut.) s poznámkou W. H. či White House. Krom toho policie u mužů objevila dva listy papíru začínající oslovením „Drahý příteli, pane Howarde“ a „Milý H. H.“. Woodward se rozhodl kontaktovat Bílý dům a osobně se na Huntu přeptat. Úřednice z osobního oddělení mu sdělila, že Hunt pracoval jako poradce Charlese Colsona, zvláštního poradce prezidenta. Náplní jeho zaměstnání byla hlavně konzultace odtajněných pentagonských dokumentů a shromažďování informací ohledně obchodu s narkotiky. Dle jedné zaměstnankyně se Hunt také zajímal o Edwarda Moora Kennedyho a jeho slavnou nehodu.* Podle záznamů nicméně poslední plat v Bílém domě obdržel 29. března a od té doby pro něj oficiálně nepracuje.

Woodward se jednou s Huntem telefonicky spojil a Hunt byl z objevených informací viditelně zděšený, okamžitě však prohlásil, že se k tématu nebude vyjadřovat, a zavěsil. Nedlouho nato zmizel a do pátrání po této zajímavé postavě americké vlády se zapojilo sto padesát agentů FBI. 7. června se Hunt odnikud zas vynořil a jeho zapojení do případu bylo předáno soudu. Obhajoby se chopil William O. Bittman, vážený člen advokátní komory a dřívější státní zástupce, který dotáhl do konce vyšetřování Jimmyho Hoffy. Bittmana zcela zjevně jeho případ znepokojoval; za Huntovu obhajobu dostal 25 000 dolarů, aniž by sám věděl, od koho peníze pochází.

Od Huntova zatčení to dlouho vypadalo, že už nic nového nepřijde. Novináři se nadále snažili objasnit některé nejasnosti, vypadalo to však, že už neexistují další pojiťka, která by je mohla dovést někam dál. Náhle se však vynořila další záhada, která Bernsteina zavedla až do Mexika. Ukázalo se, že na účtě Bernarda Barkera, jednoho z lupičů, přibylo 20. dubna 89 000 dolarů. Bernstein jel vystopovat původ peněz a narazil tak na dalších 25 000, které na Barkerův účet připsal Kenneth Dahlberg. Následné vyšetřování prokázalo, že je Dahlberg ředitelem banky se sídlem ve Fort Lauderdale, co však bylo zajímavější, v roce 1968 vedl předvolební kampaň Nixona na Středozápadě.

Dahlberg byl z faktu, že by mohl být spojován s vloupáním do Watergate, viditelně překvapený, narozdíl od ostatních byl ale také odhodlaný s reportéry spolupracovat. Dle toho, co si pamatoval, šek vydal v rámci CRP a musel ho předat přímo Hughu Sloanovi, pokladníkovi CRP, nebo Maurici Stansovi, prezidentovi finanční sekce CRP, který byl přímo odpovědný za financování Nixonovy kampaně. Později se Dahlberg opravil, že musel šek předat Stansovi osobně. Bernsteinovi a Woodwardovi bylo jasné, že aféra Watergate nabírá na významu. O financování CRP se rázem začínaly zajímat i finanční agentury a FBI. Ukázalo se, že od doby před 7. dubnem, kdy vstoupil v platnost nový zákon o financování volebních kampaní, mohly být přijímány příspěvky bez uvedení jména dárce. Díky této mezeře v zákoně mohla CRP přijímat dary i od korporací, které nesmějí kandidáty na politické funkce finančně podporovat (představitelé komerčních firem, které mají problémy s regulačními opatřeními vlády, zájmové skupiny, zločinecké organizace). Za účelem zajištění

* Sotva došlo na Kennedyho, trpěl prý podle několika Bersteinových zdrojů Hunt i celý Bílý dům totální paranoiou. H. R. Haldeman, personální šéf Bílého domu, a Charles Colson, prezidentův zvláštní poradce, doufali, že se jim podaří objevit nějaké informace, kterými by se jim mohlo podařit ohrozit Kennedyho případnou kandidaturu. (Bob Woodward, Carl Bernstein - Všichni prezidentovi muži.)

anonymity těchto zdrojů byly finanční prostředky jednoduše převedeny na účet do Mexika a odtud šly přes účet jistého mexického státního příslušníka, o jehož napojení na Nixona nebylo nic známo, přímo do Washingtonu. Jediné záznamy o tom, kdo tímto způsobem na kampaň přispěl, mel u sebe Stans. To proto, aby se na dárce nezapomnělo, až jednou za svou pomoc budou požadovat nějaké vyrovnání.

Šéf vyšetřovacího týmu Martin Dardis v rozhovoru s Bernsteinem o praktikách CRP prohlásil: „Říká se tomu praní špinavých peněz. Je to jakýsi finanční řetězec, který znemožňuje vysledovat, odkud ty peníze původně pocházejí. Mafie to tak dělá pořád. A Nixon taky; aspoň to tvrdí advokát Roberta Allena (šéf Nixonovy kampaně v Texasu, pozn. aut.). Řekl mi, že to celé schéma vymyslel Stans. Byl to jeho nápad. Povádal mi, že to tak dělají všude; Stans prý nechce, aby někdo zjistil, odkud ty peníze jsou.“ Richard Hayes, Allenův právník, odhadoval, že v posledních týdnech před 7. dubnem Stans a jeho hlavní dva pomocníci v Texasu nechali podobným způsobem na kampaň převést kolem 750 000 dolarů.

Nedlouho po vypátrání těchto faktů prezident Nixon pronesl proslov, ve kterém odmítl pověřit vyšetřováním nezávislého žalobce z Ministerstva spravedlnosti, a oznámil, že se případem Watergate důkladně zabýval jeho poradce John W. Dean III. Mimo jiným Nixon řekl: „Kategoricky prohlašuji, že podle výsledků tohoto vyšetřování se na tomto bizarním incidentu nepodílel nikdo ze zaměstnanců Bílého domu; nikdo z těch, kdo pracují v této administrativě.“ Woodward napsal zprávu podle zápisu z tiskové konference, kde nezapomněl poznamenat jména osob, které „v současné době“ pro vládu nepracují: Hunt, Liddy (finanční poradce CRP a bývalý tajemník kanceláře Ehrlichmana), Stans, Sloan, Mitchell.

Bernstein mezitím znovu navštívil pětici zlodějů. Barker na otázku, jestli mu vyšetřování nedělá starosti, odpověděl: „Nedělá. Oni mi platí právníky.“ Na otázku, kdo jsou oni, Barker reagoval slovy: „To nesmím říct.“

Vyšetřování dvojice reportérů v následujících dnech začalo ukazovat, že se vyšetřování skutečně netýká jakési bezvýznamné krádeže, ale instalování odposlechu. Dle několika zdrojů o této akci věděli předem minimálně Frederick LaRue (zástupce Johna Mitchella ve vedení CRP), E. Howard Hunt, Herbert Porter (šéf advance týmu CRP a bývalý Haldemanův asistent), John Mitchell a Jeb Magruder (zástupce ředitele kampaně CRP, bývalý Haldemanův tajemník a náměstek ředitele tiskového odboru v Bílém domě). Ty samé zdroje navíc pod podmínkou, že nebude v článcích uvedeno jejich jméno, také přiznávali, že peníze dostávali i politici a že se velká porota, která Watergate vyšetřovala, neptala lidí na správné otázky.

Jedna účetní zároveň přiznala, že věděla o zvláštním manipulování s penězi. „Před sedmým dubnem vznikl speciální fond. Z mého pohledu tehdy se jednalo jen o běžné výdaje; neměla jsem ani tušení, k čemu to má sloužit. Ale po sedmnáctém červnu člověk nemusel být úplný génius, aby si uvědomil, oč se jedná. Viděla jsem čísla a viděla jsem všechny ty lidi. A neexistovaly žádné stvrzenky.“

15. září byla vznesena obžaloba proti Liddymu, Huntovi a pěti lupičům. Ministr spravedlnosti Richard Kleindienst označil obžalobu za vyvrcholení „jednoho z nejintenzivnějších, nejobjektivnějších a nejdůkladnějších vedených vyšetřování za dlouhá léta, jež probíhalo ve městech po celém území Spojených států a taky v zahraničí.“ Oba novináři však

pohlíželi na vyšetřování se silnou nedůvěrou. Nikde nebyla ani zmínka o osmdesáti devíti tisících, které na Barkerův účet přišly z Mexika, ani o šeku na pětadvacet tisíc dolarů vydaném Dahlbergem. Stejně tak se v žádném bodu obžaloby nehovořilo o Stansově tajném fondu a podezřelém vedení kampaně CRP.

Bernstein se rozhodl kontaktovat svého známého na Ministerstvu spravedlnosti. Pokusil se mu vysvětlit svůj úhled pohledu, úředník však namítal, že o všem, co Bernstein zmiňuje, Ministerstvo spravedlnosti dávno ví. Bernstein navrhl, že by bylo ku prospěchu věci poprosit o pomoc tým státního zástupce Dicka Gersteina včetně jeho hlavního vyšetřovatele Martina Dardise.

„My známe fakta,“ odsekl úředník. „Žádný Gerstein. Ani vy ne.“²

VI.II. Stansův tajný fond

Na rozdíl od ostatních novinářů měl Bob Woodward výhodu. Tou výhodou byl jeho tajný zdroj z vládních kruhů, který měl přístup k informacím z CRP i Bílého domu. Woodward nikdy nikomu krom své manželky, partnera Bernsteina a šéfredaktora Bradleeho neprozradil jeho totožnost a i v komunikaci s obeznamenými používal z důvodu utajení pouze přezdívku Deep Throat (Hluboké hrdlo).*

Domlouvání s Hlubokým hrdlem probíhalo podle přesně domluvených signálů. Jelikož si vysoce postavený muž mnohem více než oba novináři uvědomoval nebezpečí, odmítal jakékoliv záležitosti řešit pomocí telefonu a místo toho se s Woodwardem scházel osobně. Pokud o schůzku zažádal Woodward, měl jako krycí znamení posunout květináč na okně; v tom případě Hluboké hrdlo věděl, že na něj novinář bude čekat ve dvě v noci v garáži. V případě, že se chtěl sejít Hluboké hrdlo sám - což nebývalo zrovna obvyklé - zakroužkoval číslo 20. stránky New York Times, které Woodwardovi byly každého dne doručeny domů, a připsal čas schůzky. Woodward nikdy nezjistil, jak se Hluboké hrdlo k jeho novinám dostává.

Po domluvení setkání však Woodward neměl zdaleka vyhráno. Cestou do podzemní garáže vystřídal několik taxíků a chvíli šel pěšky, aby setřásl potencionální špehy. A když už konečně dorazil na místo, mohlo se stát, že se Hluboké hrdlo nedostaví. Stávalo se to průměrně dvakrát za měsíc. Pro Woodwarda to byla pokaždé děsivá zkušenost; čekat sám hodinu uprostřed noci více jak hodinu v garáži nebylo něco, co by si chtěl zopakovat.

Hluboké hrdlo však Woodwardovi poskytoval informace, které od nikoho jiného získat nemohl. Byl to on, kdo Woodwarda upozornil, že je Hunt prokazatelně napojen na vloupání do Watergate. A tentokrát potvrdil i domněnky o tom, že byly prostředky ze Stanova fondu použity na financování akce za účelem nainstalování odposlechu do sídla Watergate. Krom jiného Woodwardovi zmínil, že Watergate byla jen jedna z mnoha zpravodajských akcí a že jsou zástupci Johna Mitchella jen jedněmi z těch, kteří mají nad fondem kontrolu.

* Tuto přezdívku muži navrhl zástupce šéfredaktora Howard Simmons. Deep Throat byl název populárního pornografického filmu. (Carl Bernstein, Bob Woodward - Všichni prezidentovi muži)

17. září se novináři zase objevili u účetní. Při poslední schůzce jim poskytla první iniciálu z příjmení těch, o kterých věděla, že jsou do Watergate zapojeni, a dvojice tentokrát toužila dostat z ní jména. Psychologickou hrou se jim to podařilo. Potvrdila tak jen domněnku obou, že o odposlechu předem věděli Liddy, Magruder a Porter. Všichni tři podle ní před vypuknutím Watergate také obdrželi šeky na více než padesát tisíc dolarů.

Toho večera se Woodward znovu sešel s Hlubokým hrdlem. Zdálo se však, že tentokrát je jeho zdroj našťavaný a nechce být nadále do hry novinářů zapojen. Dobře si uvědomoval, že FBI pátrá po osobě, která vynáší ven informace, a spojení s Woodwardem pro něj začalo být nadále nebezpečné. Woodward mu oznámil, co se od sekretářky dozvěděl o Magruderovi a Porterovi.

„Ti oba jsou do případu Watergate zapojeni,“ souhlasil Hluboké hrdlo. Poté ještě potvrdil informaci o tom, že oba muži dostali přinejmenším 50 000 dolarů a že jich jistě nepoužili k žádným legálním účelům. Hluboké hrdlo se s Woodwardem rozloučil s větou, že teď si oba novináři budou muset nějakou dobu vystačit sami. Na závěr prohlásil: „Řekněme, že až přijde čas a situace uzraje, budu zase ochotný vás uvést do náležité perspektivy.“

Jelikož se nadále nedalo spoléhat na Hluboké hrdlo, novináři usoudili, že je na čase kontaktovat Sloana, na kterého se Nixonova administrativa pokoušela hodit zodpovědnost za veškeré manévrování s penězi v pozadí aféry Watergate. Sloan nicméně od CRP odešel ještě před vypuknutím aféry, protože se svými slovy „bál nejhoršího“. Přesto (či právě proto) mohl Sloan dvojici poskytnout cenné informace. Mimo jiným se zmínil, že Mitchell musel o pohybech peněz vědět. „Není možné vyplácet tolik peněz, aniž by šéf kampaně věděl, k čemu jsou určeny, zvláště když je dotyční dostávali na ruku,“ prohlásil. Krom toho novinářům také oznámil, že je do všeho jistě zapojený i LaRue a možná i Robert C. Mardian (politický koordinátor CRP a bývalý ministr spravedlnosti).

Sloan také oběma novinářům oznámil, že částky, které podle nich dostali Liddy a Porter, jsou značně podhodnocené; celková částka se prý blížila 300 000 dolarů. Potvrdil také to, že veškeré Stansovy záznamy o tom, kdo do fondu přispěl, někdo z vedení CRP zničil dříve, než se o vše zajímala FBI. Nalezly se však také témata, o kterých Sloan vypovídat nechtěl, například o tom, kdo příkazy k platbám vydával.

Woodward a Bernstein usoudili, že všechny stopy vedou k bývalému ministrovi zahraničí Johnu Mitchellovi. O několik dní později se za Sloanem vydali znovu a ten jim prozradil, že Stans o vyplácených částkách věděl, nečinil tak na vlastní popud; hlavní slovo v tom, kolik a komu bude vyplaceno, prý měli političtí vůdci kampaně. Sloan jejich jména odmítl upřesnit, nicméně přiznal, že Mitchell byl vedle Stanse a Magrudera jedním z pěti lidí, kteří měli právo rozhodovat o prostředcích z fondu. Poprvé tak učinil v roce 1971, tedy v době, kdy byl ještě ministrem. Na co však prostředky fondu byly takto vypláceny, Sloan nevěděl a nevěřil, že by krom Watergate byly určeny k nějakým nelegálním aktivitám. Na Woodwarda Sloan udělal dojem. Působil jako naprosto spolehlivý informátor, který odmítá očernit kohokoliv, u koho pochybuje o vině, a jehož jediným záměrem je dopomoci Nixonovi ke znovuzvolení.

Novinářům tedy zbývalo zjistit, jací dva muži ještě měli pravomoc vyplácet částky z fondu. Sloan jim prozradil, že je jeden patří k personálu Bílého domu, druhý však nepracuje ani v kampani, ani ve vládě a nežije ve Washingtonu. Nezbyvalo nic jiného než tipovat. V Bílém domě připadali v úvahu tři muži: H. R. Haldeman (prezidentův tajemník a personální šéf Bílého domu), Charles Colson (zvláštní poradce prezidenta) a John Ehrlichman (prezidentův poradce pro vnitropolitické záležitosti). Zkusili tipnout Colsona, Sloan to však důrazně odmítl. Ehrlichman se nejevil jako příliš pravděpodobný, rozhodli se tedy ještě získat Sloanovu reakci na Haldemana.

Haldeman byl podle Sloanových slov očima i ušima Nixona, když došlo na volební kampaň. K otázce, jestli byl jedním z pěťice, se nevyjádřil. Bernstein a Woodward si byli téměř jistí, že je to on.

Zbývalo tedy zjistit poslední jméno. Zkusili náhodně tipnout Herberta Kalmbacha, osobního právního zástupce prezidenta Nixona. Sloan se zatvářil překvapeně a řekl, že se odmítá zúčastnit hry s pouhým hádáním jmen. Reportéři nevěděli, zda je to proto, že jméno uhádli, nebo proto, že mu vyřčená možnost připadala natolik absurdní.

Zpátky v kanceláři se Bernstein rozhodl kontaktovat Mitchella s žádostí, aby se bývalý ministr spravedlnosti k nově zjištěným poznatkům vyjádřil. Mitchell byl viditelně rozrušený a nevěděl, jak reagovat.³

VI.I.III. Cíl: Zničení opozice

28. září se Bernsteinovi ozval jakýsi advokát, který mu sdělil, že by chtěl deníku doporučit, jakým směrem se vydat v odhalování aféry Watergate. Muž novináři oznámil, že za jedním jeho přítelem přišel jeho kamarád z vojny a nabídl mu, aby se velmi nezvyklým způsobem podílel na kampani CRP. „V zásadě mu vysvětlil, že se má sestavit skupina lidí, jejichž úkolem bude narušovat hladký průběh kampaně Demokratů v průběhu primárek. Ten chlapík se prý Shipleymu (přítel advokáta, pozn. aut.) chlubil, že finanční zdroje jsou téměř neomezené.“

Ted' konečně začala Bernsteinovi instalace odposlechu do Watergate dávat smysl. Novinář si uvědomil, že se zjevně jednalo o pouze jeden z mnoha činů rozsáhlého komplotu. Už dříve se dozvěděl, že chtěl Hunt zdiskreditovat Edwarda Kennedyho, objevily se pokusy odposlouchávat McGovernovu kancelář, McCordova snaha vyšetřovat Jacka Andersona (investigativní novinář, pozn. aut.), Baldwinův (člen ochranky CRP) pokus proniknout do Hnutí válečných veteránů proti vietnamské válce a Huntovo vyšetřování ohledně úniku informací do tisku.

Bernstein se setkal s Shipleyem. „Měli to dobře vymyšlené,“ vykládal Shipley. „Měli jsme tvrdit, že děláme pro někoho od Demokratů, a zatím bychom pracovali pro Nixona. Například bych dostal za úkol jít na Kennedyho meeting. Lidem od Kennedyho bych řekl: 'Já patřím k vám. Potřebujeme, abyste dali někoho zaměstnat v Muskieho (potenciální Nixonův soupeř usilující o prezidentskou nominaci za Demokratickou stranu, pozn. aut.) kanceláři. Jakmile něco zjistíte, dáte mi vědět a já to předám Kennedymu.'“

Shipleého kontaktem byl muž jménem Segretti, který mu sliboval zářivou kariéru, pokud se do příprav zapojí. „Namítl jsem: 'Jak o nás může být postaráno, když nikdo neví, co děláme?' A Segretti povídá: 'Nixon ví, že se na něčem pracuje.' “ Shipley nicméně musel přiznat, že neexistuje žádný důkaz, že byl Segretti nějak napojený na CRP. O prověření tohoto faktu už se musel postarat Bernstein.

Bernstein tedy obnovil jeden ze svých kontaktů a zavolal muži, o kterém věděl, že dokáže přes platební kartu vystupovat pohyb osob. Ukázalo se, že Segretti během roku 1971 cestoval více než desetkrát sem a tam napříč celými Spojenými státy, zdržoval se především ve městech důležitých pro volební kampaně. V některých státech postupoval od města k městu a zastavoval se v těch, kde se daly očekávat nejtvrďší střety mezi představiteli Demokratické strany. Doposud vše Shipleyho výpověď potvrzovalo.

Segretti se ke zjištěným událostem odmítl vyjádřit. Když novináři kontaktovali svůj zdroj na ministerstvu, dozvěděli se, že se na Segrettiho jeho vyšetřovatelé kvůli možnému spojení s aférou Watergate už zaměřili. Bernstein se tedy rozhodl prověřit i další nejasné postavy na seznamu a na základě tvrzení, zda k nim Ministerstvo může něco sdělit, zjistit, jestli nejsou také předmětem vyšetřování. Několik zůstalo bez odezvy a Bernstein si k nim dopisoval poznámku „nic“. Pak ale zkusil jméno Nixonova advokáta Kalmbacha a zdálo se, že uhodil kladivem na hlavičku. Ke Kalmbachovi se muž odmítl vyjádřit. Bernstein si vzpomněl na poslední návštěvu Sloana, kde náhodou nadhodil, jestli Kalmbach není jedním z pěti mužů, kteří mají povolení rozhodovat o financích z fondu. Sloan Bernsteinovi tehdy nedal jednoznačnou odpověď. Nyní se zdálo, že se Bernstein tehdy trefil.

Bernstein nadále obvolával Ministerstvo spravedlnosti. Mnoho lidí se odmítalo k Watergate vyjádřit, až se našel advokát, který byl ochotný s Bernsteinem mluvit. Zdálo se, že je patřičně naštvaný. K posledním výzkumům Washington Postu prohlásil: „Tahle stopa vás může dovést až na samý vrchol. Šokovalo mě, když jsem o tom slyšel. Nemohl jsem tomu uvěřit. Tohle mají být služebníci veřejnosti? Proboha! Je mi z toho zle. Mluvíme tady o absolventech jedné z nejlepších škol v celé zemi. O členech vlády!“

Bernstein si neodpustil, aby se nezeptal ještě na Mitchella. Bude muset Mitchell předstoupit před soud?

„Mitchell? Ten asi ne. Ale taky tam bude. Nemůže tvrdit, že o tom nevěděl, protože je to celé součástí strategie - základní strategie koncipované až úplně nahoře. Ještě vyššími hlavouny, než je on.“

Advokát se zarazil. Zjevně mu došlo, že zašel příliš daleko, vyřčená slova už ale zpátky vrátit nešlo. Bernstein přemýšlel. Výš než Mitchell se nacházely maximálně tři osoby: možná John Ehrlichman, určitě Haldeman a Richard Nixon. Bernsteina tehdy poprvé napadlo, že by onou osobou tahající za nitky ve skutečnosti mohl být prezident Spojených států.

Woodward se mezitím rozhodl, že je znovu na čase kontaktovat Hluboké hrdlo. Setkání proběhlo tradičně v podzemní garáži kolem druhé hodiny v noci. Hluboké hrdlo byl tentokrát hovornější než minule, přesto Woodward poznal, že mu vývoj událostí dělá starosti. Byl to nesmírně sečtělý muž, který si rád udržoval přehled o událostech, což vzhledem k jeho pozici nebylo příliš složité.

Hluboké hrdlo Woodwardovi oznámil, že mu nehodlá dodat žádná nová jména, i tentokrát mu nicméně poradil, na co se je třeba zaměřit. Ze všeho nejdříve Woodwardovi potvrdil domněnku, že je aféra Watergate mnohem komplexnější, než je doposud Ministerstvo spravedlnosti schopné přiznat. Poté poněkud neochotně připustil, že se novináři nemýlí, pokud si myslí, že za vším stojí vysocí představitelé vlády. Woodward se zeptal na Mitchella. Hluboké hrdlo potvrdil, že v tom jede taky, do jaké míry však ví "jenom on a prezident".

Hluboké hrdlo dále vysvětloval, že „v zásadě existovaly čtyři personální skupiny pověřené tajnými operacemi. Listopadová skupina, která se v CRP starala o propagaci, sjezdová skupina - ta měla na starost sběr zpravodajských informací a přípravu sabotáží v souvislosti s republikánskými a demokratickým sjezdy - potom skupina pro primárky se stejným polem působnosti pro primárky obou stran a skupina Howarda Hunta, což byl tým pro 'úderné akce'. Huntova skupina podléhala Chucku Colsonovi, ten však nemusel být o té činnosti s odposlechem přesně informován. Neexistuje o tom žádný důkaz; ovšem Colson si dával předkládat každodenní hlášení o jejich činnosti a věděl prý o všem.“

K Howardu Huntovi navíc Hluboké hrdlo řekl, že jeho úkolem bylo podsouvat tisku falešné informace. Cílem celé konspirace byla totální manipulace s médii. „Můžete s jistotou napsat, že tyhle hry, sabotáže a sběr zpravodajských informací provádělo celkem padesát lidí placených Bílým domem a CRP. Některé ty akce jsou skutečně nepředstavitelné, k úderům proti opozici jim posloužilo úplně cokoliv. Něco z toho jste sami odhalili,“ prohlásil při loučení Hluboké hrdlo. Woodward byl ohromen. Bílý dům tedy shromáždil padesát lidí, jejichž úkolem bylo zničit opozici a rozvrátit celý volební proces. Ještě jednou se ujistil, že všemu rozuměl správně. Hluboké hrdlo informace potvrdil. „A můžete klidně napsat víc než padesát,“ dodal, otočil se a odešel. Bylo šest hodin ráno.⁴

VI.IV. Haldemanova úloha

Novináři se začali zajímat o sabotáže proti Muskieho kampani. Ukázalo se, že Muskie během kampaně vyhledal právní pomoc, protože nabyt podezření, že někdo sleduje jeho i jeho příbuzné a sbírá o nich informace. Krom toho popsal asi tucet incidentů, které podle něj byly důsledkem sabotáže: agenti FBI měli za úkol podávat hlášení o jeho projevech; došlo k narušení příprav večere pořádané v rámci získávání finančních prostředků na jeho kampaň; objevovaly se pobuřující letáky na falšovaných hlavičkových papírech Muskieho štábu; ztrácely se dokumenty; na Muskieho účet byly objednávány zásilky alkoholu, květin a jídla; v průběhu primárek budili uprostřed noci neznámí lidé voliče v New Hampshiru, vydávali se za Muskieho zaměstnance a prosili voliče, aby Muskiemu dali svůj hlas, protože „to s černochoy myslí dobře.“

„Naši kampaň soustavně postihovaly úniky informací, různé výmysly a narušitelské akce, ale nikdy se nám nepodařilo nikoho přistihnout. (...) Někdo na nás útočil ze zálohy. Usoudili jsme, že to dělají Nixonovi lidé, protože to vyplývá ze samotného založení jeho administrativy; pokud jde o politiku, nemají žádný smysl pro slušné jednání. Ale nemůžeme dokázat, že to byli oni.“ Podle nových informací se navíc začalo ukazovat, že Segretti byl jedním z lidí, kteří měli podobné akce provádět. Podle zdrojů navíc příkazy ke své činnosti

dostával telefonicky přímo od Howarda Hunta. I záznamy FBI prokázaly, že velká část ze 700 telefonických hovorů z Huntova telefonu byla mířena směrem s Segrettimu. Segrettiho spojkou měl být Dwight Chapin, prezidentův podtajemník pro denní rozvrh schůzek. Jeden z Woodwardových známých o Chapinovi řekl: „Je to jeden z těch chlapíků jako Haldeman nebo Pat Buchanan (autor prezidentových projevů, pozn. aut.), kteří se dali do šéfovy party už dávno a sdílejí s ním dobré i zlé. Chapin se stará o to, aby se během kampaně prezidentův oblek vyzvedl včas z čistírny. (...) Dohlíží na to, jestli mají dost kávy, omlouvá se za prezidenta, když se opozdí, a vyřizuje za něj telefonáty paní Nixonové a děvčatům. Během kampaně v osmašedesátém možná prezidentovi i masíroval záda, pokud to bylo potřeba. (...) Dwight se ke každému chová mile a nikdy nezapomene pozdravit.“

Bernstein kontaktoval jednoho ze svých známých, kteří dříve pracovali pro administrativu. „Jestli s tímhle má Dwight něco společného, znamená to, že je za tím Haldeman.“ Chapin prý nepodniká nic z vlastní iniciativy. „Dělá jen to, co mu řeknou dva lidé: Haldeman a Nixon.“

O několik dní později vyšel článek v časopisu Time, jehož hlavním tématem bylo spojení mezi Segrettim a Chapinem. Materiály, které se časopisu podařilo shromáždit, v mnoha ohledech překonaly ty, kterými disponovali Bernstein a Woodward. Kalmbach podle všeho vyplatil Segrettimu 35 000 dolarů. Woodward znovu kontaktoval Sloana. Pokladník CRP informace o Kalmbachově zapojení potvrdil. Novináři zároveň z jeho řeči odhadli, že oním pátým mužem, který rozhodoval o výdajích fondu, byl skutečně Harry Robbins Haldeman. Woodward a Bernstein tedy sestavili celou pěťici, která řídila tajný fond. A vše napovídalo tomu, že Haldeman, po Nixonovi možná nejmocnější člověk v Bílém domě, je skutečně hlavní postavou celé aféry Watergate. Podle těch, kteří s Haldemanem osobně jednali, to byl tvrdý, pragmatický, bezohledný, ctižádostivý, odhodlaný muž oddaný pouze Richardu Nixonovi, který se nezastaví před ničím.

Novináři věděli, že jednou ze zásadních metod Haldemanova vystupování byla „metoda popíratelnosti“. Haldeman si vždy dával pozor, aby nemohl být nikdy spojován s žádnými kontroverzními událostmi; všechna rozhodnutí prováděl prostřednictvím jiných osob. Tuto domněnku jim zase potvrdil Sloan. Byla pravda, že Haldeman s CRP jen málokdy jednal přímo a jeho zapojení je výborně kryté.

19. října dal Woodward odtažením květináče Hlubokému hrdlu signál, aby se večer setkali. Hluboké hrdlo nicméně na schůzku nedorazil, což Woodwardovi i Bernsteinovi začalo dělat starosti. Jejich informátor jen málokdy nedorazil. A pokud byla pravda, že vše řídil Haldeman, nebylo nepravděpodobné, že byly jejich schůzky odhaleny. Kdo ví, jestli není Woodward sledován?

Dalšího dne našel na dvacáté stránce svých New York Times kolečko a ciferník ukazující třetí hodinu. Woodward v noci dorazil na místo s 15 minutovým předstihem, Hluboké hrdlo už na místě byl. Woodward svému zdroji vytkl, že se minulou noc nedostavil. Hluboké hrdlo nereagoval. Woodward tedy zkusil svému společníkovi namluvit, že připravují článek o Haldemanovi a faktu, že on byl oním pátým mužem, který fond řídil.

„Do toho musíte jít beze mě,“ odvětil Hluboké hrdlo. Woodward to tedy zkusil jinak; vzhledem k přehledu svého společníka se zeptal, zda by ho Hluboké hrdlo varoval, kdyby

jeho informace neodpovídaly pravdě. Hluboké hrdlo přikývl. I nadále ale odmítal být do tažení na Haldemana jakkoliv zapojen: „Nemůžete mě použít jako zdroj. Já vám žádný materiál pro článek o Haldemanově zapojení neposkytnu.“ Woodward pochopil, že je pro tentokrát načas pomalu se rozloučit. Jeho informátor ho ještě při odchodu varoval, aby byli opatrní. Tehdy ještě Woodward netušil, do jakého nebezpečí se obviněním Haldemana vystaví.

31. října Woodward a Bernstein znovu navštívili Hughu Sloana. Jelikož Hluboké hrdlo odmítl informace potvrdit, ale zároveň je nevyvrátil - jak by jistě udělal, kdyby se novináři mýlili - bylo potřeba získat ještě jeden zdroj. Sloan se zachoval podobně jako Hluboké hrdlo; ačkoliv mu novináři řekli, že si jsou jeho zapojením jistí a potřebují si vše jen ověřit, Sloan jakékoliv další diskuse o Haldemanovi odmítal. Zkusili to tedy jinak. Zmínili zbylé muže, kteří o fondu rozhodovali, a zeptali se, zda je zmínil u výslechu. Sloan to potvrdil. Zkoušeli jmenovat další osoby, které mohly fond řídit. Haldeman je všechny vyloučil.

Novináři si uvědomovali, že mají fakt ověřený ze dvou zdrojů, přesto se ale dosud obávali článek vydat, protože pořád chyběl někdo, kdo by Haldemana jmenovitě označil. Bernstein tedy zavolal svému zdroji z FBI a zeptal se, zda podle jejich informací rozhodoval o zdrojích ve fondu Haldeman. Muž to potvrdil.

Reportéři se konečně rozhodli vydat zprávu. Sepsali vše, co věděli o Haldemanovi a jako třešničku na dortu neopomněli zmínit fakt, že Sloan Haldemana jmenoval i při vyšetřování, které provádělo FBI. Zástupce šéfredaktora Simmons si ale uvědomoval, že tentokrát už novináři míří vysoko, a přiznal, že by se cítil jistější, kdyby vše potvrdil ještě jeden zdroj. Bernstein si náhodou vzpomněl na jednoho právníka z Ministerstva spravedlnosti a rozhodl se mu zavolat, podobně jako ostatní ale i advokát odmítl o Haldemanovi přímo mluvit. Bernstein mu vysvětlil, že má zprávu připravenou k vydání a potřebuje jen upozornit, pokud by v článku něco nesedělo. Nemusí ani nic říkat. Stačí jen, pokud jim to potvrdí nepřímým způsobem. Bernstein bude počítat do deseti, a pokud si muž myslí, že je jakýkoliv důvod k zadržení zprávy, zavěsí dřív, než se ozve deset. Pokud je vše v pořádku, zůstane na lince. Právník souhlasil a Bernstein začal pomalu počítat do deseti. Advokát nezavěsil. „Už je vám to jasné?“ zeptal se jen a rozloučil.

Simmons byl přesto stále nervózní a nejráději by zprávu pozastavil. Bernstein s Woodwardem si nicméně pravdivostí svých informací byli jistí a protlačili článek až do tisku. Jak se mělo ukázat, byla to jejich první velká chyba.⁵

VI.I.V. Prezident

Dne, kdy vyšel v Postu nový článek o Watergate, senátor Robert Dole ostře napadl deník ve svém dvacetiminutovém projevu. Noviny v něm zmínil sedmapadesátkrát, mimo jiným prohlásil, že „pověst Postu co do objektivity a důvěryhodnosti poklesla natolik, že se jeho akcie v podstatě vytrahly z newyorského burzovního indexu“ a že se „Washington Post neustále pokouší směřovat nezákonné a neetické postupy s uličnictvím politických šprýmařů.“

Důvěra Postu se začala rozpadat, novináři ale netušili, kde udělali chybu. Jejich zdroje vše potvrdily. Po několika neúspěšných pokusech, kdy se novináři dostali jen k Sloanovu adokátovi, se jim konečně podařilo kontaktovat Sloana samotného. Ukázalo se, že špatně pochopili informace, které jim dodal. Sloan Haldemana u poroty o Sloanovi nemluvil, nikdo se ho na něj nezeptal. Sloan svou odpovědí myslel, že pokud by byl na Haldemana dotázán, řekl by jim, že za tím stál. Pravdou nicméně zůstalo, že se Sloan o Haldemanovi u poroty nikdy nezmínil.

Tato na první pohled bezvýznamná chyba na dlouhou dobu zarazila jakýkoliv postup ve vyšetřování. Bílý dům mohl dokázat, že Post ve svých článcích uváděl nepravdivé informace a jeho články jsou tedy nedůvěryhodné. Všechny ostatní noviny, které se do Bílého domu kvůli aféře Watergate navázely, se svezly společně s Washington Postem. Každý se bál osočit prezidentovy muže z něčeho nového.

Těsně po vydání zprávy se měl Woodward zase setkat s Hlubokým hrdlem. Woodward si uvědomil, že svůj hlavní zdroj jistě zklamal a že tato schůzka bude jistě nepříjemnější než kterákoliv před tím. A aby toho nebylo málo, podařilo se Woodwardovi dorazit na místo setkání s hodinovým zpožděním. Když se konečně do garáže kolem třetí ráno dostal, Hluboké hrdlo už ve stínu kouřil cigaretu. Působil zklamaným a smutným dojmem. Zdálo se, že věří tomu, že kvůli této osudové chybě už se nikdy nepodaří odhalit, co vše Haldeman dělal.

„Po takové chybě, které jste se dopustili, mají logicky všichni nahnáno,“ vysvětloval. „Posílili jste mýtus o Haldemanově neporazitelnosti, jeho pevnost se zdá být ještě nedobytnější. Teď to vypadá, jako by vás trefil přímo do oka. Jako by on sám tahal za nitky a jenom proto Washington Post udělal takovou pitomost. (...) Způsobili jste, že je lidem Haldemana líto. Nikdy bych si nepomyslel, že je něco takového možné.“

Hluboké hrdlo nicméně přiznal, že všechny informace, které novináři měli o Haldemanově zapojení, byly správné. Poprvé za celou dobu jejich spolupráce o Haldemanovi nemluvil vyhýbavě a nebál se ho přímo označit. „Od začátku do konce je to celé Haldemanova operace. On kontrolovat ty peníze. Ale obehnal se hradbou úředníků, kteří konali za ně. Už je vám to jasné?“

Jelikož nebylo možné najít nové svědky, kteří by byli ochotní vypovídat o Watergate do novin, pokusili se novináři najít nové zdroje. Víceméně náhodou je napadlo přeptat se porotců, kteří byli k soudnímu přelíčení přiděleni. S čím však nepočítali, byl fakt, že si porotci na zvědavé novináře budou stěžovat u soudu. Poprvé ve svém životě se tak Bernstein a Woodward museli dostavit k soudnímu přelíčení kvůli obvinění za nezákonné získávání materiálů. Pro tentokrát dostali jen napomenutí.

Po období útlumu, které oba novináře ubíjelo, se zase začali objevovat svědci ochotní o Haldemanovi a ostatních prezidentových mužích mluvit. Od jednoho z nových zdrojů se dozvěděli, že mezi práci Howarda Hunta patřilo i zdiskreditování senátora Edwarda Kennedyho. Washington Post bez váhání otiskl zprávu na titulní straně. Tentokrát na článek nikdo z Bílého domu nezareagoval.

V únoru 1973 bylo oznámeno, že L. Patrick Gray bude doporučen jako trvalý nástupce J. Edgara Hoovera. Podobná akce byla vzhledem k probíhající aféře Watergate poměrně překvapivá. Grayovo zvolení si prý prosadil prezident Nixon, ačkoliv jeho poradci byli proti.

Woodwardovi tato akce připomněla, že je na čase setkat se znovu s Hlubokým hrdlem.

Zvolení Graye, dosud pouze zastupujícího ředitele za zemřelého J. Edgara Hoovera, nedávalo smysl. Zbytečně na sebe v této době poutalo moc pozornosti a mohlo Nixonovým lidem vzhledem k probíhajícímu vyšetřování více uškodit než pomoci.

„Začátkem února přišel Gray do Bílého domu a v podstatě jim řekl: 'Za celý případ Watergate to nejvíc schytám já.' Hrozně se zlobil, vyčetl jim, že odvedl svoji práci a řídil vyšetřování jak bylo potřeba, takže není fér, aby všechno odskákal jenom on sám. Naznačil, že by se mohl rozpoutat pořádný mazec, pokud by ve své funkci nezůstal natrvalo, aby mohl držet všechno pěkně pod pokličkou, Nixon to možná považoval za pohružku, i když Gray takový není. Zkrátka Nixon se nahonem rozhodl - ať už z jakéhokoliv důvodu - že do Senátu doporučí Grayovo jmenování. Pár hlavounů z Bílého domu bylo zásadně proti, ale nedokázali mu to rozmluvit.“

Gray tedy prezidenta vydíral.

„To jsem přece neřekl,“ usmál se Hluboké hrdlo s pohledem nevinátka.

Diskuse o Grayovi pokračovala. Ano, i on prý věděl o odposlechu, jelikož všechny operace prováděli bývalí agenti FBI a CIA. „V roce 1969 se prvními cíli agresivní odposlechové organizace stali novináři a zaměstnanci administrativy podezřelí z nedostatku loajality,“ vysvětloval Hluboké hrdlo. „V době protiválečných protestů se důraz přesunul na radikální opoziční skupiny. S blížícími volbami přirozeně začaly odposlechy demokratů. Zatčení lupičů ve Watergate všechny znervózňovalo, protože mohlo vést k odhalení celého programu.“

Hluboké hrdlo také zmínil, že Watergate začíná znervózňovat už i Nixona. „Náš pan prezident je kvůli únikům informací vzteky bez sebe. Příslušným lidem vydal rozkaz zarazit to 'všemi prostředky'. Když takhle začne mluvit, znamená to, že to myslí doopravdy.“

28. února Gray na tiskové konferenci oznámil, že vyšetřování prováděné FBI v případě Watergate bylo „nevídaně rozsáhlé“ s využitím „všech dostupných prostředků“. Během následujících dnů začínal významné místo v Grayových proslovech prezidentův poradce John Dean, jelikož stále více důkazů nasvědčovalo tomu, že Dean zadržoval důkazy.

6. března Gray prohlásil, že se Dean podle jeho přesvědčení žádného kriminálního činu nedopustil. Téměř současně vydal Bílý dům prohlášení, podle kterého Dean předal všechny dokumenty FBI.*

Na konci března se novináři rozhodli kontaktovat Nixona samotného. Z dnešního pohledu

* Na konci roku 1973 se John Dean přiznal, že dva zápisníky, které objevil v prezidentově složce s finančními záznamy, zničil. Prezident o nich však podle výpovědi, kterou tehdy vydal Bílý dům, nic nevěděl. (Carl Bernstein, Bob Woodward - Všichni prezidentovi muži)

se jejich důvěra v prezidentský úřad může zdát přehnaná, Woodward s Bernsteinem však tehdy věřili, že je prezidenta potřeba varovat. Každou chvíli měli být v Postu zveřejněny další informace o odposlechu a vloupání a nocináři věřili, že by bylo férové prezidenta předem varovat a říct mu, na co se připravit. Jako tradičně byl však Nixon obehnán zátarasem svých poradců. Reportéři se odpovědi na svůj návrh nikdy nedočkali. Woodward podezříval prezidentův štáb, že se k němu informace o jejich nabídce vůbec nedostala.⁶

VI.I.VI. Pád všech prezidentových mužů

V dubnu Ehrlichman a Haldeman rezignovali na Nixonovi přání na své funkce.

V květnu, když začalo senátní slyšení o Watergate, měli reportéři napilno. Nedávno se jim podařilo napsat článek o tajných operacích, které CRP provádělo od roku 1969 a které mimo jiným zahrnovaly: sedmnáct odposlechů, vloupání k Ellsbergovu (vojenský analytik, který odhalil Pentagonské dokumenty, pozn. aut.) psychiatrovi, získávání informací o tajném životě kandidáta Demokratické strany na prezidenta přes FBI, získávání záznamů o zdravotních stavech politiků či vyšetřování reportérů.

16. května se v noci Woodward znovu setkal s Hlubokým hrdlem, poprvé od Haldemanovy rezignace. Hluboké hrdlo tentokrát prakticky vedl monolog a po několika minutách zase garáž opustil. Důležitost informací, které jeho prostřednictvím ale Woodward tentokrát získal, byla nezměrná. Hluboké hrdlo mu prozradil, že tentokrát jsou už skutečně v ohrožení. CIA je sleduje a nasadila na ně odposlechy; s největší pravděpodobností i v jejich domovech. Když Woodward toho večera Bernsteinovi nové informace předával, byl jeho kolega v šoku.

Toho večera Woodward na psacím stroji sepsal zprávu, která zahrnovala všechny nové poznatky od Hlubokého hrdla.

Po vytvoření senátního výboru pro Watergate mluvil Dean se senátorem Bakerem, který je totálně zkorumpovaný a podává hlášení přímo do Bílého domu...

Prezident Deanovi osobně pohrozil, že pokud prozradí něco o aktivitách souvisejících s ochranou národní bezpečnosti, postará se o to, aby šel do vězení.

Mitchell se pustil do různých vnitrostátních i mezinárodních tajných akcí a zapletl do nich všechny ostatní. Seznam je delší, než si kdo umí představit.

Caulfield (bývalý newyorský policista a tajný vyšetřovatel ve službách Bílého domu, pozn. aut.) se setkal s McCordem a řekl mu, že „prezident o našem setkání ví a nabízí vám udělení milosti; budete muset ve vězení strávit asi 11 měsíců.“

Caulfield McCordovi také pohrozil: „Váš život v téhle zemi nemá žádnou cenu, pokud nebudete spolupracovat...“

Tajné aktivity probíhaly ve všech amerických zpravodajských službách a jsou dočista k nevíře. Hluboké hrdlo odmítl poskytnout detaily, protože je to v rozporu se zákonem.

Snahy o zametání stop příliš nesouvisely s Watergate, měly především chránit průběh jiných tajných operací.

Prezident se sám stal terčem vydírání. Když přišlo na Huntův podíl na případu, rozhodl se Hunt, že by spiklenci měli dostat nějakou finanční odměnu. Hunt zahájil klasickou akci s „vymáháním výpalného“.

Zametání stop přišlo asi na milion dolarů. Jeli v tom všichni - Haldeman, Ehrlichman, prezident, Dean, Mardian, Caulfield i Mitchell. Všichni měli potíže se sháněním peněz, nikomu nemohli důvěřovat, a tak začali získávat peníze z vnějších zdrojů a vršit je ve svých osobních fondech. Mitchellovi se nedařilo naplnit kvótu, a tak pustili Mitchella k vodě.

Lidé od CIA by mohli dosvědčit, že podle Haldemanova a Ehrlichmanova tvrzení vydal rozkaz k tomu všemu - k operaci Watergate a k utajovacím akcím - sám prezident. Například Walters a Helms a snad i jiní.

Zdá se, i když to není zcela jasné, že se ti hoši z Bílého domu rozhodli nadělat velké peníze a někteří při tom i pořádně zdivočeli.

Dean fungoval jako prostředním mezi dvojicemi Haldeman-Ehrlichman a Mitchell-LaRue.

Dokumenty, které má Dean k dispozici, jsou mnohem obsažnější, než si kdo představoval, a velmi podrobné.

Liddy Deanovi pohrozil, že by ho mohli zastřelit - anebo že ho zastřelí on sám; dodal, že on osobně prý nikdy nikomu nic neřekne a vždy se bude chovat jako dobrý voják.

Klíčem k většině šíleností je Hunt, který využil zatčení kvůli případu Watergate k obohacení; nejdřív dostal 100 000 dolarů a pak se několikrát vrátil pro další příděl...

V Bílém domě vládne nereálná atmosféra - na jedné straně si všichni uvědomují, že se blíží opona, na druhé straně si z toho dělají legraci a pokračují v práci. Prezident mívá záchvaty „nebezpečných“ depresí.

Novináři i jejich nadřízený Bradlee uznali, že tentokrát už není další problém jen pro novináře, je to případ, který si zaslouží být řádně prošetřen soudem, jelikož může otrástit celým národem.

V listopadu se Woodward znovu setkal s Hlubokým hrdlem. Prezident Nixon byl donucen vydat nahrávky z Oválné pracovny, kterými si zaznamenával všechny rozhovory, a ukázalo se, že o zapojená „svých mužů“ do spiknutí věděl už v době, kdy vyšetřovací orgánům tvrdil, že o zapojení Bílého domu do aféry Watergate nic neví. Jak Hluboké hrdlo už o měsíc dříve předpověděl, pád vlády byl nevyhnutelný.⁷

11. ledna 1973 byl konzultant Bílého domu E. Howard Hunt shledán vinným ve věci spiknutí a loupeže.

17. srpna 1973 byl ředitel kampaně Výboru pro znovuzvolení prezidenta Jeb Magruder uznán vinen přípravou loupeže.

5. listopadu 1973 byl advokát Donald Segretti odsouzen na šest měsíců za rozvracení politických kampaní Nixonových protivníků.

26. února 1974 byl prezidentův soukromý právní zástupce Herbert Kalmbach uznán vinným ve věci správy tajného fondu.

6. dubna 1974 byl prezidentův podtajemník Dwight Chapin shledán vinným za lhaní Velké porotě.

12. dubna 1974 byl šéf advance týmu Výboru pro znovuzvolení prezidenta Herbert Porter odsouzen na 30 dnů za lhaní FBI.

17. května 1974 byl bývalý ministr spravedlnosti Richard Kleindienst uznán vinným za křivou přísahu před soudem.

4. června 1974 byl poradce prezidenta Charles Colson shledán vinným mařením vyšetřování.

2. ledna 1975 byli bývalý ministr spravedlnosti John Mitchell, prezidentův tajemník H. R. Haldeman a prezidentův poradce John Ehrlichman shledáni vinnými ve všech bodech obžaloby; mimo jiným za maření spravedlnosti a konspiraci.

13. března 1975 bývalý ministr obchodu a předseda finanční sekce Výboru pro znovuzvolení prezidenta Maurice Stans připustil vinu ve vedení nelegálního fondu.

Prezidenta Richarda Nixona zachránila jen rezignace na úřad prezidenta a následně udělená milost nově zvoleným prezidentem Geraldem Fordem.⁸

VI.II. Dá se Watergate označit za organizovaný zločin?

V kapitole I.III. jsem se představila znaky organizovaného zločinu, podle kterých od poloviny 90. let soudí činy Evropská unie. Aby mohla být konkrétní případ klasifikován jako akt organizovaného zločinu, musí platit všechny tři hlavní znaky (VII.II.I. - VII.II.III.) a minimálně tři z osmi doprovodných.

VI.II.I. Bod první: Spolupráce více než dvou osob

Jak je z výše zmíněného textu patrné, aféra Watergate nebyla dílem jediného člověka. Hluboké hrdlo přiznal, že na akci pracovalo více než 50 prezidentových mužů, a mnoho z nich soud také nakonec uznal vinnými.

Tento znak aféra Watergate splňuje.

VI.II.II. Bod druhý: Podezření ze spáchání závažné trestné činnosti

Při pohledu na akce prováděné prezidentovými muži nemůžeme pochybovat, že se jednalo o trestnou činnost. Otázka toho, zda se jednalo o „závažnou“ trestnou činnost je už však složitější. Z tohoto důvodu jsem se kontaktovala dvě na sobě nezávislé osoby a po vyjmenování trestných činů Nixonovy administrativy jsem se zeptala, zda by je označili za závažnou trestnou činnost.

Rodinný příslušník, který pracuje pro Policii ČR jako šéf řízení krizového štábu, mi řekl, že pokud odposlechy ani další činnost nebyly soudně nařízeny, mohly by podle českého práva nejspíše být považovány za závažnou trestnou činnost. Podle známého, který studuje práva na Karlově univerzitě, by všechny činnosti krom sledování za závažnou trestnou činnost označeny být mohly.

Tento znak aféra Watergate splňuje.

VI.II.III. Bod třetí: Činnost zaměřená na honbu za ziskem nebo získáním moci

Odpověď je v tomto případě mnohem snažší na otázku předchozí. Cílem všech činů během aféry Watergate bylo znovuzvolení prezidenta Nixona a upevnění jeho moci. Jak v jednom z rozhovorů v podzemní garáži řekl novinářům i Hluboké hrdlo, cílem všech činů provázejících aféru Watergate bylo systematické zničení jakékoliv prezidentovi opozice, což nakonec napomohlo Nixonově velké popularitě a neuvěřitelnému výsledku ve volbách v roce 1972.

Tento znak aféra Watergate splňuje.

VI.II.IV. Bod čtvrtý: V organizaci má každý své konkrétní a specifické úkoly

Pokud se znovu podíváme na výše vypsany průběh aféry Watergate, nedá se popřít, že měl každý přidělen specifický úkol. Haldeman byl hlavním organizátorem všech aktivit. Pětice mužů včetně Haldemana rozhodovala, kdo peníze z tajného fondu obdrží. Segrettiho úkolem bylo najímat nové lidi a předávat jim úkoly, které měly vést k rozvrácení politické opozice. Howard Hunt vedl tým pro „úderné akce“ a přímo podléhal Colsonovi.

Tento znak aféra Watergate splňuje.

VI.II.V. Bod pátý: Činnost je dlouhodobá

Při odhalení vloupání do sídla Watergate se psal červen 1972, pozdější vyšetřování nicméně dokázalo, že podobné aktivity probíhaly už od roku 1969. Z tohoto pohledu se dá činnost "prezidentových mužů" označit za dlouhodobou.

Tento znak aféra Watergate splňuje.

VI.II.VI. Bod šestý: Uvnitř organizace funguje určitá forma kázně a kontroly

Trochu problémový bod, protože situaci vidíme pouze z pohledu vnějšího pozorovatele. Nicméně - vzhledem k akcím, které skupina prováděla - je i fakt o vysoké kázni jednotlivých členů s největší pravděpodobností pravdivý.

Tento znak aféra Watergate pravděpodobně splňuje.

VI.II.VII. Bod sedmý: Páchání trestné činnosti na mezinárodní úrovni

Další sporný bod. Činnost páchaná Nixonovými muži sice ovlivňovala mezinárodní politiku a některé její postupy se odvíjely i přes cizí země (viz praní špinavých peněz přes Mexiko), nicméně spíše spadá do národní úrovně než mezinárodní. Veškeré postavy zatčené v rámci aféry Watergate byly občany Spojených států amerických a krom převodu peněz přes cizí zahraniční účty se ani nedá říci, že by měli v zahraničí nějaké komplice.

Tento znak aféra Watergate nesplňuje.

VI.II.VIII. Bod osmý: Používá násilí a jiných prostředků k zastrašování

Podle poznatků Hlubokého hrdla Johnu Deanovi vyhrožoval G. Gordonem Liddym smrtí, pokud vyšetřovatelům něco prozradí. Tento fakt, který navíc nikdy nebyl dokázán, je ale ojedinělou záležitostí; v případě Watergate bylo pro zbavení se opozice mnohem typičtější zdiskreditování.

Tento znak aféra Watergate nesplňuje.

VI.II.IX. Bod devátý: Využívá stávajících hospodářských a obchodních struktur ve svůj prospěch

Krom využívání mezer v zákonu na ilegální získávání prostředků se nedá říci, že by Nixonovi muži využívali hospodářské a obchodní struktury ve svůj prospěch.

Tento znak aféra Watergate nesplňuje.

VI.II.X. Bod desátý: Napojení na organizace na praní peněz

Praní špinavých peněz bylo jedním z hlavních znaků aféry Watergate a potvrdil to i šéf vyšetřujícího týmu Martin Dardis. Peníze, které Nixonův štáb nemohl legálně přijmout, byly posílány přes Mexiko na účet CRP, any nikdo nemohl vyzkoumat jejich původ. Z těchto peněz byly následně placeny všechny sabotážní akce, sledování a odposlouchávání, které měly zajistit Nixonovi znovuzvolení.

Tento znak aféra Watergate splňuje.

VI.II.XI. Bod jedenáctý: Ovlivňování politiky, médií, veřejné správy, soudních orgánů nebo ekonomiky

Jak prokázalo vyšetřování, byly médiím záměrně podsouvány falešné informace, řada novinářů byla také sledována. Co se politiky a veřejné správy týče, Výbor pro znovuzvolení prezidenta toužil hlavně po opětovném zvolení Richarda Nixona a na účet tohoto výboru přispívali nemalými částkami lidé, kteří by v budoucnu mohli potřebovat prezidentovu pomoc.

Tento znak aféra Watergate splňuje.

VI.III. Závěrečné hodnocení

Jak se ukázalo, aféra Watergate splňuje všechny tři základní a minimálně čtyři z osmi doprovodných znaků, tudíž by z dnešního pohledu mohla být označena za organizovaný zločin. Sporným bodem zůstává pouze bod číslo 2, který hovoří o „závažné“ trestné činnosti a pravděpodobně by různými soudci mohl být vykládán různě.

Narozdíl od předchozích kapitol, kde jsem se zabývala spojením mezi vládou a kriminálními skupinami, tady žádné podobné spojení neexistovalo, protože zločin tentokrát páchala vláda Spojených států, ne představitelé mafie, kteří by ji chtěli nějak ovlivnit politická rozhodnutí.

S tímto názorem souhlasí i profesor Dan Williams z University of West Georgia, kterého jsem se zeptala, jestli si myslí, že činy Nixonovy vlády mohly být nějak ovlivněny Bebem Rebozem, který měl kontakty na mafii.

„Je pravda, že měl Bebe Rebozo neobyčejně blízký vztah s prezidentem Nixonem a že se zapojil do několika mlhavých finančních obchodů, které mohly být spojeny s mafii, ale nevím o tom, že by nějak ovlivňoval politiku. (...) Jeho vliv se zaměřoval na ‚Výbor pro znovuzvolení prezidenta‘; získávání peněz na kampaň a Nixonovy neetické politické taktiky, ale ne na politická rozhodnutí.“

KAPITOLA VII. VYŠETŘOVÁNÍ PO ROCE 1975

„Nemůžeme být světový vůdce míru a zároveň největší vývozce zbraní.“
- Jimmy Carter¹

VII.I. Osudy nejvýznamnějších postav

Aféra Watergate by mohla být důstojnou tečkou za celou mojí práci o organizovaném zločinu. Vyvolala však nevídané vyšetřování, které roku 1975 rozjel americký Kongres. Mezi jiným se v něm měly zkoumat i okolnosti atentátu na prezidenta Kennedyho nebo události před kubánskou krizí. Ne všichni se nicméně mohli před komisí vypovídat a někteří tak s ohledem na svá práva neučinili. Podívejme se tedy na strůjce událostí z předchozích kapitol a jejich osud.

Prezident *Dwight D. Eisenhower*, který by možná mohl vědět nějaké informace o přípravách atentátu na Fidela Castra, zemřel roku 1969.²

Viceprezident a pozdější prezident *Richard Nixon*, který měl být vyslýchán kvůli kubánské krizi, se rozhodl s ohledem na pátý dodatek Ústavy Spojených států nevypovídat. Zemřel roku 1993 v době, kdy jeho rady přijímala nadšeně většina významných politiků včetně prezidenta Clintona.³

Prezident *Lyndon B. Johnson*, který mohl vyšetřujícímu týmu poskytnout svůj náhled na atentáty a vietnamskou válku, podlehl roku 1973 infarktu. Dožil se tak pouze Nixonova prvního volebního období.⁴

Často kritizovaný ředitel FBI *J. Edgar Hoover*, který dlouho veřejně odmítal existenci organizovaného zločinu v USA a používal nezákonné prostředky ke sběru důkazů, zemřel roku 1972 na infarkt. Jeho smrtí skončilo období nejdéle vládnoucího ředitele FBI všech dob.⁵

Howard Hunt, který byl téměř u všech podstatných událostí šedesátých a sedmdesátých let, zemřel až roku 2007. Během vyšetřování na konci 70. let popíral, že by nesl jakoukoliv vinu za smrt prezidenta Kennedyho. Podle audio nahrávek, které má v držení jeho syn, se ale Hunt na konci života k činu přiznal. Toto svědectví bylo nicméně později často zpochybňováno, protože ho zatím žádný vyšetřovací orgán nedokázal plně potvrdit.⁶

Robert Maheu, který sloužil jako spojka mezi organizovaným zločinem a CIA během příprav atentátu na Fidela Castra a později jako prostředník mezi milionářem Howardem Hughesem a veřejností, vyšetřovací komisi v roce 1975 přiznal, že společně s Johnem Rosellim plánoval pod záštitou vlády atentát na Fidela Castra. Maheu zemřel v roce 2008 na selhání srdce.⁷

Ředitel CIA *Allen Dulles*, pod jehož vedením došlo k plánování atentátu na Fidela Castra a který byl později jedním z členů Warrenovy komise prošetřující atentát na Johna F. Kennedyho, podlehl v roce 1969 zápalu plic.⁸

Jeden z nejmocnějších mafiánských bossů všech dob *Charles „Lucky“ Luciano* zemřel roku 1962 na infarkt jen nedlouho poté, co se rozhodl prodat svůj životní příběh jednomu z hollywoodských studií. Jelikož po sobě nezanechal žádné sepsané paměti, nebyl film nikdy natočen.⁹

Lucianův společník *Meyer Lansky* byl v průběhu 70. let mnohokrát vyšetřován, mimo jiným kvůli daňovým únikům a atentátu na Kennedyho. Výbor Kongressu během vyšetřování v roce 1979 prokázal jeho spojení s Jackem Rubym, z atentátu ho však neobvinil. Lansky o čtyři roky později podlehl rakovině.¹⁰

John Roselli, který byl jednou z hlavních spojek mezi CIA a organizovaným zločinem během příprav atentátu na Fidela Castra, zmizel v červenci 1976. Jeho tělo bylo o deset dní později nalezeno rozřezané ve dvou sudech s olejem. Podle policejního vyšetřování byl uškrcen a ubodán. Jen nedlouho před smrtí Roselli vypovídal před výborem Senátu a měl před něj vystoupit znovu.¹¹

Chicagský boss *Sam Giancana*, který měl spolupracovat s CIA při přípravách atentátu na Fidela Castra a možná dopomohl ke zvolení Johna F. Kennedyho, byl zavražděn v červnu 1975 ve svém domě. Podle výsledků vyšetřování ho s největší pravděpodobností zabil někdo, koho Giancana dobře znal. Jeho smrt přišla jen nedlouho předtím, než měl být Výborem Senátu pro zpravodajskou činnost předvolán, aby vypovídal o spojení mezi CIA a mafií. Po jeho zavraždění Santo Trafficante podle nahrávky FBI pronesl: „Teď už jsou naživu jen dva lidi, kteří vědí, kdo zabil Kennedyho. A ti nepromluví.“¹²

Rozporuplný *Jimmy Hoffa*, který neměl příliš v lásce Roberta F. Kennedyho, zmizel v červenci 1975. Jeho tělo nebylo nikdy nalezeno. Předpokládá se, že skončilo v igelitových pytlích rozřezáno a rozdrceno na některé ze severoamerických skládek.¹³

Santo Trafficante Jr., který se zabýval obchodem s drogami a vlastnil na Kubě casina, zemřel po operaci srdce v roce 1987. V roce 1977 byl předvolán před výbor Kongressu a byl dotazován především na atentát na prezidenta Kennedyho. Podobně jako Richard Nixon se však s ohledem na pátý dodatek ústavy rozhodl nesvědčit.¹⁴

Carlos Marcello, podle výboru Kongressu společně se Santem Trafficantem „nejpravděpodobnější představitel zločineckého gangu, který se mohl podílet na atentátu na prezidenta Kennedyho“, zemřel jako Alzheimerem postižený muž v roce 1993. Řada záznamů, které o něm má v držení FBI, nebyla dosud zveřejněna.¹⁵

Novináři *Robert „Bob“ Woodward* a *Carl Bernstein* obdrželi v roce 1973 Pulitzerovu cenu. Společně ještě později napsali knihu *The Final Days* (Poslední dny), kde vylíčili

atmosféru v Bílém domě na konci Nixonovy vlády. Woodward dnes působí ve Washington Postu jako zástupce šéfredaktora, Bernstein se věnuje hlavně přednáškám a přispívá do módního časopisu Vanity Fair.¹⁶

Ředitel FBI *L. Patrick Gray* rezignoval na svůj úřad v dubnu 1973. Při výslechu přiznal, že na žádost Nixonovy administrativy ničil záznamy o aféře Watergate. Nikdy však nebyl obviněn z žádného trestného činu, který by se Watergate týkal.¹⁷

W. Mark Felt, zástupce ředitele FBI a tedy druhý nejmocnější muž této organizace, rezignoval na svůj post v roce 1973. V roce 2005, pouze tři roky před smrtí, na naléhání rodiny ukončil více jak třicetiletou záhadu o identitě postavy známé jako „Hluboké hrdlo“, když prohlásil, že jím byl on. Oba novináři to potvrdili.¹⁸

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se pokusila analyzovat moc organizovaného zločinu v USA mezi lety 1959 a 1975, kdy se jeho cesty protínaly a opětovně rozcházely s politikou Spojených států. Co zpočátku mohlo vypadat jako práce založená na sběru faktů a jejich poskládání dohromady, se nakonec změnilo na předměty úvah, kde jsou základní údaje vždy stejné, ale jejich výklad se může diametrálně lišit. Jedním z posledních lidí, které jsem v rámci svého výzkumu kontaktovala, byl profesor J. B. Owens z Idaho State University, který se během svého života zabýval organizovanou kriminalitou. Dr. Owens mi ve svém e-mailu tehdy sdělil: „Na konci zjistíte, že neobjevíte žádný věrohodný, systematický důkaz, který vám dovolí odpovědět na vaši otázku,“ a já s ním musím bohužel souhlasit, jelikož, jak taktéž zmínil, je „vláda Spojených států komplikovaná kvůli velikosti země i své federální struktuře,“ a jak dodává profesor Colin Johnson z Indiana University Bloomington: „Studená válka zanechala jisté stopy paranoy v téměř každém, a dokážu si představit, jak různorodé konspirační teorie mohly znít určitým lidem více či méně věrohodné na základě jejich specifického, momentálního strachu a úzkosti.“

Ještě složitější než samotná vláda je však dle mých poznatků struktura organizovaného zločinu, která je běžným smrtelníkům nejen velmi vzdálená, nýbrž se neustálými boji o moc rok od roku mění více než světová politika.

Z poznatků získaných při psaní práce jsem nicméně usoudila, že existovala spojení mezi organizovaným zločinem a vládou. Tato spolupráce však na proces utváření americké politiky neměla významný vliv a vládní aparáty k ní přistoupily jen v zájmu vyšších cílů. V naprosté většině případů tento „vyšší cíl“ znamenal poražení Sovětského svazu a komunismu.

Spíše než k tvrzení, že organizovaný zločin ovlivňoval politiku Spojených států, se tak musím klonit k opačnému závěru, kdy vládní organizace uměly za příslibení finančního obnosu či tolerování kriminálních činů natáhnout do svých plánů organizovaný zločin tak, aby si jeho představitelé mysleli, že jim FBI, CIA či politici dělají poskoka. Dobře tento náhled dle mého ilustruje i chování Luckyho Luciana v průběhu kubánské krize; v knize Richard Nixon: Arogance moci od Anthonyho Summerse je vylíčeno, jak si Luciano myslel, že to byl on, kdo dal hlavní podnět k atentátu na Fidela Castra, pokud však tyto informace porovnáme s knihou *The Bay of Pigs* od Howarda Jonese, zjistíme, že o odstranění Fidela Castra CIA přemýšlela už mnohem dříve.

Doufám také, že se mi alespoň lehce podařilo nastínit a vysvětlit některé události, do kterých zločin v 60. a 70. letech s největší pravděpodobností zasáhl. S jistotou mohu prohlásit, že jsem nevyjmenovala všechny a že by si i těch několik, které jsem nastínila, zasloužilo mnohem více prostoru. Snad se mi ale alespoň podařilo shromáždit základní údaje, které je potřeba brát v úvahu při jejich hodnocení, a myslím, že není ani úplně na škodu zjistit, jak o těchto událostech smýšlejí nejrůznější lidé, kteří o nich denně přednášejí na univerzitách.

Při zmínění univerzitních profesorů, které jsem bohužel nemohla citovat všechny, ačkoliv jsem tak původně učinit chtěla, cítím povinnost zmínit se i o obrovské podpoře, kterou jsem z jejich strany cítila. Vzhledem k prostému faktu, že se neznáme, nikdy se nejspíše nevidíme a

v jejich pohledu musím být jen jeden z mnoha studentů na druhé straně oceánu, mi jejich zájem přišel neuvěřitelný a přetrvává až dodnes. V jednom z mnoha případů můžu zmínit Dr. Howarda Jonese, kterého jsem poprvé kontaktovala v druhé polovině roku 2008 a který mi nejen daroval svou knihu „Zátoka svíní“, ale dodnes mi od něj přichází čas od času e-maily, ve kterých mě informuje o některých nových poznatcích týkajících se organizovaného zločinu nebo mi alespoň přeje hezké Vánoce. Výše zmíněný profesor J. B. Owens mě zas překvapil svou znalostí české historie a naše e-maily se tak nakonec přesunuly od organizovaného zločinu k úvahám o roce 1948 a českému odboji za druhé světové války. Podobným přehledem o naší zemi disponuje i profesor Owen Johnson z Indiana University Bloomington, který mi nejen sdělil, že naši zemi navštívil asi 17x, ale dokonce mi svou odpověď napsal - byť s drobnými chybami ve skloňování - česky.

Lidí, jejichž pomoci si cením a mohla bych je takto jmenovat, by bylo mnohem víc. Nikdo z nich nedostal adekvátní prostor, myslím však, že i tím minimem dodali mé práci rozměr, který by jinak neměla. Více pohledů není nikdy na škodu.

Jak už bylo řečeno, nikdo nevykládá předkládaná fakta stejně, a knihy dvou různých autorů o té samé události se málokdy ve vysvětlení stoprocentně shodovaly. Nezbývalo mi tak nic jiného než některým věřit více a některým méně, a byť se sama řadím mezi lidi, kteří nevěří v teorii jednoho střelce a mohli by tedy být považováni za milovníky konspirací, snažila jsem se najít zlatou střední cestu a místo složitých spojení mezi vládou a zločinci, které ve svých knihách popisuje V. P. Borovička, jsem si často vybrala umírněnější výklad událostí a zvrátů.

Na závěr snad jen dodám, že ne všechny knihy, které jsou jmenovány ve zdrojích, byly pro mou práci stěžejní. Některé - jako například Profily odvahy od Johna F. Kennedyho - sloužily pouze jako zdroj citací, protože jejich obsah má k problematice organizovaného zločinu daleko, jiné - jako například Cult of Presidency - nejsou v celé práci zas nikde zmiňované, pomáhaly mi ale utvořit si vlastní názor na problematiku.

Doufám, že si případní čtenáři názor na organizovaný zločin v USA udělají také, a pokud nebude shodný s mým, tím lépe; bude to jen svědčit o tom, že jako národ směřujeme k utváření vlastního úsudku, ne slepému přebírání nám předložených stanovisek.

ODKAZY NA POUŽITOU LITERATURU

Poznámka: U kapitoly VI. (Watergate) je zdroj často uváděn až na konci jednotlivých podkapitol. V tomto případě všechny informace obsažené v dané podkapitole pochází z jednoho zdroje.

ÚVOD

- 1) John F. Kennedy – Profily odvahy

I. ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

- 1) Miroslav Němec – Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality boje proti ní
- 2) Miroslav Němec – Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality boje proti ní
- 3) Miroslav Němec – Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality boje proti ní
- 4) Miroslav Němec – Mafie a zločinecké gangy
- 5) Miroslav Němec – Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality boje proti ní
- 6) Miroslav Němec – Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality boje proti ní
- 7) <http://www.info-koktejl.cz/dejiny-historie/organizovany-zlocin/mafie-aneb-konvencim-a-spolecnos-ti-navzdory/>
- 8) Miroslav Němec – Mafie a zločinecké gangy

II. HISTORIE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V USA

- 1) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 2) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 3) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 4) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 5) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 6) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 7) Nick Vandome – Encyklopedie zločinu
- 8) Nick Vandome – Encyklopedie zločinu
- 9) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 10) Nick Vandome – Encyklopedie zločinu
- 11) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 12) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 13) <http://www.fbi.gov/libref/historic/famcases/capone/capone.htm>
- 14) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 15) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 16) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 17) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 18) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 19) V. P. Botovička – Mafie
- 20) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry
- 21) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 22) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 23) V. P. Borovička – Mafie
- 24) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny

- 25) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 26) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 27) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 28) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 29) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 30) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 31) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 32) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 33) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 34) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 35) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 36) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 37) Tim Newark – Mafie táhne do války: Tajný pakt Spojenců s podsvětím
- 38) Tim Newark – Mafie táhne do války: Tajný pakt Spojenců s podsvětím
- 39) Paul Lunde – Organized Crime: An Inside Guide to the World’s Most Successful Industry
- 40) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 41) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny

III. KUBA

- 1) Film Bobby, 2006 (režie: Emilio Estevez)
- 2) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 3) <http://foia.cia.gov/>
- 4) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 5) <http://foia.cia.gov/>
- 6) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 7) <http://foia.cia.gov/>
- 8) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 9) <http://www.historyofcuba.com/history/franqui3.htm>
- 10) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 11) <http://www.youtube.com/watch?v=XhQD2UFCIbY>
- 12) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 13) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 14) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 15) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 16) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 17) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 18) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 19) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 20) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 21) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 22) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 23) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 24) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 25) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 26) Henry Kissinger – Bouřlivé roky
- 27) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 28) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>

- 29) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 30) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 31) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 32) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 33) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 34) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 35) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 36) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 37) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 38) <http://www.historyofcuba.com/history/time/timetbl4.htm>
- 39) Stephen Graubard – Prezidenti: Proměna institutu amerického prezidenta od Theodora Roosevelta k Georgi W. Bushovi
- 40) <https://www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/allen-dulles-becomes-dci.html>
- 41) Mark Lowenthal, Kenneth McDonald, Keith Melton – Tajné operace CIA
- 42) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 43) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 44) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 45) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 46) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 47) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 48) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 49) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 50) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 51) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 52) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 53) <http://foia.fbi.gov/giancana/giancana1.pdf>
- 54) <http://www.onewal.com/w-traffi.html>
- 55) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 56) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 57) Mark Lowenthal, Kenneth McDonald, Keith Melton – Tajné operace CIA
- 58) Mark Lowenthal, Kenneth McDonald, Keith Melton – Tajné operace CIA
- 59) Howard Jones – The Bay of Pigs
- 60) Mark Lowenthal, Kenneth McDonald, Keith Melton – Tajné operace CIA
- 61) Howard Jones – Bay of Pigs
- 62) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci

IV. KENNEDYOVÉ

- 1) Anthony Summers – Konspirace
- 2) <http://www.cbsnews.com/stories/2000/10/05/60minutes/main238980.shtml>
- 3) <http://www.cbsnews.com/stories/2000/10/05/60minutes/main238980.shtml>
- 4) Edmund F. Kallina – Courthouse over White House: Chicago and the Presidential Election of 1960
- 5) http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_presidential_election,_1960
- 6) <http://www.cbsnews.com/stories/2000/10/05/60minutes/main238980.shtml>
- 7) <http://www.ottens.co.uk/gatehouse/sinatra-with-the-reagans>
- 8) <http://www.archive.org/details/suddenly>
- 9) <http://www.cbsnews.com/stories/1998/05/16/entertainment/main9598.shtml>
- 10) http://www.trutv.com/library/crime/gangsters_outlaws/cops_others/frank_sinatra/1.html

- 11) http://www.trutv.com/library/crime/gangsters_outlaws/cops_others/frank_sinatra/4.html
- 12) Anthony Summers - Konspirace
- 13) http://www.trutv.com/library/crime/gangsters_outlaws/cops_others/frank_sinatra/4.html
- 14) Anthony Summers - Konspirace
- 15) Anthony Summers - Konspirace
- 16) Anthony Summers - Konspirace
- 17) Anthony Summers - Konspirace
- 18) Robert F. Kennedy - The Enemy Within
- 19) Anthony Summers - Konspirace
- 20) Anthony Summers - Konspirace
- 21) Anthony Summers - Konspirace
- 22) Anthony Summers - Konspirace
- 23) Anthony Summers - Konspirace
- 24) Anthony Summers - Konspirace
- 25) Anthony Summers - Konspirace
- 26) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 27) James Srodes – Allen Dulles: Master of Spies
- 28) Robert Dallek – Nedokončený život: John F. Kennedy, 1917 - 1963
- 29) <http://www.prisonplanet.com/articles/april2007/300407deathbedconfession.htm>
- 30) Ian R. Brooch – Na mušce prezident
- 31) http://www.youtube.com/watch?v=ijBqqbSzq_Y
- 32) Edward M. Kennedy – True Compass
- 33) Ian R. Brooch – Na mušce prezident
- 34) <http://www.saintjohnhunt.com/index.html>
- 35) http://www.nybooks.com/articles/article-preview?article_id=9660
- 36) Ian R. Brooch – Na mušce prezident
- 37) http://www.youtube.com/watch?v=5VQQqxY_PwU

V. DROGOVÍ DEALEŘI

- 1) http://www.brainyquote.com/quotes/authors/l/lyndon_b_johnson_4.html
- 2) Stephen Graubard – Prezidenti: Proměna institutu amerického prezidenta od Theodora Roosevelta k Georgi W. Bushovi
- 3) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade
- 4) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade
- 5) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade
- 6) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 7) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 8) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade
- 9) <http://www.rect.muni.cz/drogy/POKUS/casti/kontr.htm>
- 10) Robert Dallek – Nedokončený život: John F. Kennedy, 1917 – 1963
- 11) <http://www.air-america.org/About/About.shtml>
- 12) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade
- 13) <https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/csi-publications/csi-studies/studies/winter99-00/art7.html>
- 14) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade
- 15) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade
- 16) Alfred W. McCoy – The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade

VI. WATERGATE

- 1) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 2) Carl Bernstein, Bob Woodward – Všichni prezidentovi muži
- 3) Carl Bernstein, Bob Woodward – Všichni prezidentovi muži
- 4) Carl Bernstein, Bob Woodward – Všichni prezidentovi muži
- 5) Carl Bernstein, Bob Woodward – Všichni prezidentovi muži
- 6) Carl Bernstein, Bob Woodward – Všichni prezidentovi muži
- 7) Carl Bernstein, Bob Woodward – Všichni prezidentovi muži
- 8) Film: All the President's Men, 1976 (režie: Alan J. Pakula)

VII. VYŠETŘOVÁNÍ PO ROCE 1975

- 1) http://www.brainyquote.com/quotes/authors/j/jimmy_carter_2.html
- 2) <http://www.whitehouse.gov/about/presidents/DwightDEisenhower>
- 3) Anthony Summers – Richard Nixon: Arogance moci
- 4) <http://www.whitehouse.gov/about/presidents/lyndonbjohnson>
- 5) <http://www.fbi.gov/libref/directors/h Hoover.htm>
- 6) http://video.google.com/videoplay?docid=3557777233419949143&ei=IHtRS9fKAZ__1QfppJ2jCA&q=E.+Howard+Hunt+Confession&hl=en#
- 7) Anthony Summers - Konspirace
- 8) http://en.wikipedia.org/wiki/Allen_Welsh_Dulles
- 9) John H. Davis – Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny
- 10) Anthony Summers - Konspirace
- 11) Anthony Summers - Konspirace
- 12) Anthony Summers - Konspirace
- 13) Anthony Summers - Konspirace
- 14) Anthony Summers - Konspirace
- 15) <http://www.crimemagazine.com/carlos-marcello-and-assassination-president-kennedy>
- 16) Carl Bernstein, Bob Woodward – Všichni prezidentovi muži
- 17) <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2005/05/31/AR2005053100655.html>

ZDROJE

KNIHY

CARL BERNSTEIN, BOB WOODWARD - *Všichni prezidentovi muži*

Vydalo: Nakladatelství BB/art s.r.o.

Vydání 1., 2002

ISBN 80-7257-884-7

V. P. BOROVIČKA - *Mafie*

Vydalo: Naše vojsko

Vydání 1., 1985

IAN R. BROOCH - *Na mušce prezident*

Vydalo: Ottovo nakladatelství, s.r.o

Vydání 1., 2004

ISBN 80-7181-880-1

ROBERT DALLEK - *Nedokončený život: John F. Kennedy, 1917-1963*

Vydalo: Nakladatelství Argo

Vydání 1., 2006

ISBN 80-7203-754-4

JOHN H. DAVIS - *Dynastie mafie: Vzestup a pád Gambinovy zločinecké rodiny*

Vydalo: Naše vojsko

Vydání 1., 1994

ISBN 80-206-0157-0

AVA GARDNER - *My Story*

Vydal: Bantam

Vydání 1., 1990

ISBN 978-0553071344

STEPHEN GRAUBARD - *Prezidenti: Proměna instituce amerického prezidenta od Theodora Roosevelta k Georgi W. Bushovi*

Vydalo: Nakladatelství BB/art s.r.o.

Vydání 1., 2007

ISBN 978-80-7341-973-8

GENE HEALY - *The Culf of the Presidency: America's Dangerous Devotion to Executive Power*

Vydal: Cato Institute

Vydání 1., 2008

ISBN 978-1-933995-15-1

HOWARD JONES - *The Bay of Pigs*

Vydal: Oxford University Press, Inc

Vydání 1., 2008

ISBN 978-0-19-517383-3

EDWARD M. KENNEDY - *True Compass*
Vydal: Twelve, Hachette Book Group
Vydání 1., 2009
ISBN 978-0-446-53925-8

JOHN F. KENNEDY - *Profily odvahy*
Vydalo: Nakladatelství Orbis
Vydání 1., 1968

ROBERT F. KENNEDY – *The Enemy Within*
Vydal: Da Capo Press
1994
ISBN 0-306-80590-1

ROBERT F. KENNEDY – *Thirteen Days*
Vydal: W. W. Norton & Company, Inc.
1999
ISBN 978-0-393-31834-0

HENRY KISSINGER - *Bouřlivé roky*
Vydalo: Nakladatelství BB/art s.r.o.
Vydání 1., 2004
ISBN 80-7341-206-3

MARK M. LOWENTHAL, J. KENNETH MCDONALD, H. KEITH MELTON - *Tajné operace CIA*
Vydalo: Nakladatelství Svojka & Co, s.r.o.
Vydání 1., 2005
ISBN 80-7237-390-0

PAUL LUNDE - *Organized Crime: An Inside Guide to the World's Most Successful Industry*
Vydalo: Dorling Kindersley Ltd
Vydání 1., 2004
ISBN 1-4053-0000-0

ALFRED W. MCCOY - *The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade*
Vydal: HarperCollins Publishers, Inc
Vydání 2. (upravené), 2003
ISBN 978-1-55652-483-7

MIROSLAV NĚMEC - *Mafie a zločinecké gangy*
Vydal: EUROUNION Praha, s.r.o.
Vydání 1., 2003
ISBN 80-7317-026-4

MIROSLAV NĚMEC - *Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*
Vydalo: Naše vojsko, nakladatelství a knižní obchod, s.p.
Vydání 1., 1995
ISBN 80-206-0472-3

TIM NEWARK - *Mafie táhne do války: Tajný pakt Spojenců s podsvětím*

Vydal: Euromedia Group k. s.

Vydání 1., 2008

ISBN 978-80-242-2329-2

JOSEPH F. O'BRIEN, ANDRIS KURINS - *Boss všech bossů - Kmotrův pád: FBI a Paul Castellano*

Vydalo: Naše vojsko

Vydání 1., 1993

ISBN 80-206-0384-0

ANTHONY SUMMERS - *Konspirace*

Vydalo: Nakladatelství Papyrus Vimperk

Vydání 1., 1993

ISBN 80-85776-14-6

ANTHONY SUMMERS - *Richard Nixon: Arogance moci*

Vydalo: Nakladatelství BB/art s.r.o.

Vydání 1., 2003

ISBN 80-7341-036-2

GEORGE B. TINDALL, DAVID E. SHI - *Dějiny Spojených států amerických*

Vydalo: NLN, s.r.o., Nakladatelství Lidové noviny

Vydání 5. (doplněné), 2008

ISBN 978-80-7106-588-3

NICK VANDOME - *Encyklopedie zločinu*

Vydala: Mladá fronta

Vydání 1., 1994

ISBN 80-204-0415-5

KNIHY ZOBRAZENÉ S OMEZENÝM NÁHLEDEM

(books.google.com)

HOWARD HUNT - *American Spy: My Secret History in CIA, Watergate & Beyond*

Vydal: John Wiley & Sons, Inc

2007

ISBN 978-0-471-78982-6

EDMUND F. KALLINA - *Courthouse over White House: Chicago and the presidential election of 1960*

Vydal: Library of Congress

1988

ISBN 0-8130-0864-6

JAMES SRODES – *Allen Dulles: Master of Spies*
Vydal: Regnery Publishing, Inc
1999
ISBN 0-89526- 314-9

INTERNET

<http://www.fbi.gov>
<http://www.cia.gov>
<http://whitehouse.gov>
<http://books.google.com>
<http://video.google.com>
<http://www.youtube.com>
<http://www.archives.gov>
<http://en.wikipedia.org/>
<http://www.brainyquote.com/>
<http://www.cbsnews.com/>
<http://www.washingtonpost.com/>
<http://www.nytimes.com/>
<http://www.onewal.com/>
<http://www.trutv.com/>
<http://www.historyofcuba.com/>
<http://www.info-koktejl.cz/>
<http://www.rect.muni.cz/>
<http://www.crimemagazine.com/>
<http://www.slate.com>
<http://www.ottens.co.uk>
<http://www.air-america.org/>
<http://www.prisonplanet.com/>
<http://www.nybooks.com/>
<http://www.saintjohnhunt.com/>

FILMOVÁ A DOKUMENTÁRNÍ TVORBA

Zapruder Film of Kennedy Assassination
1963, záznam atentátu na prezidenta Kennedyho

RFK Must Die: The Assassination of Bobby Kennedy
2007, dokument o atentátu na Roberta F. Kennedyho

Conspiracy Test: RFK Assassination
2007, dokument televizní stanice History Channell o atentátu na Roberta F. Kennedyho

The Secret KGB JFK Assassination Files

1998, dokument o atentátu na Johna F. Kennedyho

World Exclusive: E. Howard Hunt Details JFK-Plot

2008, dokument o Howardu Huntovi

Evidence of Revision – The Assassinations of Kennedy and Oswald as Never Seen Before
dokument

Evidence of Revision - LBJ, Hoover and Others - What so Few Know Even Today

dokument

David Frost Interviews Richard Nixon

1977, interview s Richardem Nixonem

Checkers Speech

1952, televizní proslov Richarda Nixona

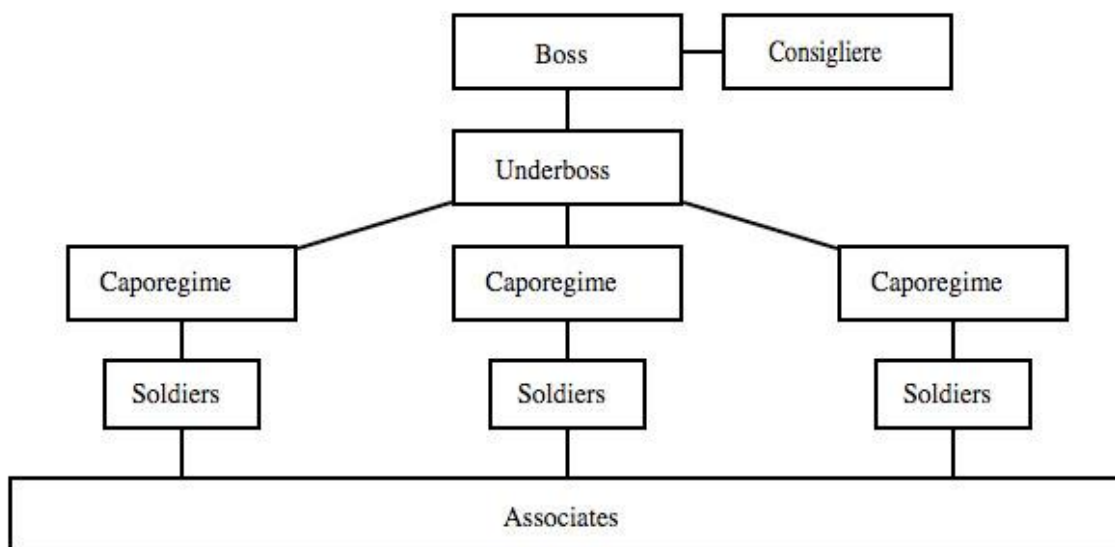
All the President's Men

1976, film, režie: Alan J. Pakula

Bobby

2006, film, režie: Emilio Estevez

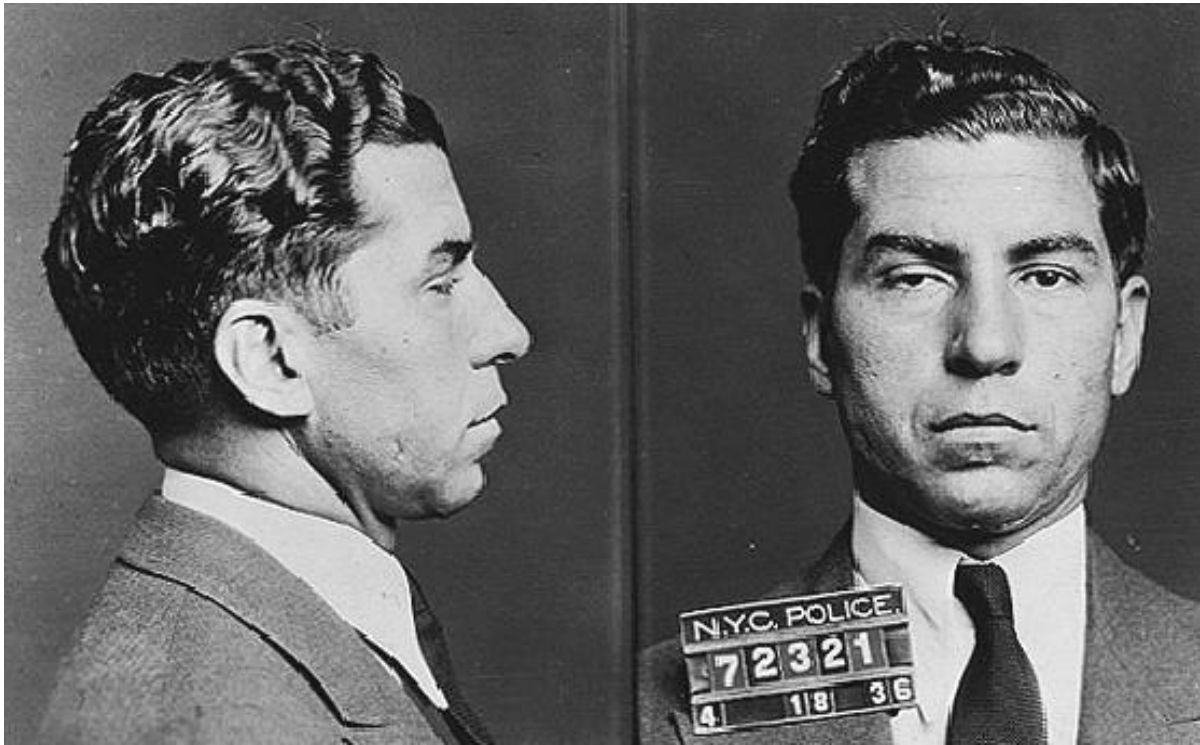
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

1) Struktura rodiny americké mafie (www.mafiafamilytree.com)

2) Masakr na sv. Valentýna

3) Salvatore Lucania známý také jako Charles „Lucky“ Luciano

4) Giuseppe Masseria leží na zemi poté, co byl zavražděn Lucianovými muži. Karta mu byla do ruky vložena fotografem.

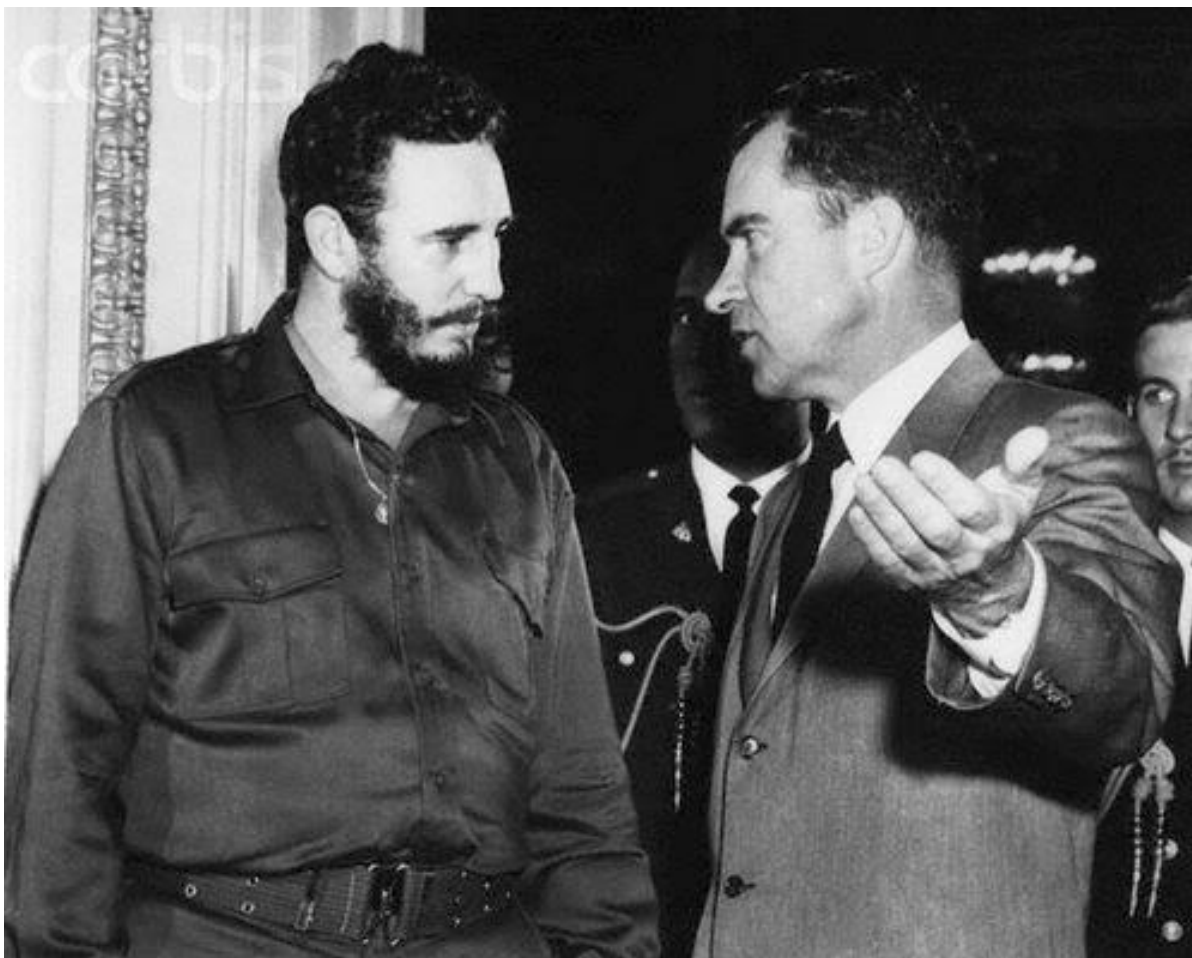
5) Meyer Lansky

6) Gangster Albert Anastasia poté, co si někdo objednal jeho smrt u Murder, Inc.

7) Richard Nixon se svým přítelem Bebem Rebozem

8) Setkání Fidela Castra a Richarda Nixona v dubnu 1959

9) John Roselli

10) Sam Giancana

11) Santo Trafficante Jr.

12) Howard Hunt

13) Kubánští imigranti zajatí Castrovými muži

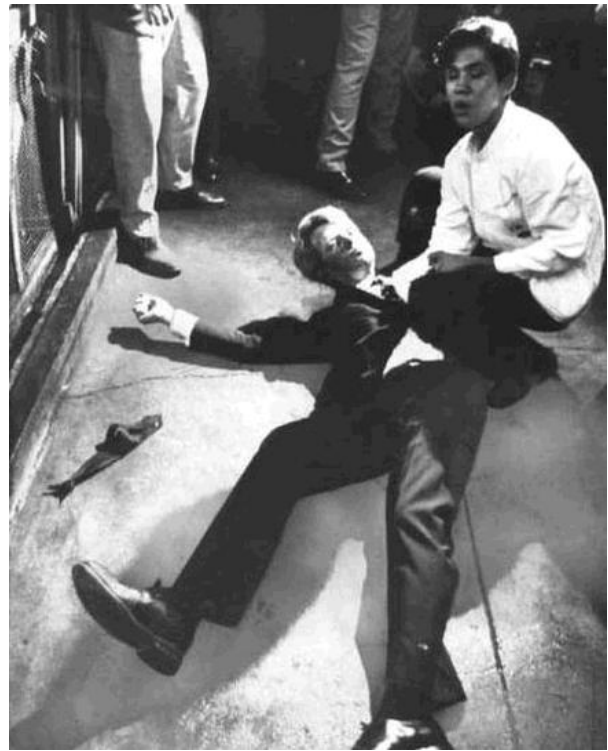
14) Frank Sinatra (v bílé košili) ve společnosti předních mafiánů Paula Castellana (úplně vlevo) a Carla Gambina (černé sako, třetí zprava)

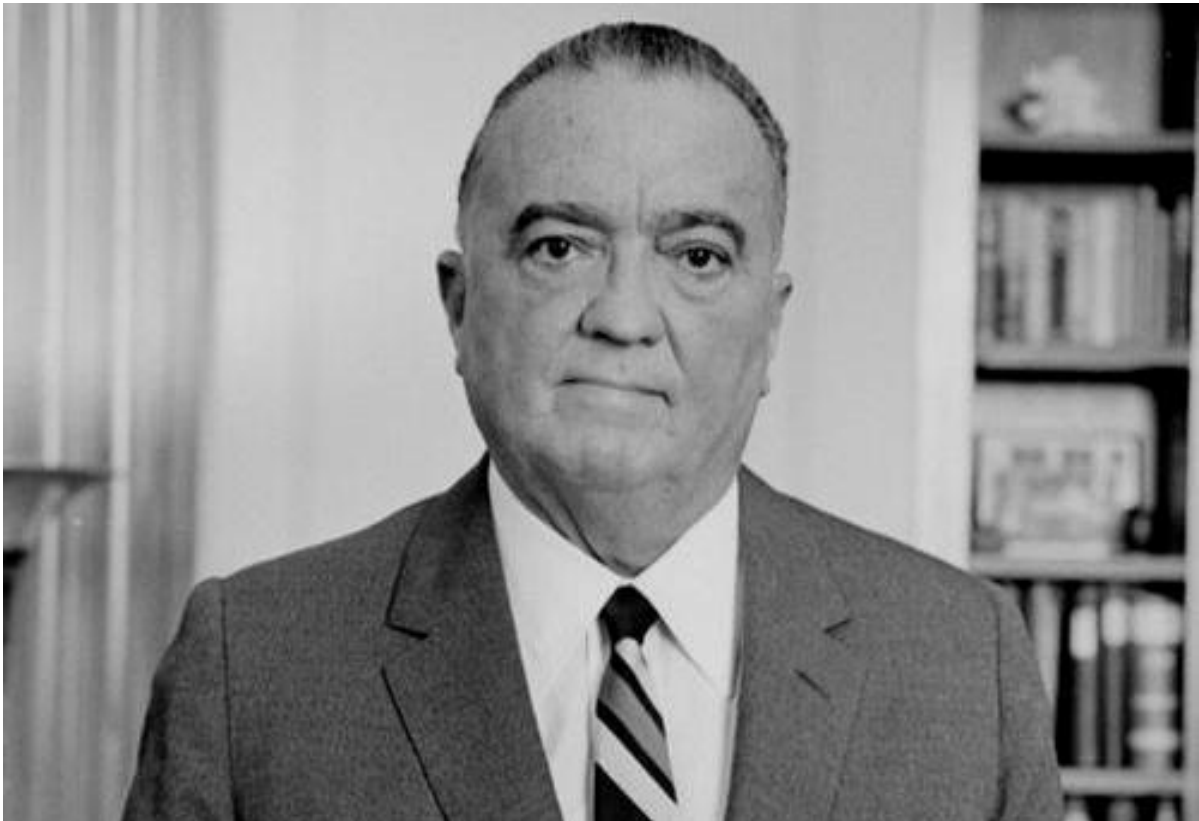
15) Robert F. Kennedy (vlevo) s bratrem Johnem (vpravo) během výslechu Jimmyho Hoffy

16) Jimmy Hoffa

17) Robert F. Kennedy poté, co se roku 1968 stal jako jeho bratr John obětí atentátu

18) J. Edgar Hoover

19) H. R. Haldeman

20) W. Mark Felt

TEXTOVÁ PŘÍLOHA – UKÁZKY Z KORESPONDENCE

Poznámka: Pro představu, jak vypadaly e-maily, které mi od profesorů z angloamerických univerzit k danému tématu přicházely, jsem se rozhodla několik jich přiložit.

PROFESOR KARL BROOKS, UNIVERSITY OF KANSAS (5. 9. 2008)

Hi Kristina,

Wow, the wonders of the internet! How you found me at the University of Kansas I can't imagine. Thanks for asking my views. I begin by saying I am not, in any way, expert in the history of crime (organized or otherwise) in America, so my views reflect exclusively my knowledge of US history between 1960 and 1980.

At the most obvious level, organized crime mostly affected political decisions at the local and state levels: corruption of elected and appointed public officeholders in metropolitan areas where organized crime had long been active in such economic areas as ports and trucking, entertainment and liquor/drugs, construction/building trades. As examples, you could look at investigations and prosecutions in New York/New Jersey, Philadelphia, Chicago, and Los Angeles/Long Beach.

One metropolitan area that experienced criminality affecting the interlocked industries of building, land speculation/sales, and banking/insurance was Phoenix, AZ. A fine reporter for the city's biggest newspaper, Don Bolles, was murdered in the early 1980s after uncovering corruption and criminality in both local/state government and various businesses that needed government approval for their projects.

I know very little about the scholarship/research on illegal drugs in the 1960s/70s. I suspect long-time criminal gangs had a hand in the spread of new drugs that became popular in America then, and I am sure some police (at all governmental levels) were influenced and/or corrupted by the criminals, as had happened in the 1910s-30s with alcohol when it was illegal.

My final suggestion: be sure not to rely too much on internet sites for evidence and theories. Many fine authors have written solid, well-researched books about crime in America, policing, and about the 1960s/70s. Rely on them.

Good luck with your project, and thanks again for asking my views.

Karl Brooks, JD, PhD

PROFESOR JACK EPSTEIN, OHIO UNIVERSITY (21. 1. 2010)

Dear Ms. Kabzanova:

I do not believe that organized crime or the Mafia influenced the development of public policy or law making in the United States during the 1950s or 1960s, though plenty of Americans believe they did. They also believe that the Mafia was connected to the assassination of John K. Kennedy, because five years earlier, when he was a Senator, Kennedy served on a Senate panel investigating the connections between organized crime and

the American trade union/organized labor movement. This investigation went on for about three years, and many of the hearings were televised (t.v. was still a new and exciting technology back then). They were a huge embarrassment to both the Mafia and to organized labor, besides being the first time that Americans were really introduced to Kennedy (and his brother Robert, who was the chief investigator for the Committee). Many believe the killing of Kennedy five years later, in 1963, was revenge for this embarrassment, though I don't.

I don't know if this answers your question directly, but by 1970 the Mafia very clearly influenced policy made by the federal government in the following sense. In that year the federal government passed the Organized Crime Act of 1970, but this was to stop organized crime, not because the Mafia or organized crime had control over the federal government. The Organized Crime Act of 1970 represented really the first time the federal government involved itself in fighting crime. This had always been an issue for local and state governments in the United States since the nation was founded in the 1770s/1780s, so the Organized Crime Act was a big deal. It is also interesting because both the rhetoric used against the Mafia (they were terrorists, un-American, and so forth) and the specific governmental powers granted (the ability to use spying and surveillance techniques like wiretapping or governmental spying, the use of special grand juries that could investigate private citizens for years on end, and more) foreshadowed and served as a model for the use of laws in the United States after 9/11 to attack terrorist threats from the Middle East. So this law was a very important statute that many Americans know nothing about.

I don't believe, though, that the Mafia ever really did have a direct impact on American politics in the sense of controlling officials. They did exert power, however, over city and state governments. For example, in the past, and up until about the 1970s, the Mafia would have control over Italian neighborhoods and sometimes cities with large Italian populations. So they would be a force in choosing a mayor or other official and would influence decisions over contracts made by cities and states for building roads or public buildings and things of that sort (which could wind up being worth a lot of money!). But the Mafia never controlled politics in Washington D.C. at the national level, at least in my opinion.

Let me know if you need any other information... feel free to ask me!

Jack Epstein

PROFESOR HOWARD JONES, UNIVERSITY OF ALABAMA (6. 9. 2008)

Dear Kristyna (if I may),

I have just published a book for Oxford University Press in New York, which is entitled **THE BAY OF PIGS**. In it, I examine the historical background of the American government's effort to assassinate Fidel Castro as a key part to overthrowing his regime.

My research in CIA documents and many other materials shows that the CIA was under President Dwight D. Eisenhower's directive to overthrow the Castro regime and that the killing of Castro would be the spark to a popular insurrection that would combine with a U.S.-

sponsored invasion at the Bay of Pigs to bring in a new regime. The CIA had contacted the Mafia (organized crime figures John Roselli, Sam Giancana, and Santo Trafficante) about finding Cuban dissidents willing to assassinate Castro for \$150,000. Thus the initiative for killing Castro came from the CIA and not from the Mafia, but the Mafia was the key element in finding those Cubans willing to kill Castro by poison.

When John F. Kennedy won the presidency in November 1960, he approved the continued study of the the invasion and assassination plan, and then implemented it in April 1961. The result was one of the greatest fiascos ever engaged in by the United States. The United States drew no lessons from the failure, as shown by its repeated interventions in other countries--such as Vietnam and Iraq.

I thank you for your interest in history and encourage you to keep that interest. You have raised a very good question, and it has been my pleasure to write you about it.

Best to you,

Howard Jones

PROFESOR J. B. „JACK“ OWENS, IDAHO STATE UNIVERSITY (3. 1. 2010)

Dear Kristýna,

How did you manage to find me as a subject for your inquiry? I ask for scientific reasons because I am particularly interested in the way that the internet facilitates different patterns of small world networks.

It would be quite difficult to assess the overall influence of criminal organizations on government in the U.S. In the first place, there are many different kinds of criminal organizations, and some of them require social networks that would include politicians and bureaucrats more than others. For example, those that manipulate financial institutions would be much more likely to try to influence certain government institutions than would a South Bronx gang involved in prostitution and the distribution (and perhaps the manufacture) of narcotics, which would be more interested in bribing police officers.

On the other hand, government in the U.S. is quite complicated, both because of the size of the country and because of its federal structure. You must think of your study, as you have posed it, at the scale of all of the EU, Russia, India, or China in order to grasp what you are asking. It may be possible to carry out such a study, but it would be very difficult.

Because of the federal structure, I suspect that much of the impact of organized crime on government originated (and originates) at the state level. And if an organization has influence at the state level, it has the capacity to influence congressional representatives and senators at the national level and the process by which other figures are selected, such as federal judges. To capture this aspect of the problem, you should concentrate on the few states about which studies exist. I am not an expert, but I would suggest that you look particularly at Illinois, New Jersey, and New York.

Another thing to keep in mind is that the more violent organizations --you mention the mafia, by which I assume you refer to organizations with heavy Italian ties-- are really protection rackets, regardless of the particular criminal activities with which they are associated. Therefore, other criminal protection/intimidation organizations should also be included, especially for the 1960s and 1970s. One obvious, and older candidate would be the Ku Klux Klan (KKK), which often had ties at the local and state level with government officials, including in the very law enforcement agencies that should have been protecting citizens from the Klan. In my youth, the Klan was a general problem throughout much of the SE of the U.S. Moreover, this was a criminal organization with a direct interest in the formulation of public policy at the national level.

Finally, certain federal government agencies are much more vulnerable to corruption by criminal organizations than others. Because smuggling is such a huge part of the global economy, any entity in charge of a function controlling entry to or exit from the country should receive attention. When you take into account borders, immigration, airports, and naval ports, there are a number of federal agencies in play.

In the end, you will not discover any reliable, systematic evidence that will allow you to respond to your question. Therefore, you must also consider the way that large criminal enterprises are organized so that even apparently spectacular arrests do not expose or hamper the operation. When I lived in the South Bronx (in the 1970s), I was always curious to see what would happen to the street price of some narcotic when a large "drug bust" would be made. Police or federal authorities would display what appeared to be a large quantity of narcotics and weapons, but the arrests never exposed much of the organization behind the movement of narcotics, and they never had a noticeable impact on price, which means that the reduction of supply was insignificant.

The same situation prevailed in the European countries "west of the wall" in the period that interests you. I have no idea what the situation was like in Czechoslovakia. A colleague of mine in mathematics, who is Russian, assures me that in the post World War II period, Stalin was able to see that borders were controlled. Whatever the degree of corruption that may have existed in the CP and political institutions in a country like Czechoslovakia in the 1960s and 1970s, that may not have translated into influence by criminal organizations, either based in the country or international ones. What do you think based on what you have heard from your grandparents and others of their generation?

Thus, there were all sorts of ways that criminal organizations were connected with the institutions of U.S. government in the 1960s and 1970s. It remains an open question the degree to which they influenced the formation of public policy. I suspect that the desire of a criminal organization to influence public policy was in direct proportion to the impact of the public policy on the operation of the organization.

Good luck with your research.

Best wishes for the new year.

Jack

PROFESOR JOSEPH SPILLANE, UNIVERSITY OF FLORIDA (8. 9. 2008)

Dear Kristyna,

These are very good questions, and so there is no problem in asking them.

Organized crime is a difficult thing to define, and so that makes it hard to say exactly what kind of influence it may or may not have exerted over US policy during the postwar years. I think the most useful thing that I could say is that you should look at organized crime as a series of networks--a series of relationships, if you will, that can be used to facilitate illegal activity. It is better to think of organized as a fluid series of working relationships than to conceptualize it as a rigidly hierarchical structure.

Now, if one thinks of organized crime as a series of working relationships, then one will quickly see that these are not relationships that can easily be contained in the illicit world. Indeed, most major figures in organized crime had activities that existed in both the illicit and the licit economies. Because of this, it is also easy to see that organized crime figures are going to have some sort of connections to influential people in both illicit and licit worlds. These connections are going to include political connections, but this doesn't necessarily mean that the politicians are influenced by organized crime.

It is true, of course, that when governments needed access to certain people and situations, they would rely on assistance from those who had that access. It is like an informant system--when the state needs to penetrate certain systems, they rely on informants who have the sort access the state cannot get directly. So, too, with the government's efforts, for example, to undermine the Castro regime--no one had better Cuban contacts, seemingly, than the organized crime figures who had had substantial investments in Cuba before the revolution.

As for Hoover and his willing neglect of organized crime, I don't believe it was a conspiracy. I simply think we wanted to keep his agency clean, and have them focus on "winning" jobs. Going after organized crime, Hoover felt, was an invitation to corruption, and not likely a winnable fight.

I hope this is helpful to you.

Prof. Spillane

PROFESOR FRED W. VIEHE, YOUNGSTOWN STATE UNIVERSITY (3. 11. 2008)

Dear Kristyna,

Please accept my deepest apologies for not responding to your email in a timely manner. It is the middle of the semester and I must grade mid-term exams and papers. Again, my apologies.

You seem to have an interesting project concerning organized crime in the 1960s and 1970s, especially as how it affected national events. Let me go over them one by one. The Bay of Pigs was an operation conducted largely by the CIA to overthrow Fidel Castro. Afterwards the Kennedy administration seems to have contacted organized crime figures in an attempt to assassinate Castro. These attempts failed. This was part of a trend through where

the national government worked with organized crime in pursuit of foreign policy goals, which began during World War II, when the government contacted Charles "Lucky" Luciano to aid in the war effort. At the time, Luciano was in maximum security prison in New York State. To encourage Luciano's cooperation, he was moved to the Great Meadows prison, often referred to as a country club prison. Luciano's "contributions" though are suspect. In all likelihood, he was responsible for closing down casinos in Havana and along the American coastline. He also directed Italians and Sicilians in the United States to cooperate in the war effort, and allegedly, order the Sicilian mafia to aid in the allied invasion of Sicily. Historians doubt though that his advice to Italians and Sicilians in the US was responsible for their cooperation because they were already very patriotic and saw the war as a way to prove their patriotism. Also, Luciano had not been back to Sicily since he left there as a child and in all likelihood had little if no influence with the underworld there. Still, this experience represents the first significant cooperation between the US government and the underworld in the United States, which appears to have reappeared in the attempt to assassinate Castro. But again, those attempts failed.

On the other hand, after the Bay of Pigs, one of the invaders, Jose Miguel Battle, returned to the United States and founded the Corporation, the first significant Cuban organized crime group in the US.

Concerning the Kennedy assassination, there is no concrete evidence that the American underworld was involved. On the other hand, G. Robert Blakey, a law professor at Notre Dame who in the late 1970s worked with the Congressional committee that investigated the Kennedy assassination believes that the underworld was deeply involved. You may want to look at his book, *Fatal Hour: The Assassination of President Kennedy by Organized Crime*. The strongest evidence Blakey provides though subsequently has been discarded. This evidence was a tape of police radio transmissions from a motorcycle officer who was accompanying the Kennedy entourage through Dallas. Blakey believed the tape indicted that there was more than one shooter. But that view has been successfully challenged by more recent investigation of the tape with more up-to-date scientific equipment. The major issue is where was the motorcycle officer at the time of the assassination. To date, we do not know. Therefore, historians do not believe that organized crime was involved in the Kennedy assassination.

As for Richard Nixon and Bebe Rebozo, they most likely had connections with the underworld as many public figures do. But these connections, I must emphasize are largely benign. Organized crime figures often contribute money to political campaigns. To camouflage themselves, they often have someone not directly connected to the underworld make the contribution for them. To date, I have no knowledge that Nixon or Rebozo had much if any involvement with organized crime. And I can assure you, that if I did, I would definitely tell you. I was on Nixon's enemies list.

Finally, J. Edgar Hoover was not as ignorant as often believed. Hoover was the longest serving head of a federal department in history. He accomplished this goal primarily by pursuing popular criminals whom the public feared, and who Hoover knew he could easily catch. This attitude largely led Hoover to deemphasize organized crime after Luciano was

convicted in 1936 and sent to prison. The public -- and Hoover -- then focused on the Nazis, then the Communists, and finally on Martin Luther King and civil rights activists, all of whom were very unpopular while they were active. This includes King. By pursuing popular threats, Hoover was able to receive vast sums of money from Congress and this is how he built the FBI into a significant crime-fighting organization. At the same time, though, he kept tabs on organized crime in preparation for the day when the public might again want him to crack down on them. A good example of this persistent interest in organized crime came in the late 1950s, when FBI agents interviewed Nicola Gentile, an American underworld figure who had retired in Sicily. He told the FBI how the American underworld was organized and how it operated. Joseph Valachi, who became the first underworld figure to break "Omerta" and testify before Congress in 1963, confirmed what Gentile told the FBI. Valachi's testimony, in turn, led the public and the government to again demand a crackdown on organized crime and Hoover was only too pleased to oblige.

I sincerely hope that this information proves valuable concerning your research into American organized crime. If you have any further questions, please email me again. I will try to respond more promptly.

Very truly,

Fred Viehe